

Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders in Den Haag 2011

**De positie op de terreinen van onderwijs, arbeid en uitkering
en criminaliteit (meting 2)**

J. de Boom

P. van Wensveen

A. Weltevrede

P. Hermus

Y. Seidler

M. van San

**Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders in Den Haag 2011
De positie op de terreinen van onderwijs, arbeid en uitkering en
criminaliteit (meting 2)**

**Auteurs: J. de Boom, P. van Wensveen, A. Weltevrede, P. Hermus
Y. Seidler en M. van San
Rotterdam: Risbo, Erasmus Universiteit.**

Oktober 2011

**Secretariaat Risbo
Erasmus Universiteit Rotterdam
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
tel.: 010-4082124
fax: 010-4081141**

**© Copyright Risbo. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze
uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan
ook zonder voorafgaande toestemming van de Directie van het
Instituut.**

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	5
1.1	Inleiding	5
1.2	Methode	6
1.3	Leeswijzer	7
1.4	Opbouw van het rapport	8
Hoofdstuk 2	Demografie en Migratie	11
2.1	Inleiding	11
2.2	Bevolkingssamenstelling	11
2.3	Geslacht	13
2.4	Generatie	14
2.5	Leeftijd	15
2.6	Burgerlijke staat	17
2.7	Buitenlandse migratie	19
Hoofdstuk 3	Onderwijs	21
3.1	Inleiding	21
3.2	Gebruikte begrippen en databron	21
3.3	Leerlingen en deelnemers	23
3.4	Nieuwe voortijdig schoolverlaters	27
Hoofdstuk 4	Arbeid en Uitkering	33
4.1	Inleiding	33
4.2	Gebruikte begrippen en databronnen	33
4.3	Werkzoekenden	34
4.4	Uitkeringen	43
Hoofdstuk 5	Criminaliteit	51
5.1	Inleiding	51
5.2	Gebruikte begrippen en databron	51
5.3	Verdachten 2010	53
5.4	Verdachten 2006-2010	62
5.5	Pleegcarrière	63
5.6	Aard van de criminaliteit	64

Inhoudsopgave

Bijlage bij hoofdstuk 2	67
Bijlage bij hoofdstuk 3	69
Bijlage bij hoofdstuk 4	75
Bijlage bij hoofdstuk 5	85
Begrippenlijst	93
Technische toelichting	99

1.1 Inleiding

Met een groot deel van de Antilliaans-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse jongeren gaat het goed, zij boeken goede resultaten in het hoger en wetenschappelijk onderwijs en doen het goed op de arbeidsmarkt. Een ander deel van deze jongeren heeft echter nog steeds met achterstanden te maken. Zij zijn oververtegenwoordigd in de registratie van voortijdig schoolverlaters, werkzoekenden, uitkeringsontvangers en verdachten. In een tweetal samenwerkingsverbanden werken Rijk en gemeenten samen om de problemen aan te pakken en oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse jongeren op deze aspecten te reduceren.

Voor de betrokken gemeenten en het Rijk is het belangrijk dat de ontwikkelingen in hun gemeenten kunnen worden gevolgd, onderling vergeleken en gerelateerd aan de gekozen aanpak. Daarom is besloten om de positie van Antilliaans-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse jongeren op de terreinen van onderwijs, arbeid en uitkering en criminaliteit, jaarlijks in kaart te brengen zodat alle gemeenten over actuele en gelijksoortige cijfers beschikken.

In 2010 heeft Risbo een nulmeting (over het jaar 2009) uitgevoerd voor de gemeenten die zijn aangesloten bij de Aanpak Antilliaans-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse risicjongeren. In de voorliggende rapportage worden de resultaten van de eerste vervolgmeting over het jaar 2010 beschreven. Voor de kernaspecten voortijdig schoolverlaten, werkloosheid, uitkeringsafhankelijkheid en criminaliteit wordt er tevens ingegaan op de ontwikkeling van deze aspecten ten opzichte van de situatie in 2009.

De monitor geeft een cijfermatig beeld van de positie van Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders op bovengenoemde aspecten. Om de resultaten in perspectief te kunnen plaatsen wordt er daarnaast ook gerapporteerd over andere grote bevolkingsgroepen.

In dit rapport worden geen verklaringen gegeven voor de vaak achtergestelde positie van Antilliaans-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse jongeren. Interpretatie van de cijfers vergt echter enige nuance. Zo moet gerealiseerd worden dat de sociaal economische uitgangspositie van Antilliaanse en Marokkaanse (en andere niet-westerse) migranten en hun kinderen vaak

minder gunstig is dan die van westerse migranten en autochtonen. In combinatie met verschillen in de gezinssituatie, opvoeding en taalbeheersing van de ouders kan dit er voor zorgen dat Antilliaans-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse kinderen ten opzichte van autochtone kinderen met een achterstand in het basisonderwijs instromen en hier ook in het vervolg van de schoolloopbaan hinder van ondervinden. Ook voor de oververtegenwoordiging van Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders in de verdachtenregistraties worden in dit rapport geen verklaringen geboden. In diverse onderzoeken is echter aangetoond dat voor criminaliteit onder etnische minderheden (groten)deels algemene verklaringen van toepassing zijn.¹ Zo zijn zowel voor Antilliaanse en Marokkaanse als voor autochtone Nederlanders sociaaleconomische factoren, opvoeding en gebrek aan sociale controle belangrijke verklarende factoren voor crimineel gedrag. Doordat deze factoren vaker voorkomen bij Antilliaanse en Marokkaanse dan bij autochtone Nederlanders, komt ook crimineel gedrag bij deze groep vaker voor. Kortom het voorliggende rapport laat alleen de cijfers zien maar gaat niet in op mogelijke interpretaties en verklaringen van de resultaten.

1.2 Methode

Het achterliggende doel van het monitorsysteem is betrouwbare en actuele informatie op te leveren over de maatschappelijke positie van Antilliaanse Nederlanders in de 22 Antillianengemeenten² en van Marokkaanse Nederlanders in de 22 gemeenten behorende tot het samenwerkingsverband aanpak Marokkaans-Nederlandse risicjongeren³ om zo de voortgang van de verschillende aanpakken te kunnen monitoren.

De monitor is gebaseerd op informatie uit bestaande registratiesystemen zoals de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) en het Herkenningsdienstsysteem (HKS) van de politie. De gegevens zijn opgevraagd bij de bronnen die uit het oogpunt van uniformiteit van de gegevens en haalbaarheid het meest geschikt waren. Essentieel in de monitor is dat de gegevens op persoonsniveau zijn opgevraagd en gekoppeld. Dit maakt het onderzoek flexibel en geeft de mogelijkheid dwarsverbanden te leggen tussen de informatie uit de diverse bronnen.

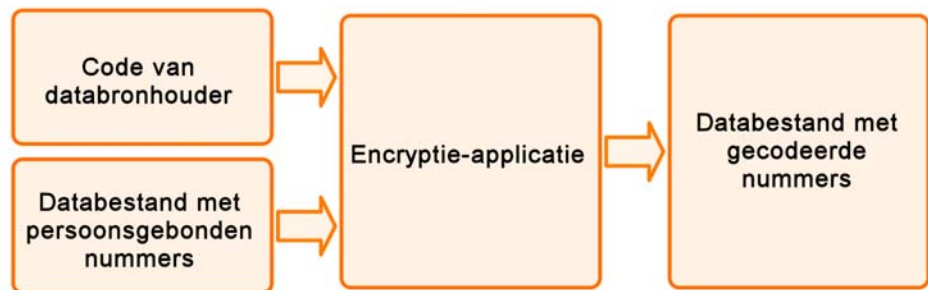
---

¹ Zie bijvoorbeeld SCP (2009). *Jaarrapport integratie 2009*.

² Het betreft de gemeenten: Almere, Amersfoort, Amsterdam, Breda, Capelle a/d IJssel, Den Haag, Den Helder, Dordrecht, Eindhoven, Groningen, Hellevoetsluis, Leeuwarden, Lelystad, Nijmegen, Rotterdam, Schiedam, Spijkenisse, Tilburg, Vlaardingen, Vlissingen, Zoetermeer en Zwolle.

³ Het betreft de gemeenten: Amersfoort, Amsterdam, Culemborg, Den Haag, Ede, Eindhoven, Gorinchem, Gouda, Helmond, Leiden, Lelystad, Maassluis, Nijmegen, Oosterhout, Roosendaal, Rotterdam, Schiedam, 's-Hertogenbosch, Tilburg, Utrecht, Veenendaal, Zeist.

De monitor sluit qua methodiek aan bij de werkwijze die sinds 2007 in Rotterdam wordt gevolgd en bij de werkwijze van de nulmeting van vorig jaar. Met het oog op de privacy van de betrokkenen zijn de persoonsgebonden nummers met behulp van een encryptieprogramma en een unieke code aan de bron versleuteld zodat ze niet meer terug te herleiden zijn naar personen (zie figuur 1.1). Pas na versleuteling van de identificerende persoonsnummers werden de bestanden met persoonsgegevens geleverd aan Risbo. Risbo heeft vervolgens de uit de diverse bronnen afkomstige gegevens op basis van het versleutelde persoonsnummer aan elkaar gekoppeld. Deze gegevens zijn ten slotte omgewerkt tot een voor onderzoeksdoeleinden geschikt onderzoeksbestand waarop de benodigde analyses zijn uitgevoerd.

Figuur 1.1: Versleutelingproces persoonsgebonden nummers

1.3 Leeswijzer

In het rapport gebruiken we in navolging van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) zoveel mogelijk de termen Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders in plaats van Antillianen en Marokkanen. De definitie van Antilliaanse en Marokkaanse Nederlander sluit echter naadloos aan bij de door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gehanteerde definitie voor Antilliaan en Marokkaan. Een Antilliaanse Nederlander is een op de Nederlandse Antillen of Aruba geboren persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland geboren is (eerste generatie) of een in Nederland geboren persoon van wie de moeder op de Nederlandse Antillen of Aruba is geboren of, in het geval de moeder in Nederland is geboren, de vader op de Nederlandse Antillen of Aruba is geboren (de tweede generatie). Een Marokkaanse Nederlander is een in Marokko geboren persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland geboren is (eerste generatie) of een in Nederland geboren persoon van wie de moeder in Marokko is geboren of, in het geval de moeder in Nederland is geboren, de

vader in Marokko is geboren (de tweede generatie).⁴ In de tabellen en figuren worden Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders om praktische reden met de kortere term 'Antilliaans' en 'Marokkaans' aangeduid. Dit geldt eveneens voor de overige onderscheiden groepen.

In het rapport wordt nog een groot aantal andere begrippen gebruikt. Voor een volledig overzicht van de in dit rapport gehanteerde begrippen en definities verwijzen we naar de begrippenlijst.

In de figuren in deze rapportage worden niet alleen de resultaten voor de Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders gepresenteerd maar, om de resultaten in perspectief te kunnen plaatsen, ook van andere herkomstgroepen en de totale bevolking van de gemeente. Naast Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders onderscheiden we Surinaamse en Turkse Nederlanders. De overige migranten en hun nakomelingen worden samengenomen in twee categorieën te weten: 'overig niet-westers' voor migranten (en hun nakomelingen) uit de niet-westerse landen en 'westers' voor migranten (en hun nakomelingen) uit de westerse landen. Ten slotte onderscheiden we autochtone Nederlanders.

In de meeste figuren worden percentages weergegeven en beschreven. Deze moeten echter met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, aangezien ze soms gebaseerd zijn op een klein aantal personen. Dit geldt met name wanneer er voor een kleine gemeente uitgesplitst wordt naar herkomstgroep en verdere achtergrondkenmerken. In de tekst worden op diverse plaatsen ook aantallen genoemd. Voor een volledig overzicht van absolute aantallen, de populatieomvang, verdere uitsplitsingen et cetera wordt verwezen naar de tabellen in de bijlagen bij de hoofdstukken. Aantallen en percentages worden alleen gepresenteerd als de populatie groter is dan 5 personen.

1.4 Opbouw van het rapport

In deze monitor wordt informatie gepresenteerd over migratie en demografische kenmerken (hoofdstuk 2), onderwijspositie en voortijdig schoolverlaten (hoofdstuk 3), arbeid en uitkeringen (hoofdstuk 4) en criminaliteit (hoofdstuk 5). In hoofdstuk 5 wordt tevens ingegaan op de vraag of en in welke mate factoren zoals voortijdig schoolverlaten en uitkeringsafhankelijkheid, samenhangen met criminaliteit.

---

⁴ Voor uitzonderingen en specificaties zie: <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/begrippen/default.htm?ConceptID=315>

Inleiding

Deze monitor gaat in op de situatie van de Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse bevolking. Samen met voorliggende rapportage verschijnen er twee overkoepelende rapportages waarin de gegevens van de betrokken gemeenten zijn samengevoegd.

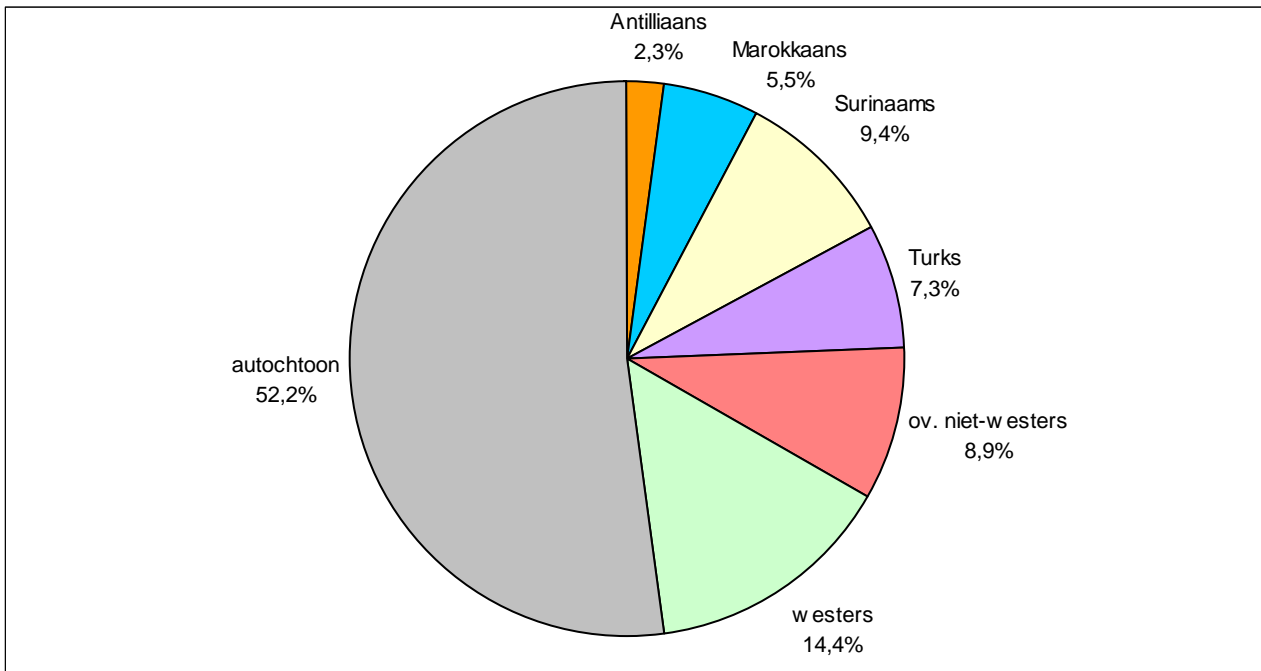
2.1 Inleiding

Om inzicht te krijgen in de omvang en samenstelling van de Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders in de gemeente Den Haag zetten we in dit hoofdstuk hun demografische kenmerken en hun migratiegeschiedenis uiteen. Achtereenvolgens gaan we in op de volgende kenmerken: bevolkingssamenstelling (paragraaf 2.2), geslacht (paragraaf 2.3), generatie (paragraaf 2.4), leeftijd (paragraaf 2.5), burgerlijke staat (paragraaf 2.6) en buitenlandse migratie (paragraaf 2.7).

2.2 Bevolkingssamenstelling

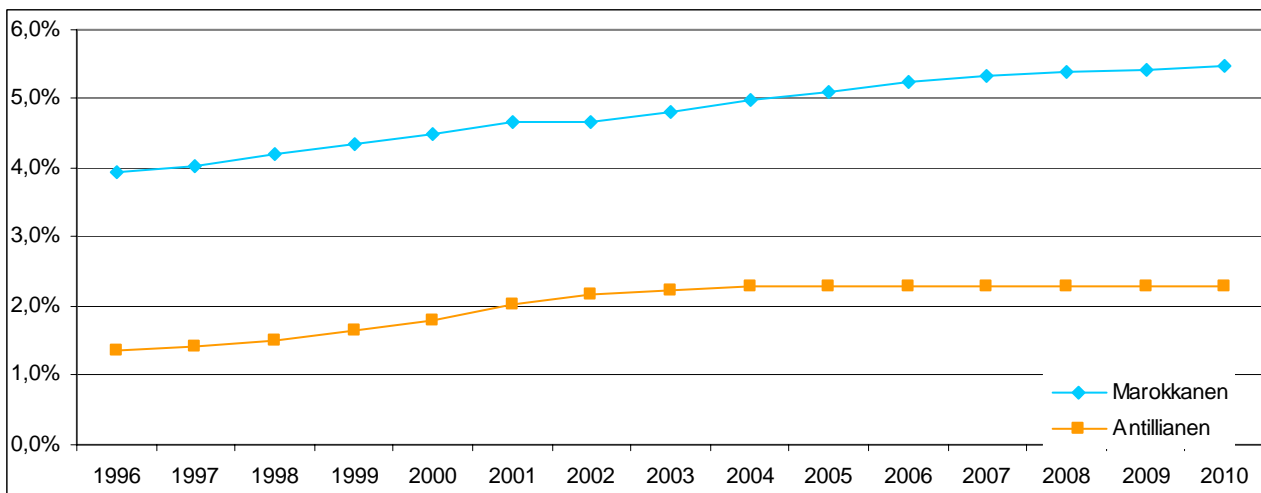
Per 1 januari 2010 telt Den Haag 489.271 inwoners (zie tabel b2.1). Hiervan zijn 11.233 inwoners (2,3 procent) van Antilliaanse herkomst en 26.780 inwoners (5,5 procent) van Marokkaanse herkomst. Zij vormen hiermee kleinere groepen dan de Surinaamse (9,4 procent) en Turkse Nederlanders (7,3 procent) in Den Haag.

Nederland heeft per 1 januari 2010 bijna 16,6 miljoen inwoners. Hiervan zijn er bijna 138.000 (0,8 procent) van Antilliaanse en bijna 349.000 (2,1 procent) van Marokkaanse herkomst.

Figuur 2.1: Bevolking naar herkomstgroep, 1 januari 2010 (in procenten van de totale bevolking)

Bron: GBA, bewerking Risbo

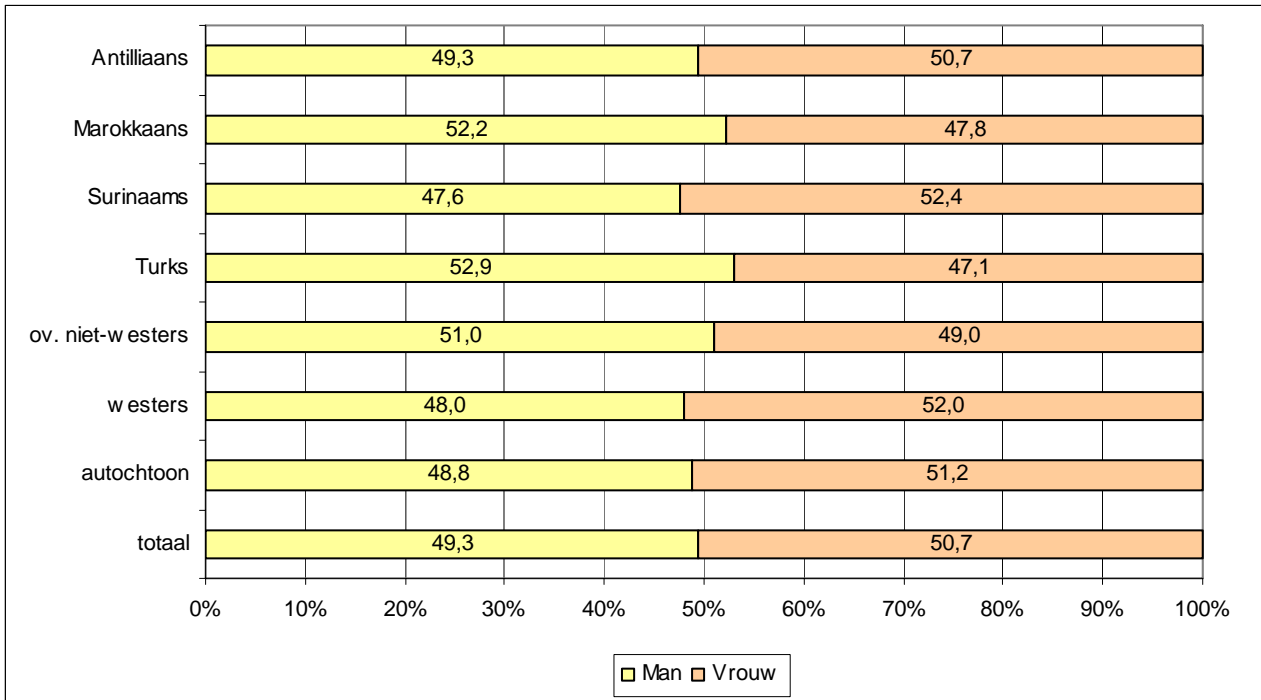
Figuur 2.1a: Aandeel Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders, 1996-2010 (in procenten van de totale bevolking)

Bron: CBS, statline, bewerking Risbo

Het aandeel Marokkaanse Nederlanders neemt in de afgelopen jaren geleidelijk toe van 3,9 procent in 1996 tot 5,5 procent in 2010. Ook het aandeel Antilliaanse Nederlanders is de afgelopen 10 jaar licht gestegen van 1,4 procent in 1996 naar 2,3 procent in 2010.

2.3 Geslacht

Van de Antilliaans-Nederlandse bevolking in Den Haag is 50,7 procent vrouw (zie figuur 2.2). Van de Marokkaanse Nederlanders is 47,8 procent vrouw. Van de totale bevolking van Den Haag is 50,7 procent vrouw.

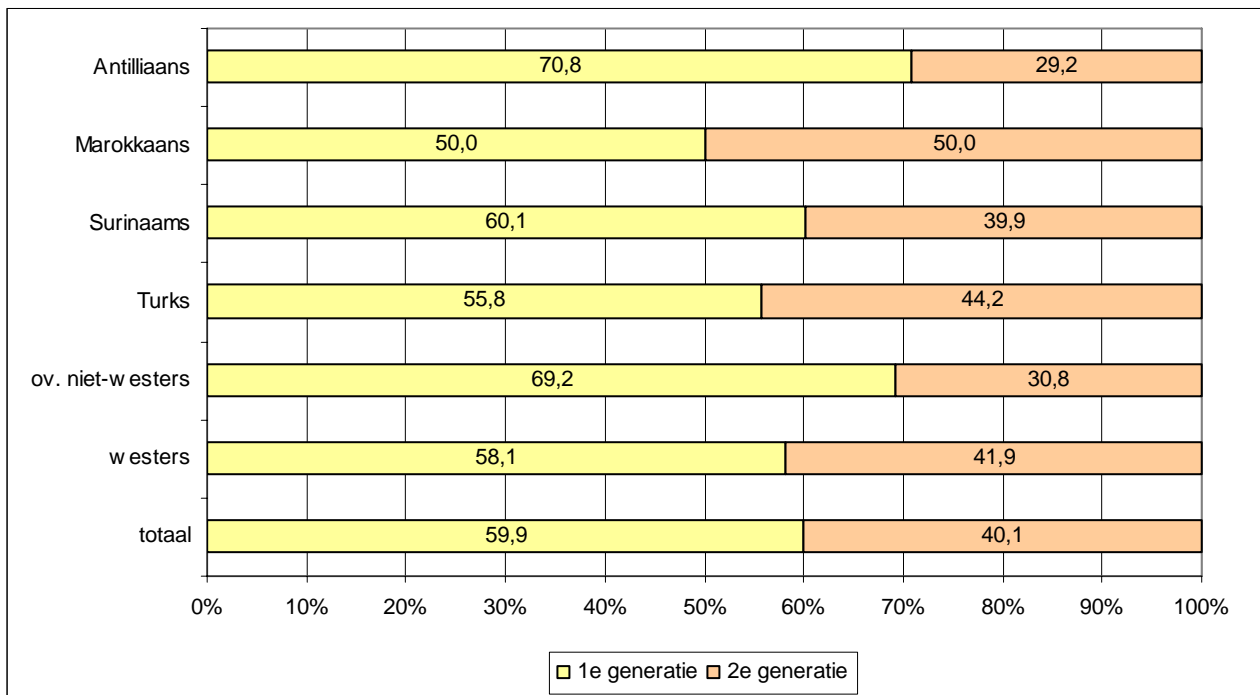
Figuur 2.2: Bevolking naar geslacht, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: GBA, bewerking Risbo

2.4 Generatie

In figuur 2.3 wordt de allochtone bevolking uitgesplitst naar eerste en tweede generatie. Allochtonen die niet in Nederland, maar in het herkomstland geboren zijn, worden tot de eerste generatie gerekend. In Nederland geboren personen met één of twee in het herkomstland geboren ouders worden tot de tweede generatie gerekend. Voor een uitgebreide toelichting op de definities verwijzen we naar de begrippenlijst en technische toelichting in de bijlagen.

Van de Antilliaanse Nederlanders in Den Haag is minder dan een derde (29,2 procent) in Nederland geboren. De tweede generatie Antilliaanse Nederlanders is in relatieve zin de kleinste van de verschillende onderscheiden allochtone bevolkingsgroepen, waarvan gemiddeld 40,1 procent van de tweede generatie is. Van de bevolking van Marokkaanse herkomst is de helft (50,0 procent) van de tweede generatie. De tweede generatie onder de Marokkaans-Nederlandse bevolking van Den Haag is hiermee in relatieve zin de grootste van de verschillende onderscheiden bevolkingsgroepen.

Figuur 2.3: Allochtone bevolking naar generatie, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

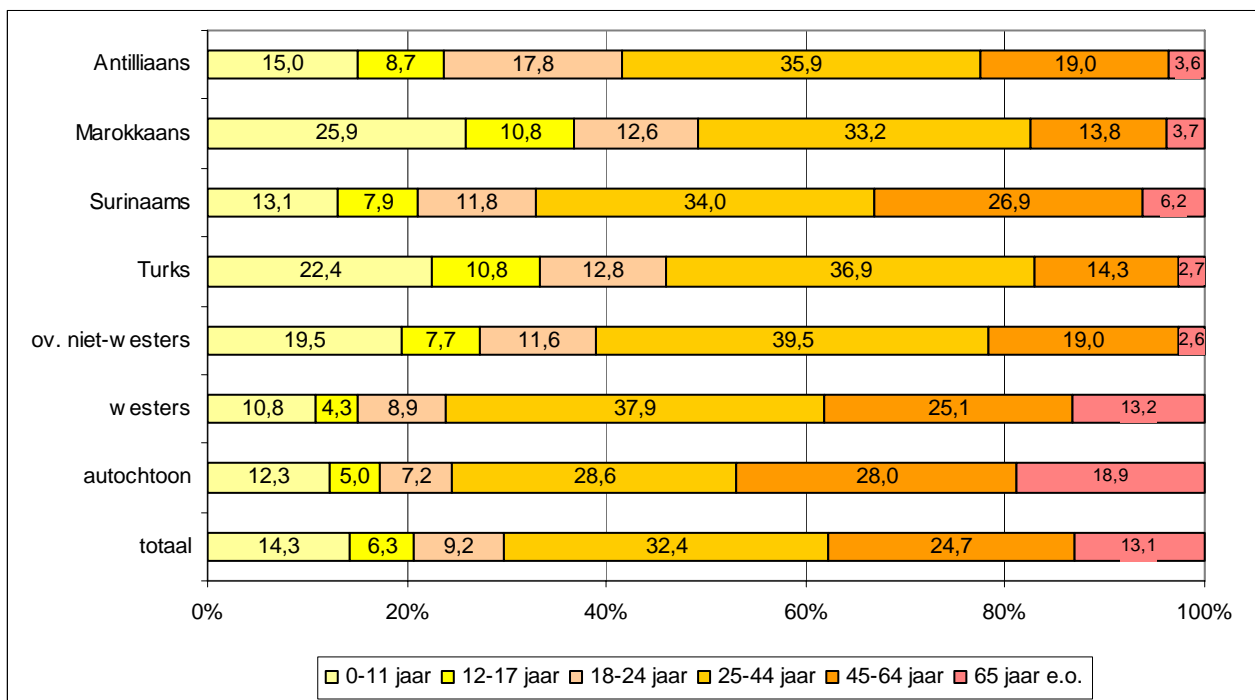
Bron: GBA, bewerking Risbo

2.5 Leeftijd

In figuur 2.4 wordt de leeftijdsopbouw van Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders van Den Haag vergeleken met andere herkomstgroepen in Den Haag.

Onder de Antilliaans-Nederlandse bevolking zijn meer jongvolwassenen (18-24 jaar) dan in de overige groepen. De Marokkaans-Nederlandse bevolking is relatief jong. In vergelijking met de andere onderscheiden herkomstgroepen hebben zij relatief het grootste aandeel minderjarigen (0-17 jaar). Ruim een kwart van de Marokkaanse Nederlanders is jonger dan twaalf jaar. Dit verschilt van de totale bevolking van Den Haag waarvan 14,3 procent jonger is dan twaalf jaar.

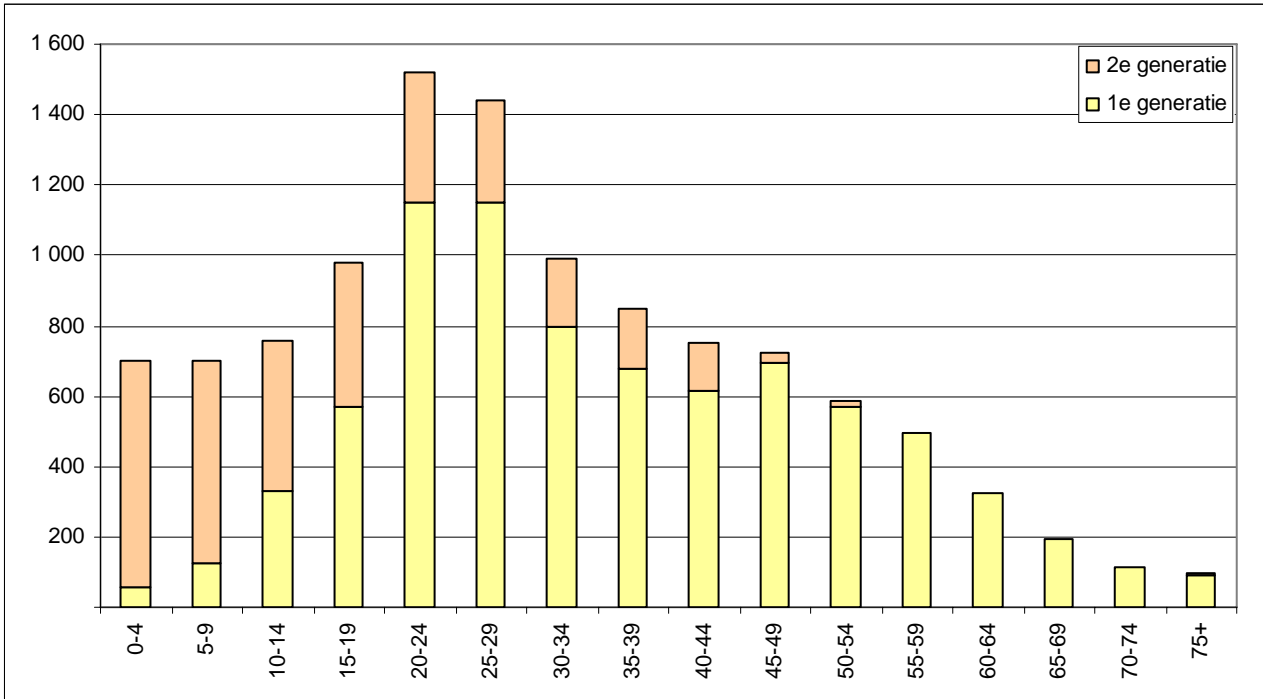
Van de Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse bevolking is slechts een klein deel 65 jaar of ouder (respectievelijk 3,6 procent en 3,7 procent). Dit verschilt aanzienlijk van de totale bevolking van Den Haag waarvan 13,1 procent 65 jaar of ouder is.

Figuur 2.4: Bevolking naar leeftijd, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: GBA, bewerking Risbo

Figuur 2.5a laat zien dat er een samenhang is tussen leeftijd en generatie; hoe hoger de leeftijd, hoe groter het aandeel eerste generatie migranten. Het grootste deel van de Antilliaans-Nederlandse 0-14-jarige kinderen is in Den Haag geboren. In de leeftijdsgroep 15-19 jaar is de eerste generatie Antilliaanse Nederlanders in Den Haag al groter dan de tweede generatie. Er zijn nauwelijks Antilliaanse Nederlanders van 45 jaar en ouder die tot de tweede generatie migranten behoren.

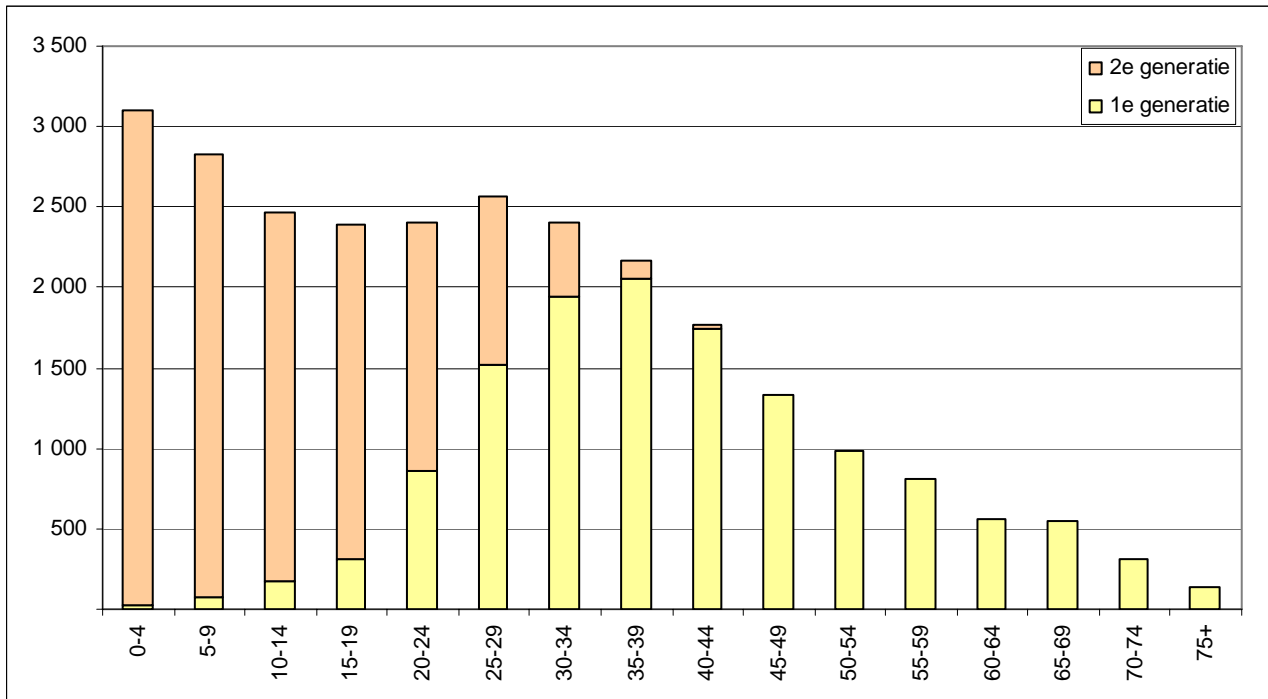

Figuur 2.5a: Antilliaanse Nederlanders naar leeftijd en generatie, 1 januari 2010 (in absolute aantallen)

Bron: GBA, bewerking Risbo

Voor de Marokkaanse Nederlanders geldt dat het overgrote deel van de jongeren tot 25 jaar in Nederland is geboren (figuur 2.5b). Vanaf de leeftijdsgroep 25-29 jaar is de eerste generatie groter dan de tweede generatie. Er zijn vrijwel geen tweede generatie Marokkaanse Nederlanders ouder dan 40 jaar.

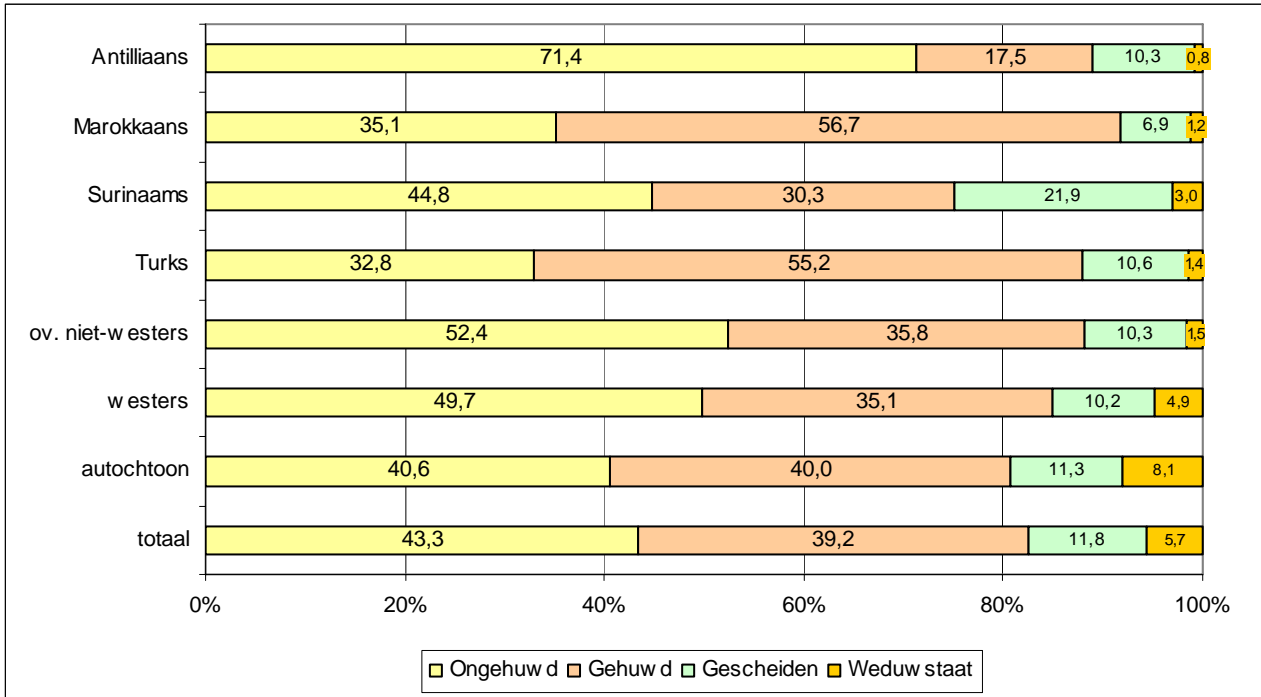
Figuur 2.5b: Marokkaanse Nederlanders naar leeftijd en generatie, 1 januari 2010 (in absolute aantallen)
 Bron: GBA, bewerking Risbo

2.6 Burgerlijke staat

Vier van de tien inwoners van Den Haag van 16 jaar en ouder zijn ongehuwd, 39,2 procent is gehuwd, de rest is gescheiden (11,8 procent) of weduwe/weduwnaar (5,7 procent) (zie figuur 2.6).

Bij de Antilliaans-Nederlandse bevolking zien we een heel ander beeld. Het aandeel ongehuwden onder Antilliaanse Nederlanders is met is 71,4 procent veel groter dan gemiddeld. Van de Antilliaanse Nederlanders is 17,5 procent gehuwd. Het aandeel personen dat gescheiden is (10,3 procent) komt redelijk overeen met het gemiddelde onder alle inwoners van Den Haag (11,8 procent). Van de Marokkaanse Nederlanders is in vergelijking met het gemiddelde in Den Haag een kleiner deel ongehuwd (35,1 procent) en een groter deel gehuwd (56,7 procent) en een kleiner deel gescheiden (6,9 procent). Zowel bij de Antilliaanse Nederlanders als bij de Marokkaanse Nederlanders is het aantal

weduwen/weduwnaren aanzienlijk lager dan gemiddeld (respectievelijk 0,8 procent van de Antilliaanse en 1,2 procent van de Marokkaanse Nederlanders). Het lage aandeel weduwen/weduwnaren in de migrantengroepen komt onder andere door de leeftijdsopbouw van de migrantengroepen (zie figuur 2.4). Aangezien de migrantengroepen relatief minder ouderen kennen dan gemiddeld, is het aandeel weduwen/weduwnaren logischerwijze kleiner dan gemiddeld.

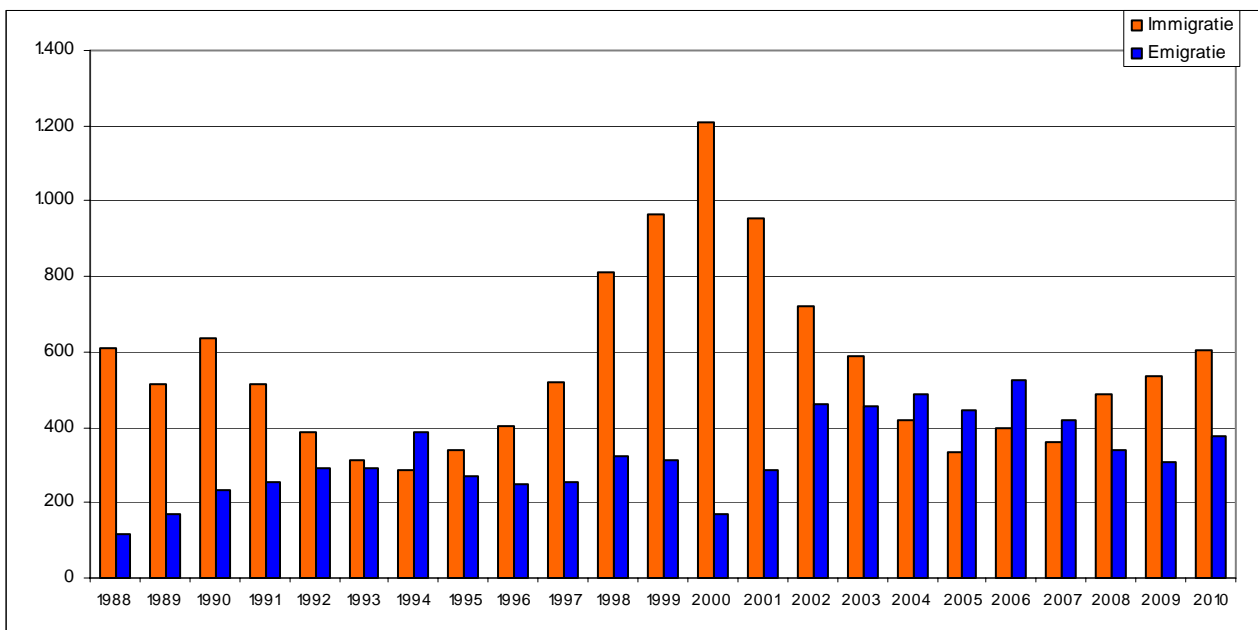
Figuur 2.6: Bevolking (16 jaar en ouder) naar burgerlijke staat, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: GBA, bewerking Risbo

2.7 Buitenlandse migratie

In figuur 2.7a wordt de immigratie en emigratie van Antillianen sinds 1988 weergegeven. Met immigratie bedoelen we de vestiging van Antillianen (en Arubanen) vanuit het buitenland in Den Haag, met emigratie het vertrek van Antillianen (en Arubanen) vanuit Den Haag naar het buitenland.

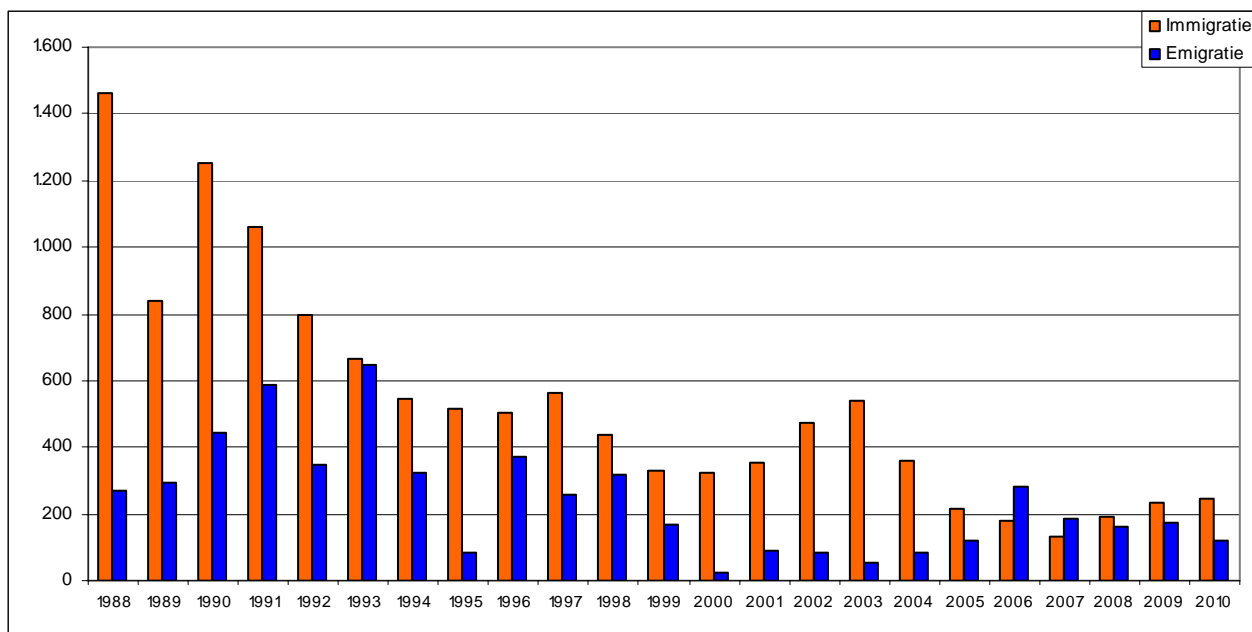
We zien dat het aantal Antillianen dat vanuit het buitenland naar Den Haag migreert de afgelopen 22 jaar sterk fluctueert. In 1988 komen 600 Antillianen naar Den Haag. In de periode daarna daalt de immigratie om vervolgens weer sterk te stijgen. In 2000 komen er de meeste immigranten naar Den Haag, in dat jaar komen er 1.207 Antillianen naar Den Haag. De sterke toename van het aantal immigranten wordt gevolgd door een afname in de jaren daarna. In 2005 komen er nog 335 Antillianen naar Den Haag. In datzelfde jaar vertrekken er 444 vanuit Den Haag naar het buitenland. Voor de periode 2004-2007 is er sprake van een vertrekoverschot. Sinds 2005 neemt de immigratie weer toe. In 2010 komen 605 Antilliaanse immigranten en vertrekken er 376.

Figuur 2.7a: Buitenlandse migratie van Antillianen, 1988-2010 (in absolute aantallen)

Bron: CBS, statline

Het aantal Marokkanen dat vanuit het buitenland naar Den Haag migreert, lag in 1988 op 1.460. In de jaren daarna is het aantal immigranten vrijwel elk jaar gedaald. In 2000 kwamen er nog 323 Marokkanen naar Den Haag. Daarna stijgt het aantal immigranten weer tot 538 in 2003. Het aantal Marokkaanse immigranten dat naar Den Haag komt, stijgt licht sinds 2008. In 2010 komen er 243 Marokkanen naar Den Haag. In datzelfde jaar vertrekken 119 Marokkaanse Nederlanders.

Figuur 2.7b : Buitenlandse migratie van Marokkanen, 1988-2010 (in absolute aantallen)

Bron: CBS, statline

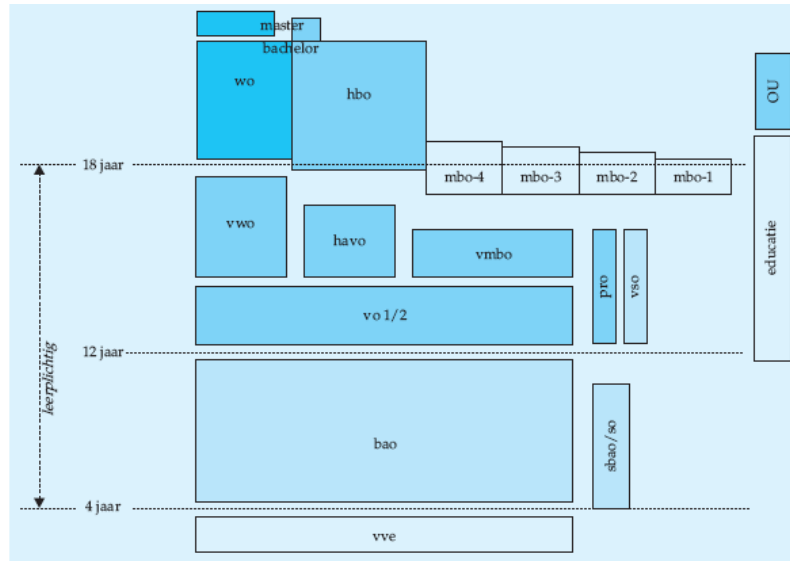
3.1 Inleiding

Een goede opleiding is belangrijk voor de latere positie op de arbeidsmarkt. Een laag opleidingsniveau leidt in het algemeen tot geringere arbeidsmarktkansen, zowel in termen van participatie als het niveau waarop men werkzaam wordt. In paragraaf 3.2 wordt eerst kort ingegaan op de gebruikte begrippen en de databron. Vervolgens staan we in paragraaf 3.3 stil bij de positie van jongeren in de leeftijd 12 t/m 22 jaar in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. Een van de hoofddoelstellingen van het beleid is het terugdringen van voortijdig schoolverlaten onder Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders. In paragraaf 3.4 presenteren we cijfers over nieuwe voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2009/2010. We bekijken of (en zo ja in welke mate) er een oververtegenwoordiging is van Antilliaans-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse nieuwe voortijdig schoolverlaters ten opzichte van de totale bevolking van de gemeente en of zich hierin ten opzichte van het schooljaar 2008/2009 veranderingen hebben voorgedaan.

3.2 Gebruikte begrippen en databron

Leerlingen, deelnemers en voortijdig schoolverlaters

In deze paragraaf gaan we kort in op de gebruikte begrippen. In paragraaf 3.3 rapporteren we over jongeren in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar in het voortgezet onderwijs (vo), middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en hoger onderwijs (ho). De cijfers hebben uitsluitend betrekking op het bekostigde onderwijs. Jongeren die particulier onderwijs volgen blijven buiten beschouwing. In dit hoofdstuk gebruiken we voor jongeren die onderwijs volgen in het algemeen de term leerlingen. Leerlingen die een mbo-opleiding volgen worden ook wel aangeduid als deelnemers. In schema 3.1 is, ter verduidelijking van de gebruikte termen en de niveaus, het Nederlandse onderwijsstelsel schematisch weergegeven.

Bron: OCW.

bao	basisonderwijs	so	speciaal onderwijs
bbl	beroepsbegeleidende leerweg	vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
bol	beroepsopleidende leerweg	vo	voortgezet onderwijs
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs	vso	voortgezet speciaal onderwijs
hbo	hoger beroepsonderwijs	vve	voor- en vroegschoolse educatie
mbo	middelbaar beroepsonderwijs	wvo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
OU	Open Universiteit	wo	wetenschappelijk onderwijs
pro	praktijkonderwijs		
sbao	speciaal basisonderwijs		

Schema 3.1: Het Nederlandse onderwijsstelsel

Bron: CBS

In paragraaf 3.4 gaan we in op nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv-ers). Onder de nieuwe vsv-ers worden alle leerlingen van 12 t/m 22 jaar verstaan, die in een schooljaar zonder startkwalificatie (diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2) het onderwijs verlaten. Voor de berekening van het percentage nieuwe vsv-ers is het aantal nieuwe vsv-ers in het schooljaar 2009/2010 gedeeld door het totaal aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar in de gemeente per 1 januari 2010 en vermenigvuldigd met 100.

Data

De in dit hoofdstuk gepresenteerde onderwijsgegevens zijn gebaseerd op registraties in de Basisregistratie Onderwijs (BRON) en aangeleverd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Alle leerlingen in het bekostigd voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs staan in BRON geregistreerd.

Voorlopige cijfers

In maart is het aantal voortijdig schoolverlaters van voorgaand schooljaar bekend. Deze gegevens hebben de status 'voorlopig' omdat het gaat om gegevens die zijn aangeleverd door de onderwijsinstellingen, maar nog niet zijn gecontroleerd door een accountant. Door de accountantscontrole en door inschrijfmutaties die met terugwerkende kracht worden verwerkt, kunnen er verschillen ontstaan tussen de voorlopige en definitieve cijfers. De definitieve cijfers zijn steeds in oktober bekend. Een voorbeeld: de voorlopige vsv-cijfers van schooljaar 2009/2010 zijn in maart 2011 bekend en worden in oktober 2011 definitief vastgesteld.⁵ In dit rapport presenteren we de voorlopige cijfers. Dit geldt zowel voor de cijfers van het schooljaar 2008/2009 als die van het schooljaar 2009/2010.

Koppeling

Nieuwe voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2008/2009 en 2009/2010 zijn op basis van het versleutelde burgerservicenummer (BSN) gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari 2009 en 2010. Indien het nummer in een van de bestanden niet bekend is, kan er geen koppeling worden gemaakt. Jongeren waarvan geen nummer bekend is, zijn in onderstaande tabellen dus niet opgenomen. Ook jongeren die in de loop van 2010 vanuit een niet in het onderzoek betrokken gemeente in een van de betrokken gemeente zijn komen wonen, vallen buiten onderstaande analyses. De in dit hoofdstuk gepresenteerde cijfers kunnen daardoor licht afwijken van eerder door DUO gepresenteerde cijfers.

3.3 Leerlingen en deelnemers

Figuur 3.1 gaat in op de positie van 12 t/m 22-jarige jongeren in het bekostigde onderwijs. We zien dat meer dan de helft van de 12 t/m 22-jarige leerlingen uit Den Haag voortgezet onderwijs volgt (54,2 procent), 23,1 procent middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en ruim een vijfde (22,7 procent) hoger beroepsonderwijs (hbo) of wetenschappelijk onderwijs (wo).⁶ Het aandeel Antilliaans-Nederlandse leerlingen dat op het voortgezet onderwijs zit (40,1 procent) is kleiner dan van de totale groep leerlingen. Van de Antilliaans-Nederlandse leerlingen volgt een bovengemiddeld groot deel een

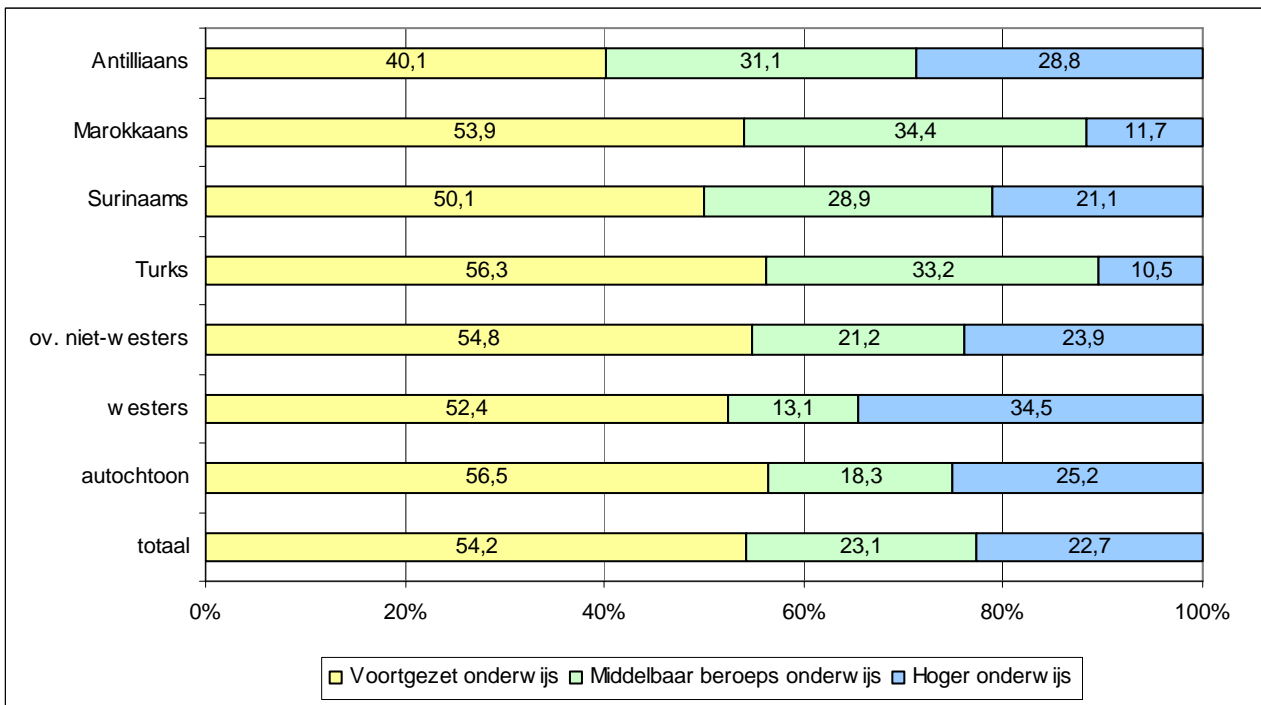
---

⁵ OCW (2010). *Handleiding vsv-cijferproducten*, p. 17

⁶ Een deel van de 12-jarigen (en ook 13-jarigen) volgt nog basisonderwijs. Hierover is in de monitor geen informatie beschikbaar.

mbo-opleiding (31,1 procent). Ook in het hoger onderwijs is het aandeel Antilliaanse Nederlanders groter dan gemiddeld (28,8 procent).

Het aandeel Marokkaans-Nederlandse leerlingen in het vo is vergelijkbaar met het gemiddelde in Den Haag. Een relatief groot deel volgt een mbo-opleiding (34,4 procent) en een relatief klein deel van de Marokkaans-Nederlandse leerlingen volgt hoger onderwijs (11,7 procent).

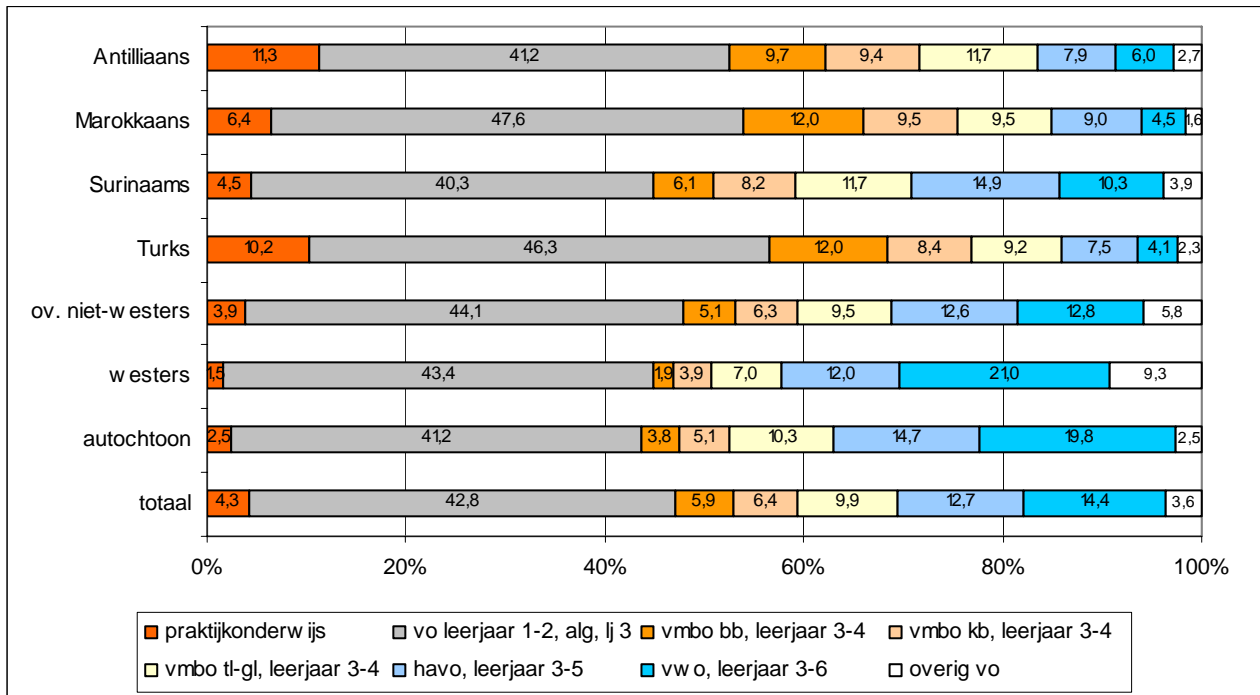
Figuur 3.1: Leerlingen in het voortgezet onderwijs, mbo en hoger onderwijs naar etnische herkomst, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

3.3.1 Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse leerlingen in het voortgezet onderwijs

In deze paragraaf gaan we in op schoolgaande jongeren in de leeftijd van 12 t/m 22 in het voortgezet onderwijs. In figuur 3.2 wordt per herkomstgroep aangegeven welk deel van de leerlingen praktijkonderwijs, vmbo, havo en vwo volgt.⁷

Figuur 3.2: Leerlingen in het voortgezet onderwijs naar onderwijsniveau en etnische herkomst, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

Uit figuur 3.2 wordt duidelijk dat een bovengemiddeld groot deel van de Antilliaans-Nederlandse jongeren in Den Haag praktijkonderwijs volgt (11,3 procent). Het aandeel van de Marokkaans-Nederlandse jongeren dat praktijkonderwijs volgt (6,4 procent) is ook hoger dan gemiddeld (4,3 procent). Het praktijkonderwijs is bestemd voor leerlingen die niet in staat zijn om een diploma te behalen in het vmbo. Het beoogt de leerlingen op te leiden voor zeer eenvoudig werk op de arbeidsmarkt. Stages zijn daarbij een essentieel onderdeel.

⁷ Leerlingen in het speciaal onderwijs zijn in deze figuur buiten beschouwing gelaten. Het speciaal onderwijs is voor leerlingen met een functiebeperking (zie schema 3.1). Hierover is in de monitor geen informatie beschikbaar.

Binnen het vmbo volgen Antilliaans-Nederlandse jongeren vaker dan gemiddeld de lagere leerweg (de basisberoepsgerichte leerweg) van het vmbo (9,7 procent). Ook onder jongeren van Marokkaanse herkomst is het aandeel vmbos in de lagere leerweg met 12,0 procent groter dan onder de totale groep leerlingen uit Den Haag (5,9 procent).

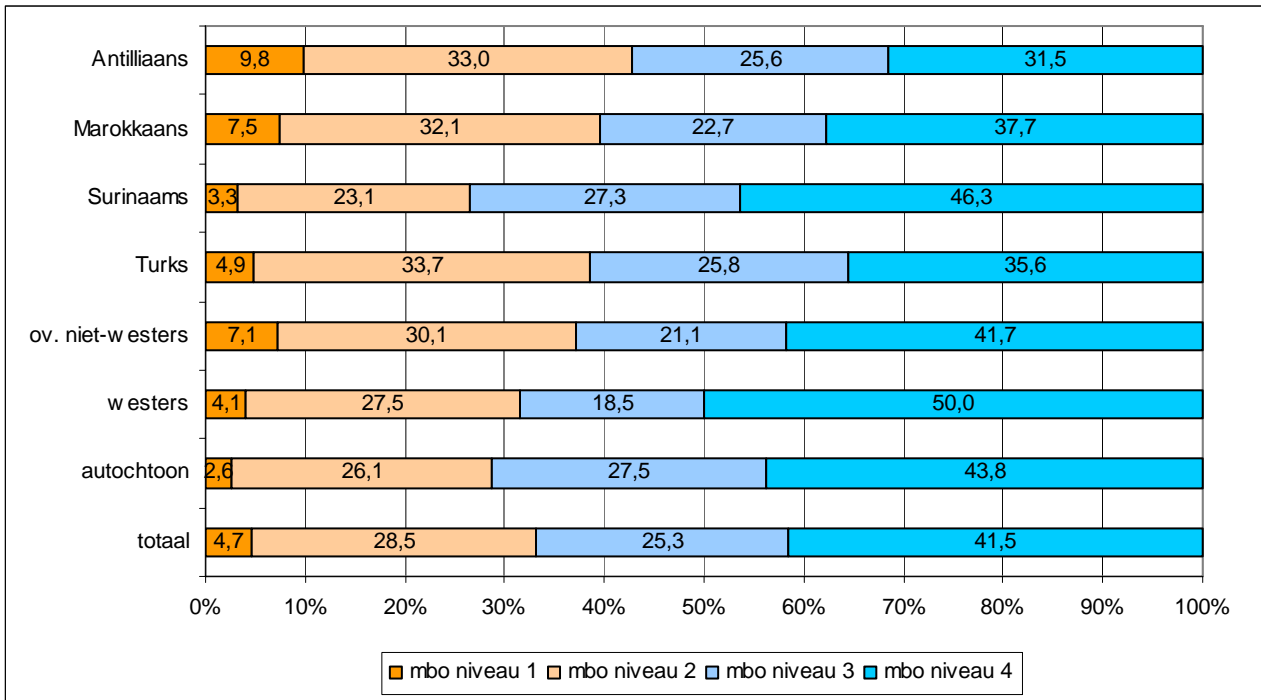
We zien verder dat het aandeel van de Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse leerlingen in de bovenbouw van de havo en in de bovenbouw van het vwo lager is dan gemiddeld. Van de totale groep vo-leerlingen van 12 t/m 22 jaar uit Den Haag zit 12,7 procent in de bovenbouw van de havo en 14,4 procent in de bovenbouw van het vwo. Onder Antilliaans-Nederlandse jongeren liggen deze percentages op respectievelijk 7,9 en 6,0 procent. Van de Marokkaans-Nederlandse leerlingen volgt 9,0 procent de bovenbouw van de havo en 4,5 procent de bovenbouw van het vwo.

3.3.2 Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse deelnemers in het mbo

Figuur 3.3 heeft betrekking op schoolgaande jongeren in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar in het mbo. Het mbo kent met name in de beroepsbegeleidende leerweg een aanzienlijk aantal leerlingen dat ouder is dan 22 jaar. Deze blijven hier buiten beschouwing omdat er geen gegevens over beschikbaar zijn.

Antilliaanse Nederlanders zijn enigszins oververtegenwoordigd op de lagere niveaus van het mbo. Van alle Antilliaans-Nederlandse deelnemers aan het mbo, volgt 9,8 procent een assistent-opleiding, dat wil zeggen een opleiding op het laagste niveau binnen het middelbaar beroepsonderwijs. Dit percentage is hoger dan het gemiddelde van 4,7 procent onder alle mbo-deelnemers in Den Haag. Verder zien we dat een derde van de Antilliaans-Nederlandse deelnemers de basisberoepsopleiding (niveau 2) volgt, ook dit aandeel is groter dan gemiddeld. Van de Antilliaanse Nederlanders in het mbo volgt 31,5 procent een opleiding op het hoogste niveau, namelijk een middenkader- of specialistenopleiding.

De verdeling van Marokkaans-Nederlandse mbo-deelnemers over de niveaus wijkt iets minder af van het gemiddelde van alle deelnemers in het mbo in Den Haag. 7,5 procent volgt een assistent-opleiding. Verder volgt 37,7 procent van de Marokkaans Nederlandse deelnemers een mbo-opleiding op het hoogste niveau 4. Dit percentage is iets lager dan het gemiddelde van 41,5 procent in Den Haag.

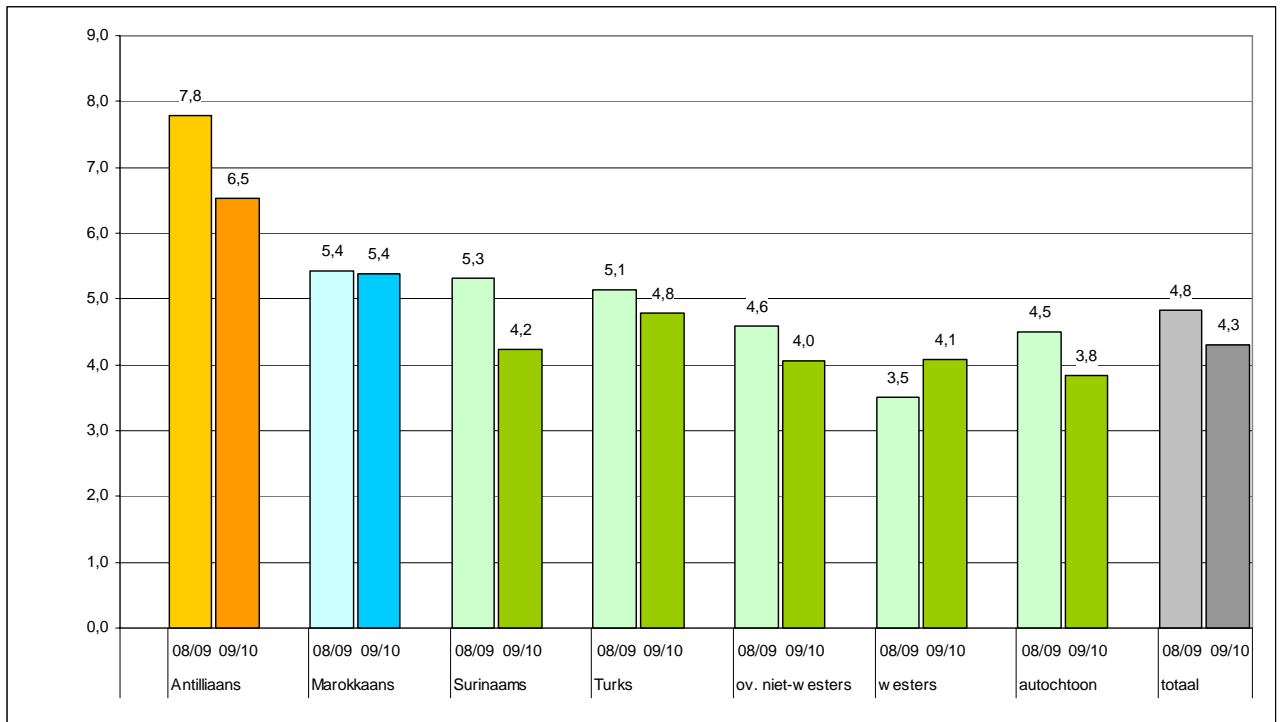

Figuur 3.3: Leerlingen (12-22 jaar) aan het mbo naar niveau en etnische herkomstgroep, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

3.4 Nieuwe voortijdig schoolverlaters

In deze paragraaf gaan we in op nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv-ers). We bekijken het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters onder Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse jongeren en relateren dit aan het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters onder alle jongeren in Den Haag. We maken daarbij tevens een vergelijking tussen het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters in de schooljaren 2008/2009 en 2009/2010. In figuur 3.4 is het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar per schooljaar opgenomen.

Figuur 3.4: Nieuwe voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar) naar etnische herkomst, schooljaar 2008/2009 en 2009/2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Per 1 januari 2010 wonen er in Den Haag 32.867 jongeren van 12 t/m 22 jaar die voortgezet onderwijs of middelbaar beroepsonderwijs volgen (zie tabel 3.1). In het schooljaar 2009/2010 hebben er hiervan 1.415 (4,3 procent) de school voortijdig verlaten. Het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters is gedaald ten opzichte van het schooljaar 2008/2009 toen 4,8 procent van de jongeren zonder startkwalificatie uitstroomde.

Van de 1.165 Antilliaans-Nederlandse jongeren die voortgezet onderwijs of middelbaar beroepsonderwijs volgen hebben er 76 (6,5 procent) de school voortijdig verlaten. Het aandeel Antilliaans-Nederlandse jongeren dat de school voortijdig verlaat is afgenomen ten opzichte van het schooljaar 2008/2009, toen 7,8 procent de school voortijdig verliet. Van de 3.303 Marokkaans-Nederlandse jongeren hebben er 178 (5,4 procent) de school voortijdig verlaten. Het aandeel Marokkaans-Nederlandse jongeren dat de school voortijdig verlaat is hetzelfde als in het schooljaar 2008/2009, waarin ook 5,4 procent de school voortijdig verliet.

Oververtegenwoordiging

Een belangrijke doelstelling van het beleid is het terugdringen van de oververtegenwoordiging van Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters. De oververtegenwoordiging wordt berekend door het verschil tussen het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters in de totale groep en de groep van Antilliaanse (of Marokkaanse) Nederlanders te delen door het aandeel in de totale groep.⁸ In tabel 3.1 is per herkomstgroep het aantal en aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters en de oververtegenwoordiging weergegeven. Van alle jongeren die voortgezet of middelbaar beroepsonderwijs volgen is 4,3 procent een nieuwe voortijdig schoolverlater. Van de Antilliaans-Nederlandse jongeren heeft 6,5 procent de school voortijdig verlaten. De oververtegenwoordiging van de Antilliaans-Nederlandse nieuwe voortijdig schoolverlaters komt daarmee uit op 52 procent.⁹ Dat is 9 procentpunten lager dan de oververtegenwoordiging van 61 procent in het schooljaar 2008/2009. Onder Antilliaans-Nederlandse schoolverlaters gaat het om een afname van 12 personen. Onder de totale groep schoolverlaters gaat het om een afname van 146 personen.

Van de Marokkaans-Nederlandse jongeren heeft 5,4 procent de school voortijdig verlaten. De oververtegenwoordiging van de Marokkaans-Nederlandse nieuwe voortijdig schoolverlaters komt daarmee uit op 25 procent. In het vorige schooljaar was de oververtegenwoordiging 13 procentpunten lager (12 procent). Onder Marokkaans-Nederlandse schoolverlaters gaat het om een toename van 6 personen.

Tabel 3.1: Nieuwe voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar) naar etnische herkomst, schooljaar 2008/2009 en 2009/2010

	Antilliaans			Marokkaans			totaal		
	08/09	09/10	verschil	08/09	09/10	verschil	08/09	09/10	verschil
leerlingen vo/mbo 12 t/m 22 jaar	1.129	1.165		3.176	3.303		32.329	32.867	
nieuw voortijdig schoolverlaten (N)	88	76	-12	172	178	6	1.561	1.415	-146
nieuw voortijdig schoolverlaten (%)	7,8	6,5	-1,3	5,4	5,4	0,0	4,8	4,3	-0,5
oververtegenwoordiging (%)	61	52	-9	12	25	13	nvt	nvt	nvt

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

In de tabellen b3.3 en b3.4 in de bijlage wordt het aantal, het percentage nieuwe voortijdig schoolverlaters en de oververtegenwoordiging gepresenteerd voor alle 22 Antillianengemeenten en de 22 gemeenten van het samenwerkingsverband Marokkaanse Nederlanders.

3.4.1 Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse nieuwe voortijdig schoolverlaters naar achtergrondkenmerken

In figuur 3.5a en b splitsen we de vsv-cijfers uit naar geslacht, generatie en leeftijd.

Het aandeel voortijdig schoolverlaters onder de eerste en tweede generatie Antilliaanse Nederlanders is nagenoeg gelijk. Onder Marokkaanse Nederlanders is het percentage voortijdig schoolverlaters groter onder de eerste generatie dan onder de tweede generatie.

Onder Antilliaans-Nederlandse jongens is het aandeel voortijdig schoolverlaters 8,3 procent. Onder Antilliaans-Nederlandse meisjes is dat 4,8 procent. Onder de eerste generatie Antilliaanse Nederlanders is het aandeel 6,5 procent en onder de tweede generatie 6,6 procent.

Onder Marokkaans-Nederlandse jongens is het aandeel vsv-ers meer dan twee keer zo hoog als onder meisjes (respectievelijk 8,0 procent versus 2,9 procent) (zie figuur 3.5b). Onder de eerste generatie Marokkaanse Nederlanders is het aandeel vsv-ers hoger dan onder de tweede generatie (respectievelijk 6,8 procent versus 5,2 procent).

Bij Antilliaans-Nederlandse jongeren is het aandeel voortijdig schoolverlaters met name onder de 17-19-jarigen relatief hoog (11,8 procent). Bij Marokkaans-Nederlandse jongeren is dat bij 20-22-jarigen het geval (11,0 procent).

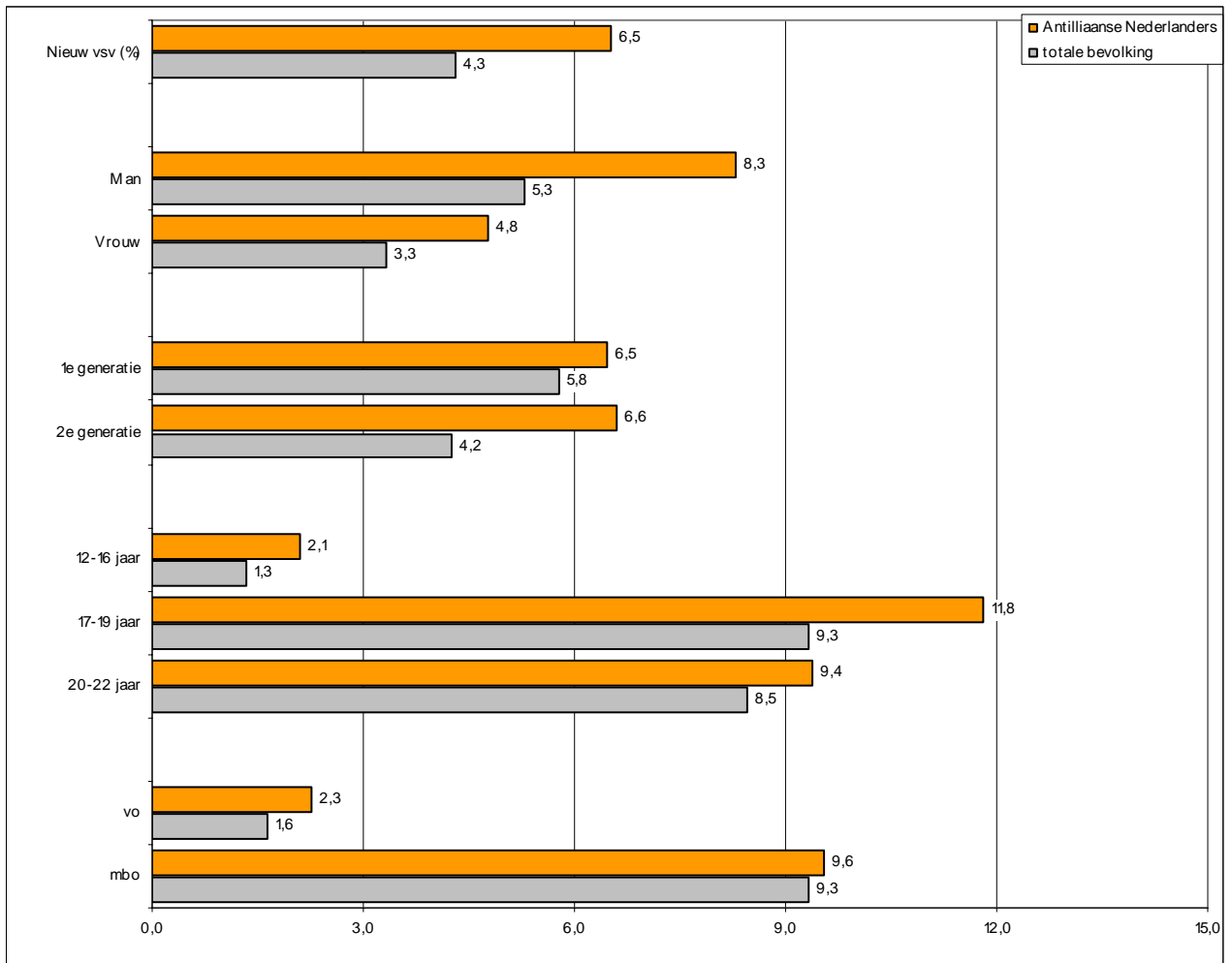
Ten slotte zien we dat in beide groepen voortijdig schoolverlaten in het mbo veel vaker voorkomt dan in het vo.

---

⁸ Een rekenvoorbeeld: als van alle jongeren in de gemeente 5% de school voortijdig verlaat en van de jongeren in de herkomstgroep 7,5% dan is de oververtegenwoordiging: $((7,5-5)/5)*100=50\%$

⁹ Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.

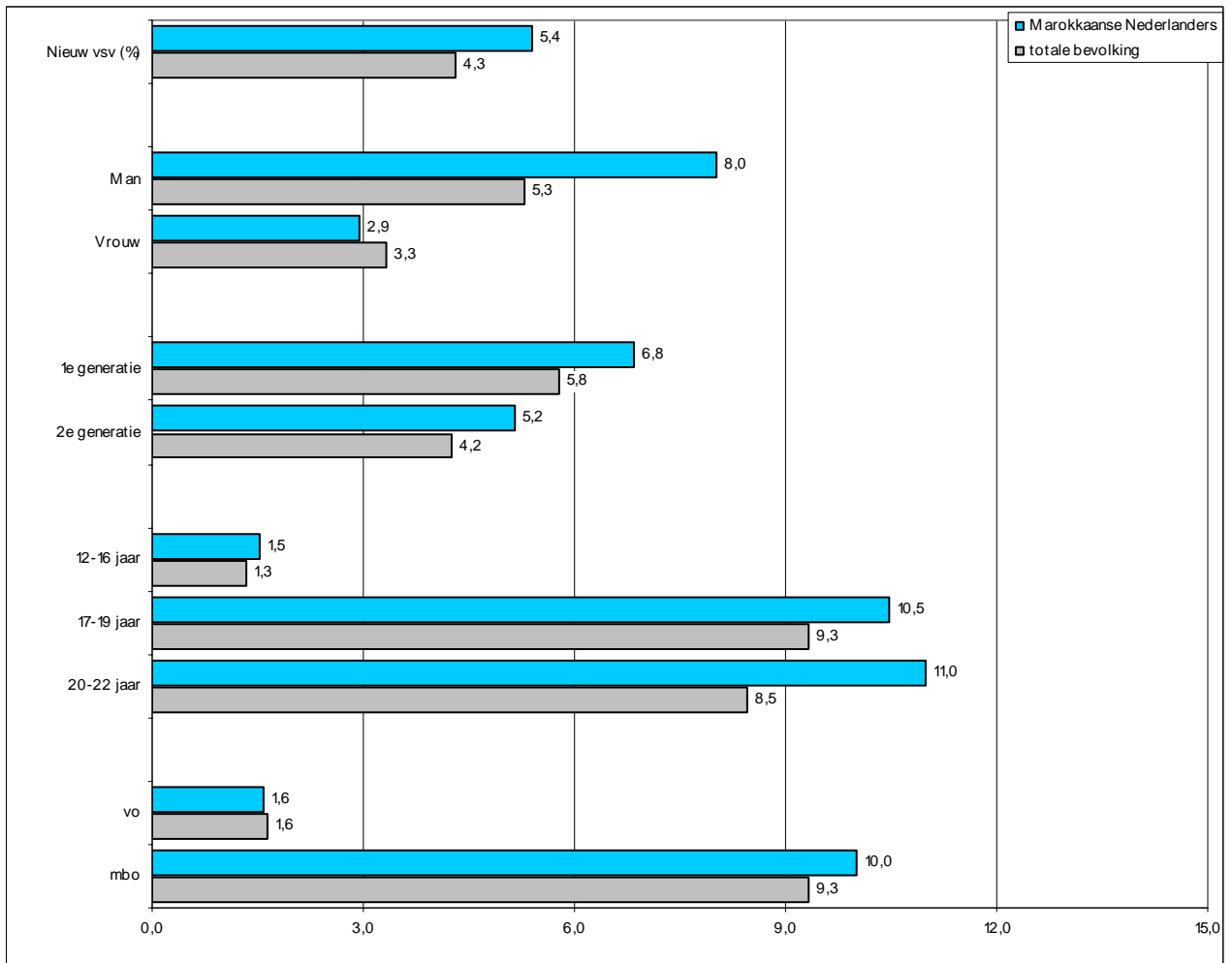
Onderwijs

Figuur 3.5a: Aandeel nieuwe vsv-ers (12-22 jaar) onder Antilliaanse Nederlanders naar achtergrondkenmerken, in schooljaar 2009/2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Hoofdstuk 3

Figuur 3.5b: Aandeel nieuwe vsv-ers (12-22 jaar) onder Marokkaanse Nederlanders naar achtergrondkenmerken, in schooljaar 2009/2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Hoofdstuk 4 **Arbeid en Uitkering**

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op de arbeids- en uitkeringsituatie van de Antilliaans-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse bevolking. In paragraaf 4.2 wordt allereerst kort ingegaan op de gebruikte begrippen en databronnen. Vervolgens wordt in paragraaf 4.3 gerapporteerd over het aandeel niet-werkende werkzoekenden. Het aandeel werkzoekenden onder Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders is landelijk gezien hoger dan in de totale bevolking. Het reduceren van de oververtegenwoordiging van Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders op dit terrein is een belangrijke doelstelling van het beleid gericht op Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders. We bekijken of er ten opzichte van de totale bevolking van de gemeente een oververtegenwoordiging is van Antilliaans-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden en of zich hierin ten opzichte van 2009 veranderingen hebben voorgedaan. In paragraaf 4.4 doen we een soortgelijke analyse voor het aandeel uitkeringsontvangers onder Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders.

4.2 Gebruikte begrippen en databronnen

Niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers

In deze paragraaf gaan we kort in op de gebruikte begrippen. In paragraaf 4.3 rapporteren we over niet-werkende werkzoekenden (NWW) in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar. Een niet-werkende werkzoekende is gedefinieerd als een persoon die bij een vestiging van het UWV WERKbedrijf is ingeschreven als een werkzoekende zonder werk of als werkzoekende die minder dan twaalf uur per week werkt met een inschrijfdatum en geen uitschrijfdatum. In paragraaf 4.4 gaan we in op personen die een uitkering ontvangen in het kader van de Wet werk en bijstand (WWB), de Wet investeren in jongeren (WIJ) en/of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze

werknemers, respectievelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAW en IOAZ).¹⁰

Veelal wordt gerapporteerd over het percentage niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers. Deze percentages zijn berekend door het aantal NWW-ers (respectievelijk het aantal uitkeringsontvangers) te delen door het aantal personen in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar (de potentiële beroepsbevolking) en te vermenigvuldigen met 100.

Data

De in dit hoofdstuk gepresenteerde gegevens over niet-werkende werkzoekenden zijn gebaseerd op registraties afkomstig van het UWV WERKbedrijf. Het UWV WERKbedrijf levert aan veel gemeenten jaarlijks een databestand met niet-werkende werkzoekenden per 31 december. Dit databestand is, met toestemming van UWV WERKbedrijf, door de gemeenten aan Risbo doorgeleverd. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van het bestand met werkzoekenden die per 31-12-2009 bij het UWV WERKbedrijf stonden ingeschreven. De cijfers over uitkeringen zijn afkomstig van de gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties. De cijfers hebben 1-1-2010 als peildatum.

4.3 Werkzoekenden

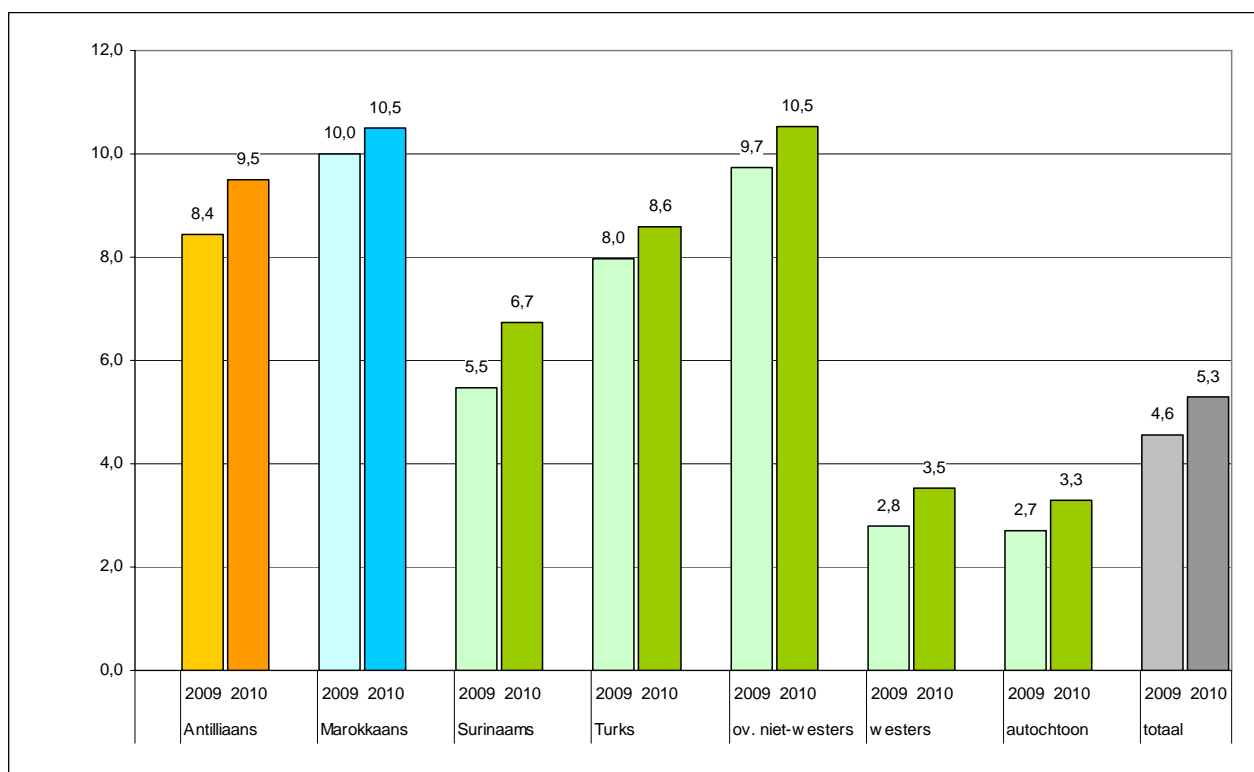
In figuur 4.1a is het aandeel werkzoekenden in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar in 2009 en 2010 opgenomen. Per 1 januari 2010 wonen in Den Haag 339.986 personen van 15 t/m 64 jaar. Daarvan staan er 17.962 (5,3 procent) als niet-werkende werkzoekende bij het UWV WERKbedrijf ingeschreven (zie ook tabel 4.1). Het aandeel niet-werkende werkzoekenden is gestegen ten opzichte van 2009. Toen stond 4,6 procent van de 15 t/m 64 jarigen als niet-werkende werkzoekende ingeschreven.

Van de 8.667 Antilliaanse Nederlanders van 15 t/m 64 jaar zijn er 824 (9,5 procent) als niet-werkende werkzoekende geregistreerd. Het aandeel Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden is toegenomen ten opzichte van 2009, toen 8,4 procent als niet werkende werkzoekende stond ingeschreven.

Van de 17.391 Marokkaanse Nederlanders van 15 t/m 64 jaar zijn er 1.826 (10,5 procent) als niet-werkende werkzoekende geregistreerd. Dit aandeel is groter dan het percentage van 10 in 2009.

---

¹⁰ In een paar gemeenten zijn ook enkele personen die een uitkering ontvangen in het kader van de Wet inkomensvoorziening kunstenaars (WIK) in het bestand opgenomen. Deze blijven in de navolgende analyses buiten beschouwing.

Figuur 4.1a: Werkzoekenden (15-64 jaar) naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Oververtegenwoordiging

Het aandeel niet-werkende werkzoekenden onder Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders is hoger dan in de totale bevolking van Den Haag. Een doelstelling van het beleid is het terugdringen van de oververtegenwoordiging van Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse niet-werkende werkzoekenden. De oververtegenwoordiging geeft aan in hoeverre het percentage Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden afwijkt van dat onder de hele bevolking in de gemeente. De oververtegenwoordiging wordt berekend door het verschil tussen het aandeel werkzoekenden in de totale groep en de groep van Antilliaanse (of Marokkaanse) Nederlanders te delen door het aandeel in de totale groep.¹¹ In tabel 4.1 is per herkomstgroep het aantal en aandeel werkzoekenden onder 15 t/m 64-jarigen en het percentage oververtegenwoordiging weergegeven voor de afgelopen twee jaar. Van alle 15 t/m 64-jarigen is 5,3 procent werkzoekend. Van de Antilliaanse Nederlanders in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar is 9,5 procent werkzoekend. De oververtegenwoordiging van de Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden ten

¹¹ Een rekenvoorbeeld: als van alle 15-64 jarigen in de gemeente 8% al werkzoekende staat ingeschreven en van de 15-64 jarigen in de herkomstgroep 10% dan is de oververtegenwoordiging: $((10-8)/8)*100=25\%$

opzichte van de totale bevolking is 80 procent.¹² Dat is 5 procentpunten lager dan de oververtegenwoordiging van 85 procent in 2009. Onder de Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden gaat het om een toename van 121 personen, onder de totale groep werkzoekenden om een toename van 2.689 personen. Van de 15 t/m 64-jarige Marokkaanse Nederlanders is 10,5 procent werkzoekend. De oververtegenwoordiging van de Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden is 99 procent. Dat is 20 procentpunten lager dan de oververtegenwoordiging van 119 procent in 2009. Onder Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden gaat het om een toename van 129 personen.

Tabel 4.1: Werkzoekenden (15-64 jaar) naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010

	Antilliaans			Marokkaans			totaal		
	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil
bevolking van 15 t/m 64 jaar	8.320	8.667		16.975	17.391		335.137	339.986	
werkzoekenden	703	824	121	1.697	1.826	129	15.273	17.962	2689
% werkzoekenden	8,4	9,5	1,1	10,0	10,5	0,5	4,6	5,3	0,7
oververtegenwoordiging	85	80	-5	119	99	-20	nvt	nvt	nvt

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

¹² Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.

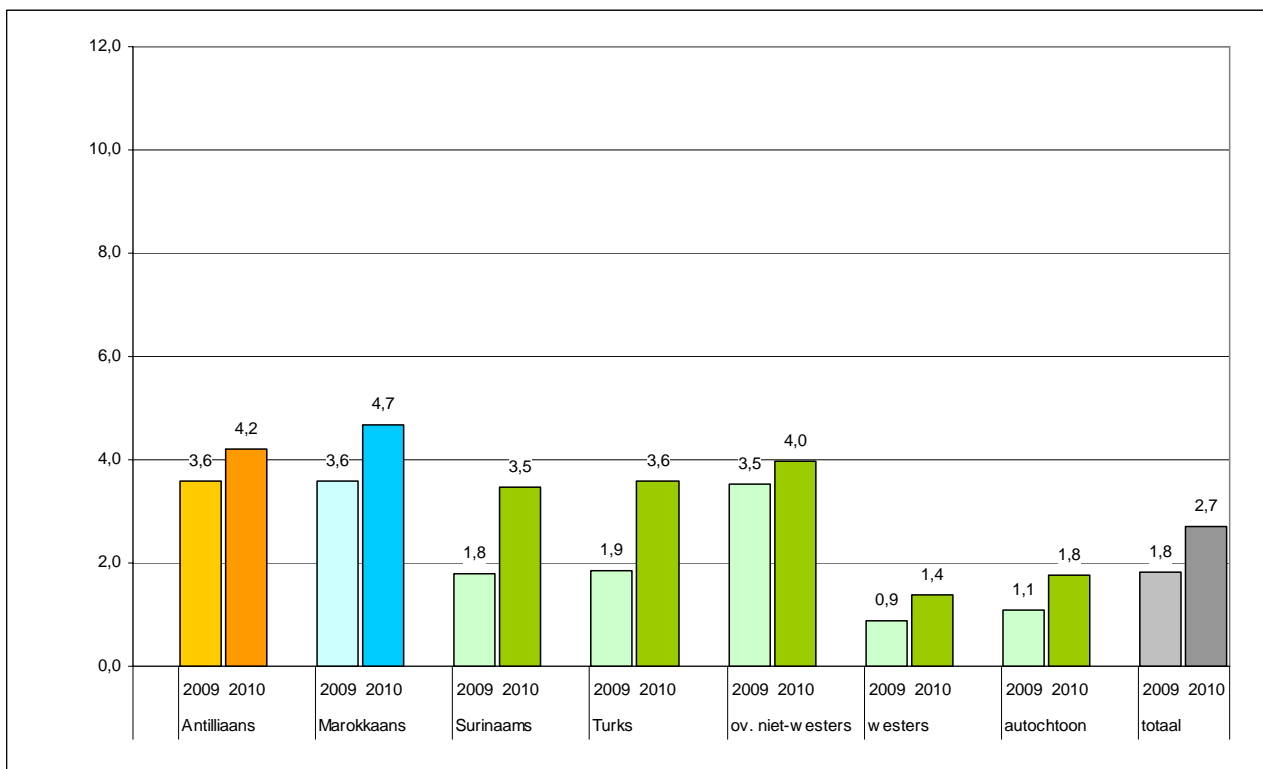
Jongeren

In deze paragraaf kijken we naar het aandeel werkzoekenden onder Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse jongeren in vergelijking met het aandeel werkzoekenden onder alle jongeren in Den Haag. Als we figuur 4.1a vergelijken met figuur 4.1b zien we dat het aandeel werkzoekenden onder jongeren van 15 t/m 24 jaar lager is dan onder ouderen.

Er wonen 60.553 jongeren van 15 t/m 24 jaar in Den Haag (zie ook tabel 4.2). Daarvan staan er 1.632 (2,7 procent) als werkzoekende geregistreerd. Het aandeel werkzoekende jongeren is toegenomen in vergelijking met 2009. Toen was 1,8 procent als werkzoekende ingeschreven (zie figuur 4.1b).

Van de 2.502 Antilliaanse Nederlanders jongeren zijn er 105 (4,2 procent) werkzoekend. In 2009 was het percentage werkzoekenden lager, namelijk 3,6 procent.

Van de 4.801 Marokkaanse Nederlanders van 15 t/m 24 jaar zijn er 225 (4,7 procent) werkzoekend. In 2009 was dit 3,6 procent. Ook onder Marokkaans-Nederlandse jongeren is het aandeel werkzoekenden afgelopen jaar gestegen.

Figuur 4.1b: Werkzoekenden (15-24 jaar) naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Oververtegenwoordiging

In tabel 4.2 is per herkomstgroep het aantal en aandeel werkzoekenden onder 15 t/m 24-jarigen en het oververtegenwoordigingpercentage weergegeven voor de afgelopen twee jaar. De oververtegenwoordiging van de Antilliaans-Nederlandse werkzoekende jongeren ten opzichte van de totale groep jongeren is 56 procent. Dit is 42 procentpunten lager dan de oververtegenwoordiging van 98 procent in 2009. Onder de Antilliaans-Nederlandse werkzoekende jongeren gaat het om een toename van 18 personen, onder de totale groep jongeren om een toename van 549 personen.

De oververtegenwoordiging van de 15 t/m 24-jarige Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden ten opzichte van de totale bevolking komt voor Den Haag uit op 74 procent. Dat is 23 procentpunten lager dan de oververtegenwoordiging van 97 procent in 2009. Onder Marokkaans-Nederlandse werkzoekende jongeren gaat het om een toename van 52 personen.

Tabel 4.2: Werkzoekenden (15-24 jaar) naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010

	Antilliaans			Marokkaans			totaal		
	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil
jongeren van 15 t/m 24 jaar	2.427	2.502		4.836	4.801		59.769	60.553	
werkzoekenden	87	105	18	173	225	52	1.083	1.632	549
% werkzoekenden	3,6	4,2	0,6	3,6	4,7	1,1	1,8	2,7	0,9
oververtegenwoordiging	98	56	-42	97	74	-23	nvt	nvt	nvt

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

In de tabellen b4.5 en b4.6 in de bijlage wordt het aantal en het percentage werkzoekenden en de oververtegenwoordiging gepresenteerd voor alle 22 Antillianengemeenten en de 22 gemeenten van het samenwerkingsverband Marokkaanse Nederlanders.

4.3.1 Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden naar achtergrondkenmerken

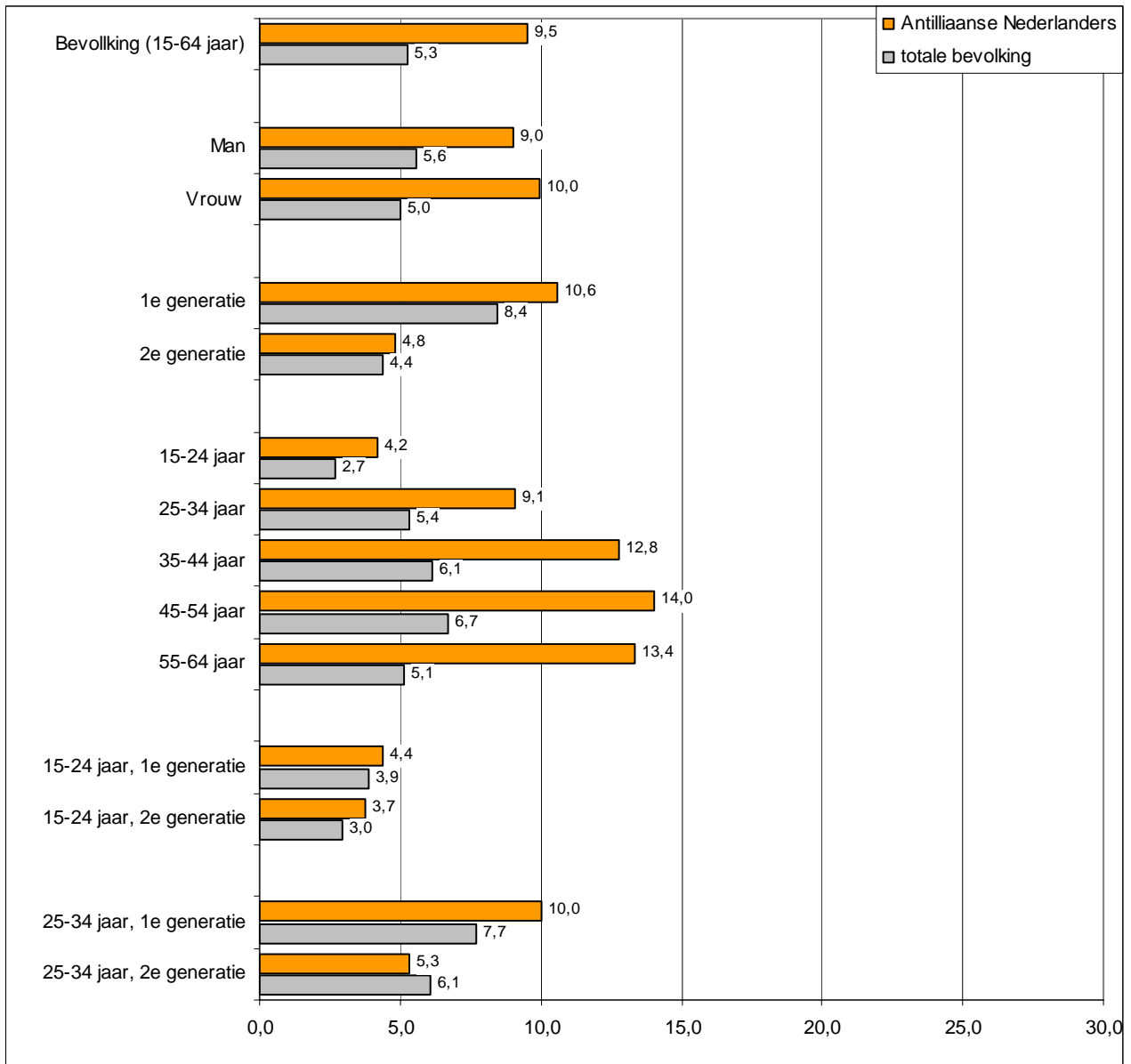
In figuur 4.2a en 4.2b wordt het aandeel werkzoekenden uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en generatie (zie ook b4.1 in de bijlage).

In figuur 4.2a zien we dat van de Antilliaans-Nederlandse vrouwen een iets groter deel (10,0 procent) werkzoekend is dan van de Antilliaans-Nederlandse mannen (9,0 procent).

Het percentage werkzoekenden onder de eerste generatie Antilliaanse Nederlanders is met 10,6 procent veel hoger dan onder de tweede generatie (4,8 procent).

Dit kan deels het gevolg zijn van het verschil in de leeftijdsopbouw tussen de eerste en tweede generatie. De tweede generatie Antilliaanse Nederlanders is gemiddeld genomen jonger (zie figuur 2.5a) en het aandeel werkzoekenden onder jongeren is veel kleiner dan onder ouderen. Als we hiervoor corrigeren door generaties te vergelijken binnen de onderscheiden leeftijdsgroepen is het aandeel werkzoekenden onder de eerste generatie Antilliaanse Nederlanders hoger dan onder de tweede generatie Antilliaanse Nederlanders. Het verschil is wel kleiner geworden.

Net als in de totale bevolking geldt voor de Antilliaanse Nederlanders dat het percentage werkzoekenden toeneemt met het stijgen van de leeftijd. Pas onder de 55 t/m 64-jarigen neemt het percentage iets af. Van de Antilliaans-Nederlandse jongeren in de leeftijd van 15 t/m 24 jaar is 4,2 procent werkzoekend. Van de 55-64-jarige Antilliaanse Nederlanders is 13,4 procent werkzoekend. Voor elke leeftijdscategorie ligt het percentage ver boven het gemiddelde van de totale bevolking.

Figuur 4.2a: Aandeel Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden (15-64 jaar) naar achtergrondkenmerken, per 1 januari 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

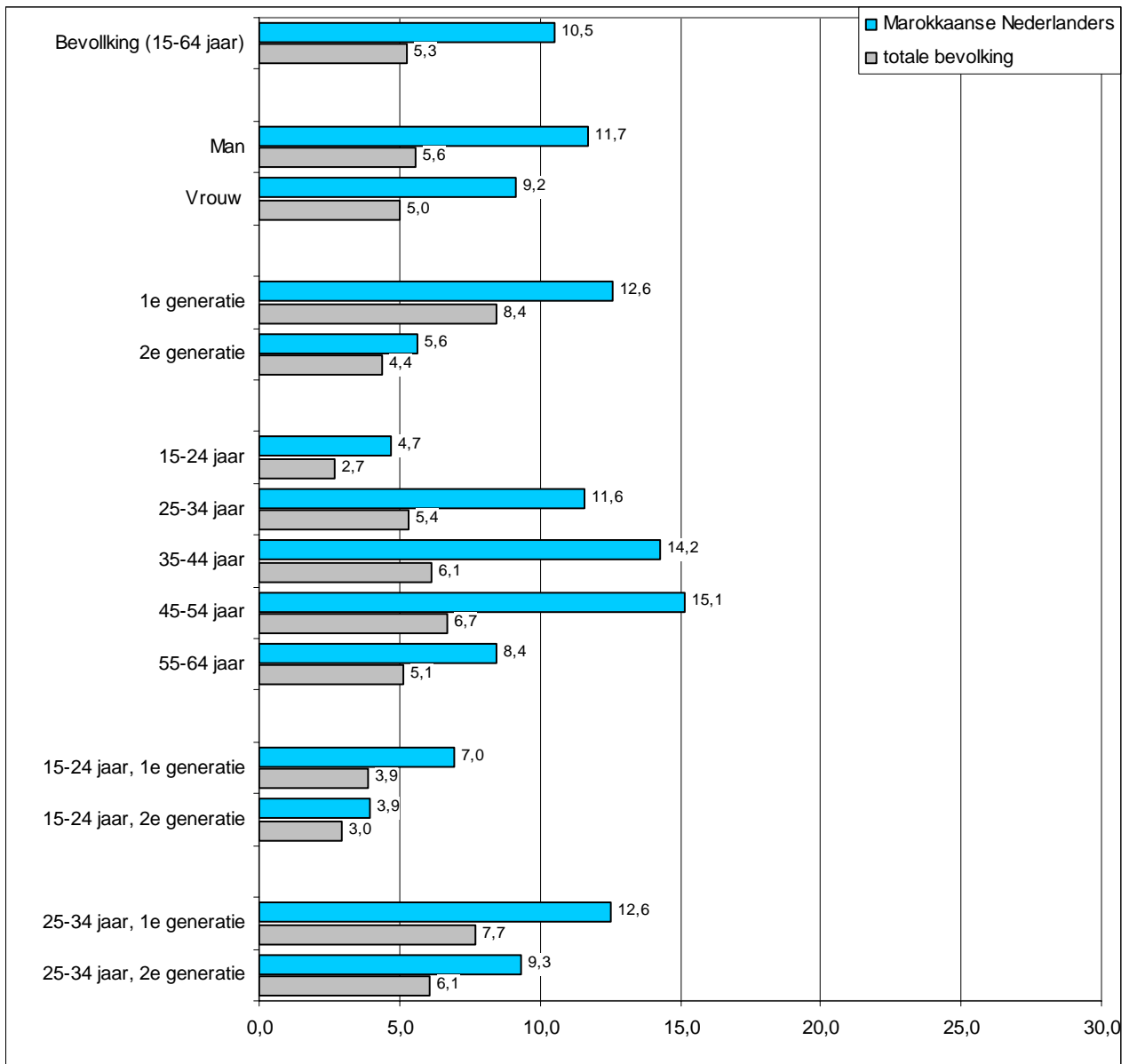
In figuur 4.2b zien we dat het percentage werkzoekenden onder Marokkaans-Nederlandse mannen iets hoger ligt dan onder Marokkaans-Nederlandse vrouwen (respectievelijk 11,7 procent en 9,2 procent).

Bij de Marokkaanse Nederlanders is het percentage werkzoekenden onder de eerste generatie veel hoger dan onder de tweede generatie. Dit kan voor een deel het gevolg zijn van het verschil in de leeftijdsopbouw tussen de eerste en tweede generatie. De tweede generatie Marokkaanse Nederlanders is gemiddeld genomen veel jonger (zie figuur 2.5b) en het aandeel werkzoekenden onder jongeren is veel kleiner dan onder ouderen. Ook als we hiervoor corrigeren door generaties te vergelijken binnen de onderscheiden

leeftijdsgroepen is het aandeel werkzoekenden onder de eerste generatie Marokkaanse Nederlanders aanzienlijk hoger dan onder de tweede generatie Marokkaanse Nederlanders. Het verschil in het aandeel werkzoekenden tussen de generaties is echter wel kleiner.

Over het algemeen geldt dat het percentage werkzoekenden toeneemt met het stijgen van de leeftijd. Pas onder de 55 t/m 64-jarigen neemt het percentage iets af. Onder de Marokkaans-Nederlandse bevolking zien we dit beeld ook, het hoogste aandeel werkzoekenden vinden we onder de 45 t/m 54-jarige Marokkaanse Nederlanders (15,1 procent). Dit percentage ligt ver boven het gemiddelde. Van de totale groep 45 t/m 54-jarigen in Den Haag is gemiddeld 6,7 procent werkzoekend.

Figuur 4.2b: Aandeel Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden (15-64 jaar) naar achtergrondkenmerken, per 1 januari 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Kenmerken van werkzoekenden

In tabel b4.3 in de bijlage wordt stilgestaan bij enkele andere kenmerken van de werkzoekenden, namelijk; duur, opleidingsniveau en beroepsniveau.

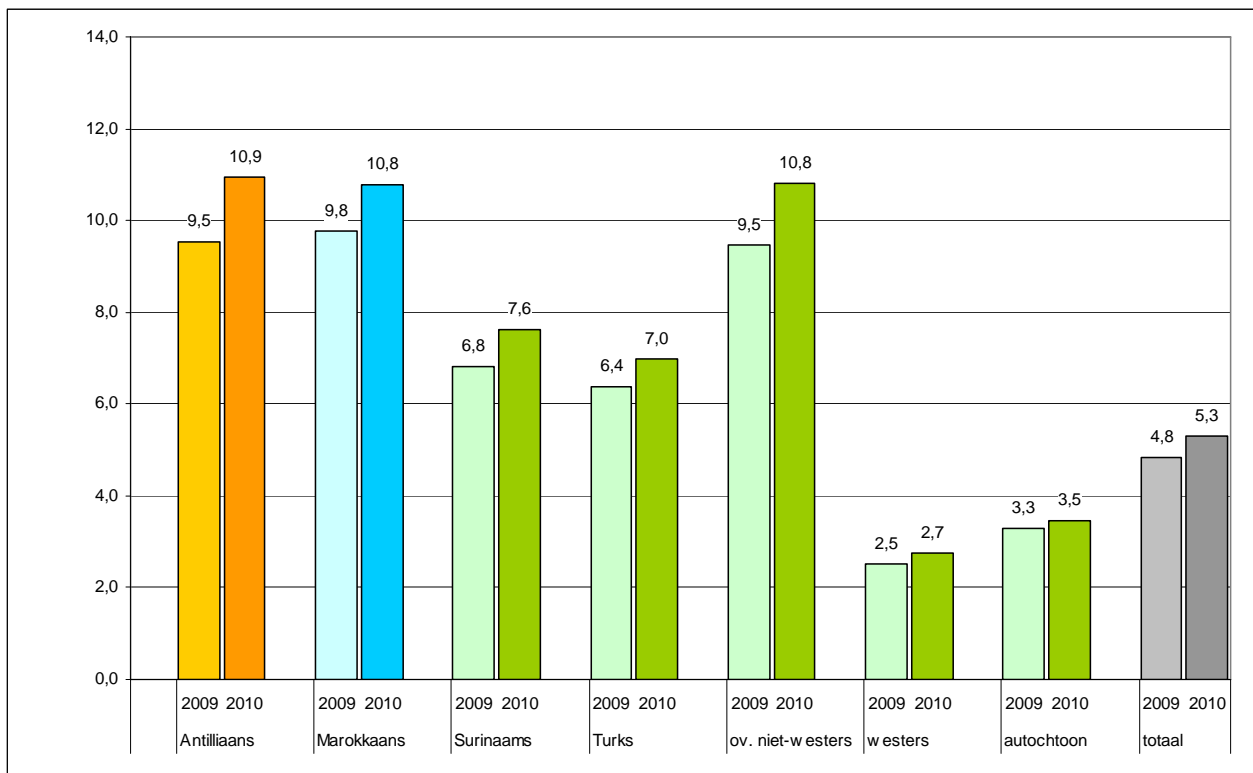
Van de Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden is ongeveer een vijfde meer dan 5 jaar werkzoekend. Gemiddeld is 16,3 procent van de totale groep werkzoekenden in Den Haag meer dan 5 jaar werkzoekend.

Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden zijn vaak lager opgeleid dan de gemiddelde werkzoekende (50,8 procent versus 33,8 procent). Ook zoeken ze

veel vaker werk op een laag niveau dan de gemiddelde werkzoekende in Den Haag (48,5 procent versus 31,2 procent). De kenmerken van Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden komen ongeveer overeen met die van de totale groep werkzoekenden in Den Haag. Het percentage Antilliaanse Nederlanders dat werkt zoekt op een hoger/wetenschappelijk niveau ligt lager dan gemiddeld (6,0 procent tegenover 12,4 procent gemiddeld).

4.4 Uitkeringen

In deze paragraaf staan personen die afhankelijk zijn van een uitkering centraal. Van de 339.986 inwoners in Den Haag in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar zijn er 18.047 (5,3 procent) afhankelijk van een uitkering in het kader van de WWB, WIJ of de IOA (zie figuur 4.3a en tabel 4.3). In 2009 was 4,8 procent van de 15 t/m 64-jarigen afhankelijk van een uitkering. Het aandeel personen dat afhankelijk is van een uitkering is dus gestegen ten opzichte van 2009. Van de 8.667 Antilliaanse Nederlanders van 15 t/m 64 jaar ontvangen er 948 (10,9 procent) een uitkering. Het aandeel uitkeringsafhankelijke Antilliaanse Nederlanders is hoger dan in 2009. Toen was 9,5 procent van de 15 t/m 64-jarige Antilliaanse Nederlanders afhankelijk van een uitkering. Van de 17.391 Marokkaanse Nederlanders krijgen er 1.875 (10,8 procent) een uitkering. De uitkeringsafhankelijkheid van Marokkaanse Nederlanders is gestegen ten opzichte van 2009, toen 9,8 procent afhankelijk was van een uitkering.

Figuur 4.3a: Personen (15-64 jaar) met een WWB, WIJ of IOA uitkering naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Oververtegenwoordiging

Het aandeel Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders dat afhankelijk is van een uitkering is groter dan van de totale bevolking van Den Haag. Een doelstelling van het beleid is om deze oververtegenwoordiging te verminderen. De oververtegenwoordiging geeft aan in hoeverre het percentage Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders met een uitkering afwijkt van dat onder de hele bevolking in de gemeente. De oververtegenwoordiging wordt berekend door het verschil tussen het aandeel uitkeringsontvangers in de totale groep en de groep van Antilliaanse (of Marokkaanse) Nederlanders te delen door het aandeel in de totale groep.¹³ In tabel 4.3 is per herkomstgroep het aantal en aandeel uitkeringsontvangers onder 15 t/m 64-jarigen en de oververtegenwoordiging weergegeven. In 2010 is van alle 15 t/m 64-jarigen 5,3 procent afhankelijk van een uitkering. Onder Antilliaanse Nederlanders in deze leeftijdscategorie is de uitkeringsafhankelijkheid 10,9 procent. De oververtegenwoordiging van de Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers bedraagt 106 procent.¹⁴ In 2009 was de oververtegenwoordiging 8 procentpunt lager dan in 2010. In 2009 bedroeg de oververtegenwoordiging 98 procent. Bij de Antilliaanse Nederlanders met een uitkering gaat het om een toename van 154 personen, onder de totale groep om een toename van 1.889 personen. In 2010 ontvangt 10,8 procent van de 15 t/m 64-jarige Marokkaanse Nederlanders een uitkering. De oververtegenwoordiging komt in 2010 uit op 103 procent, dat is 1 procentpunt hoger dan de oververtegenwoordiging van 102 procent in 2009. Onder Marokkaans-Nederlandse uitkeringsontvangers gaat het om een toename van 218 personen.

Tabel 4.3: Personen (15-64 jaar) met een WWB, WIJ of IOA uitkering naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010

	Antilliaans			Marokkaans			totaal		
	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil
bevolking van 15 t/m 64 jaar	8.320	8.667		16.975	17.391		335.137	339.986	
uitkeringen (N)	794	948	154	1.657	1.875	218	16.158	18.047	1889
uitkeringen (%)	9,5	10,9	1,4	9,8	10,8	1,0	4,8	5,3	0,5
oververtegenwoordiging (%)	98	106	8	102	103	1	nvt	nvt	nvt

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

¹³ Een rekenvoorbeeld: als van alle 15-64 jarigen in de gemeente 6% afhankelijk is van een uitkering en van de 15-64 jarigen in de herkomstgroep 12% dan is de oververtegenwoordiging: $((12-6)/6)*100=100\%$

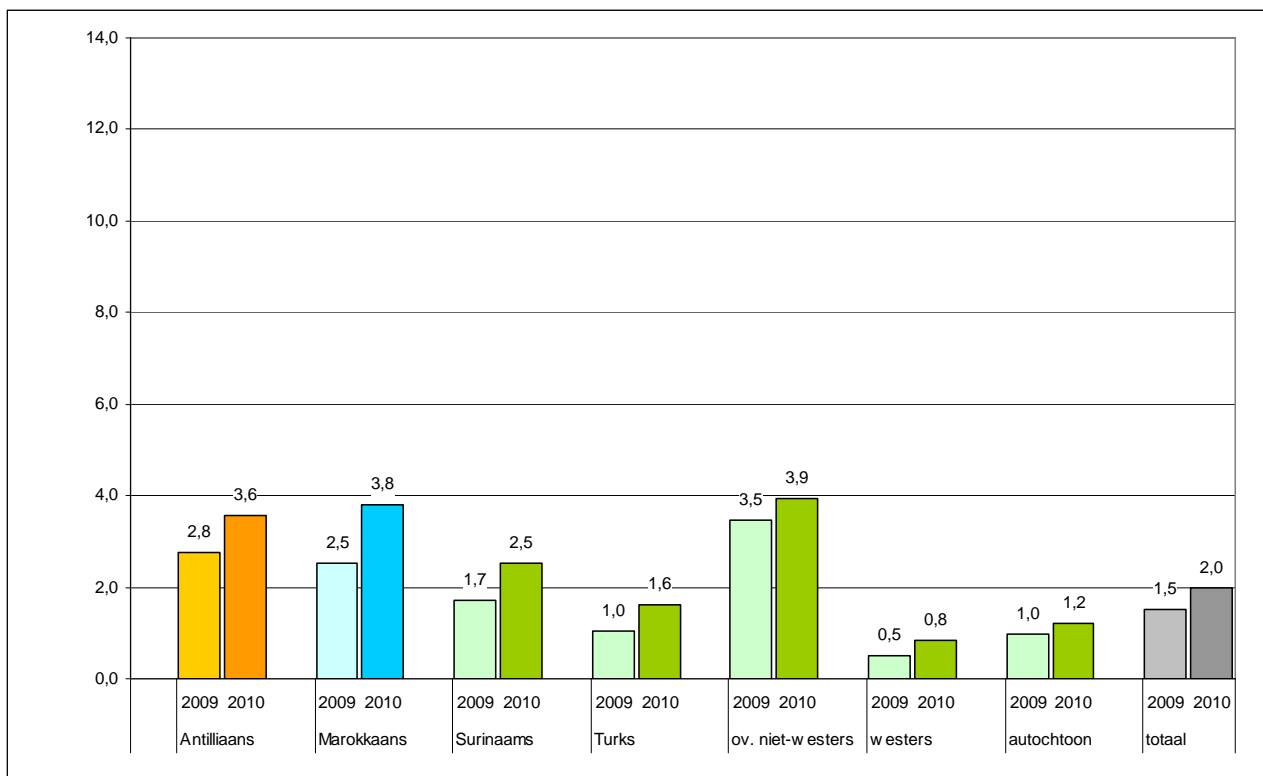
¹⁴ Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.

Jongeren

In deze paragraaf kijken we naar de mate van uitkeringsafhankelijkheid van Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse jongeren in vergelijking met de uitkeringsafhankelijkheid van alle jongeren in Den Haag.

Als we figuur 4.3b vergelijken met figuur 4.3a, blijkt dat de uitkeringsafhankelijkheid van 15 t/m 24 jarige jongeren veel kleiner is dan van 15 t/m 64 jarigen. Er zijn in Den Haag 60.553 jongeren. Daarvan ontvangen er 1.199 (2,0 procent) een uitkering. Dit betekent een toename in vergelijking met 2009 toen 1,5 procent van de jongeren een uitkering ontving.

Van de 2.502 Antilliaans-Nederlandse jongeren zijn 89 (3,6 procent) afhankelijk van een uitkering. Dat was in 2009 2,8 procent. Van de 4.801 Marokkaans-Nederlandse jongeren krijgen 183 (3,8 procent) een uitkering. We zien dat het percentage Marokkaans-Nederlandse jongeren ten opzichte van 2009 toegenomen is. Toen ontving 2,5 procent van de Marokkaans-Nederlandse jongeren een uitkering.

Figuur 4.3b: Personen (15-24 jaar) met een WWB, WIJ of IOA uitkering naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Oververtegenwoordiging

In tabel 4.4 is het aantal en aandeel uitkeringsontvangers en het oververtegenwoordigingpercentage onder 15 t/m 24-jarigen weergegeven. De oververtegenwoordiging van de 15 t/m 24-jarige Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers komt voor 2010 uit op 80 procent. Dat is 4 procentpunten lager dan de oververtegenwoordiging van 84 procent in 2009. Onder de jonge Antilliaanse Nederlanders met een uitkering gaat het om een toename van 22 personen, onder de totale groep jongeren om een toename van 302 personen. Voor de 15 t/m 24-jarige Marokkaans-Nederlandse uitkeringsontvangers is de oververtegenwoordiging 93 procent. Dat is 25 procentpunten hoger dan de oververtegenwoordiging van 68 procent in 2009. Onder jonge Marokkaans-Nederlandse uitkeringsontvangers gaat het om een toename van 61 personen.

Tabel 4.4: Personen (15-24 jaar) met een WWB, WIJ of IOA uitkering naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010

	Antilliaans			Marokkaans			totaal		
	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil
jongeren van 15 t/m 24 jaar	2.427	2.502		4.836	4.801		59.769	60.553	
uitkeringen (N)	67	89	22	122	183	61	897	1.199	302
uitkeringen (%)	2,8	3,6	0,8	2,5	3,8	1,3	1,5	2,0	0,5
oververtegenwoordiging (%)	84	80	-4	68	93	25	nvt	nvt	nvt

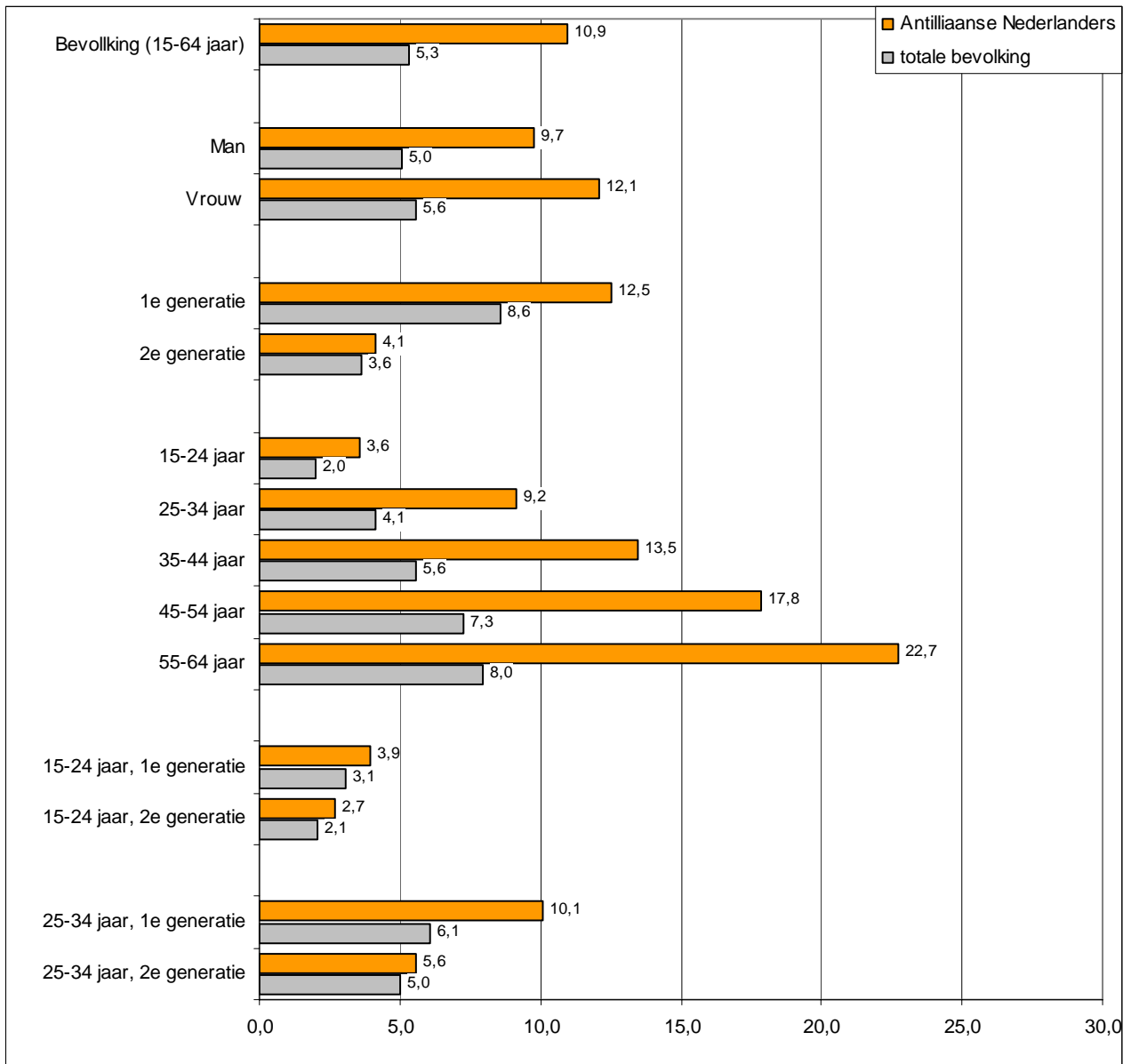
Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

In de tabellen b4.7 en b4.8 in de bijlage wordt het aantal en het percentage uitkeringsontvangers en de oververtegenwoordiging gepresenteerd voor alle 22 Antillianengemeenten en de 22 gemeenten van het samenwerkingsverband Marokkaanse Nederlanders

4.4.1 Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse uitkeringsontvangers naar achtergrondkenmerken

In figuur 4.4a zien we dat Antilliaans-Nederlandse vrouwen vaker afhankelijk zijn van een uitkering dan Antilliaans-Nederlandse mannen en dat de uitkeringsafhankelijkheid onder ouderen veel groter is dan onder jongeren. Verder zien we dat de tweede generatie veel minder vaak afhankelijk is van een uitkering dan de eerste generatie. Dit kan deels het gevolg zijn van het verschil in leeftijdsopbouw tussen de eerste en tweede generatie. De tweede generatie is gemiddeld genomen veel jonger en het aandeel uitkeringsontvangers onder jongeren is veel kleiner dan onder ouderen. We corrigeren hiervoor door generaties te vergelijken binnen de onderscheiden leeftijdsgroepen. We zien dat binnen de leeftijdsgroepen 15-24 en 25-34 jaar het aandeel uitkeringsontvangers onder Antilliaanse Nederlanders van de eerste generatie

nog steeds hoger is dan onder de tweede generatie Antilliaanse Nederlanders.
Het verschil is wel minder groot.

Figuur 4.4a: Aandeel Antilliaanse Nederlanders (15-64 jaar) met een WWB, WIJ of IOA uitkering naar achtergrondkenmerken, per 1 januari 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties

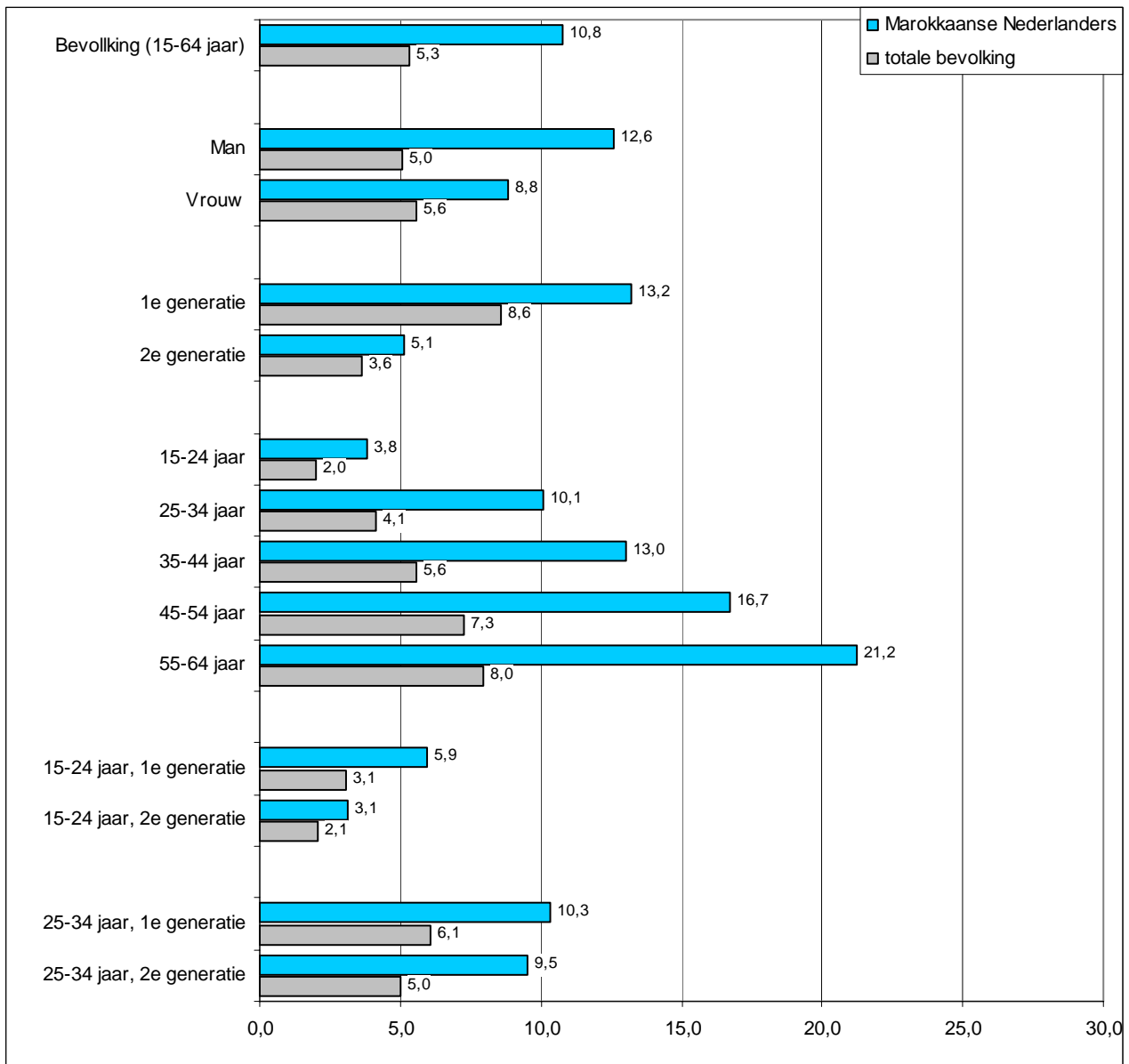
Uit figuur 4.4b blijkt dat Marokkaans-Nederlandse mannen vaker afhankelijk zijn van een uitkering dan Marokkaans-Nederlandse vrouwen.

Evenals bij alle andere bevolkingsgroepen is de uitkeringsafhankelijkheid onder Marokkaans-Nederlandse ouderen veel groter dan onder Marokkaans-Nederlandse jongeren.

Verder blijkt dat de tweede generatie Marokkaanse Nederlanders uit Den Haag veel minder vaak afhankelijk van een uitkering is dan de eerste generatie. Dit is deels het gevolg van het verschil in de leeftijdsopbouw tussen de eerste en tweede generatie Marokkaanse Nederlanders. In de leeftijdsgroep 15 t/m 24 jaar is het aandeel uitkeringsontvangers onder de eerste generatie Marokkaanse Nederlanders (5,9 procent) na correctie nog steeds hoger dan onder de tweede generatie Marokkaanse Nederlanders (3,1 procent). In de opvolgende leeftijdsgroep van 25 t/m 34 jaar is het verschil tussen het aandeel uitkeringsontvangers in de eerste generatie (10,3 procent) en de tweede generatie (9,5 procent) beperkter.

Kenmerken van uitkeringsontvangers

In tabel b4.4 in de bijlage worden cijfers gepresenteerd over de uitkeringsduur. We zien daar dat van de Marokkaans-Nederlandse uitkeringsontvangers een groot gedeelte al langdurig afhankelijk is van een uitkering (47,1 procent). Dit geldt overigens ook voor de totale groep uitkeringsontvangers in Den Haag (47,6 procent). Van de Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers is 37,4 procent 5 jaar of langer afhankelijk van een uitkering,

Figuur 4.4b: Aandeel Marokkaanse Nederlanders (15-64 jaar) met een WWB, WIJ of IOA uitkering naar achtergrondkenmerken, per 1 januari 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties

5.1 Inleiding

Het huidige beleid richt zich tevens op het verminderen van criminaliteit. In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij de omvang en aard van criminaliteit onder de Antilliaans-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse bevolking in Den Haag. Daarbij wordt een vergelijking gemaakt met het aandeel verdachten onder andere grote herkomstgroepen en onder de totale bevolking van Den Haag. In paragraaf 5.2 wordt kort ingegaan op de gebruikte begrippen en de databron. In paragraaf 5.3 wordt aandacht geschonken aan de omvang van de criminaliteit onder de Antilliaans-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse bevolking in het jaar 2010. We bekijken of er ten opzichte van de totale bevolking van de gemeente een oververtegenwoordiging is van Antilliaans-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse verdachten en of zich hierin ten opzichte van 2009 veranderingen hebben voorgedaan. Vervolgens gaan we in op de achtergrondkenmerken en de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse verdachten in de bevolking van Den Haag. In paragraaf 5.4 worden verdachtcijfers gepresenteerd voor de periode 2006-2010. Het gaat hier om welk deel van de per 1 januari 2010 in Den Haag ingeschreven bevolking op enig moment in de periode 2006-2010 minimaal één keer in aanraking met de politie is gekomen op verdenking van betrokkenheid bij een misdrijf. Vervolgens komt in paragraaf 5.5 de pleegcarrière aan de orde en wordt in paragraaf 5.6 ingegaan op het type misdrijven waar Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders van verdacht worden.

5.2 Gebruikte begrippen en databron

Verdachten, antecedenten en misdrijven

In deze paragraaf gaan we kort in op de gebruikte begrippen. We maken onderscheid tussen verdachten, antecedenten en misdrijven. Er wordt eerst gerapporteerd over (het percentage) verdachten. Een persoon staat als verdachte geregistreerd indien tegen hem proces-verbaal is opgemaakt ter zake van één of meer misdrijven/delicten. Zo'n proces-verbaal wordt een

antecedent genoemd. In een proces-verbaal of antecedent kunnen meerdere misdrijven worden geregistreerd. Men kan hierbij denken aan een winkeldiefstal waarbij ook mishandeling heeft plaatsgevonden. Indien van deze gebeurtenis proces-verbaal wordt opgemaakt, zullen hierin meerdere wetsartikelen worden vermeld. Uiteraard komt het ook voor dat in een bepaald jaar een persoon meer dan één keer met de politie in aanraking komt op verdenking van een misdrijf. Van een persoon die in een bepaald jaar drie keer is opgepakt door de politie voor een misdrijf en waartegen evenzoveel keer proces-verbaal is opgemaakt staan dan drie antecedenten geregistreerd. Het totaal aantal geregistreerde antecedenten en misdrijven in een bepaalde periode is dus bijna per definitie groter dan het totaal aantal geregistreerde verdachten. In paragraaf 5.5 wordt nagegaan of een verdachte eenmalig of vaker verdacht is geweest van een misdrijf. Hiervoor wordt de term pleegcarrière gebruikt. Verdachten worden onderscheiden naar beginners, meerplegers en veelplegers. Voor verdere uitleg zie paragraaf 5.5 en de begrippenlijst en technische toelichting in de bijlagen.

Databron

Voor dit hoofdstuk maken we gebruik van verdachtenregistraties uit het zogenaamde Herkenningsdienstsysteem (HKS). De gegevens zijn afkomstig van de Dienst IPOL van het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD). De Dienst IPOL verzamelt jaarlijks data vanuit het HKS. In het HKS worden verdachten geregistreerd tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt wegens een misdrijf. Het is de overtuiging van de politie dat het daders zijn. Voor deze personen is proces-verbaal van opsporing gemaakt en verstuurd naar het Openbaar Ministerie. De rechter moet zich er nog over uitspreken. We rapporteren dus over verdachten en niet over veroordeelden.

Cijfers 2010

De cijfers over het meest recent verlopen jaar (hier dus 2010) zijn altijd voorlopige cijfers. Deze cijfers worden in het eerste kwartaal van het komende jaar (2012) pas definitief. De daderaantallen lopen in vrijwel alle korpsen sinds 2008 terug. Dit wordt mogelijk mede veroorzaakt door de invoering van het nieuwe bedrijfsprocessensysteem BVH (Basisvoorziening Handhaving). De invoering van dit systeem heeft de administratieve druk bij de korpsen opgevoerd waardoor in sommige regio's ook de registratie in HKS onder tijdsdruk kwam te staan met als gevolg registratieachterstanden in HKS. In de technische toelichting is hier nader op ingegaan. Dit geldt echter voor alle bevolkingsgroepen zodat het vergelijken van percentages wel mogelijk is.

Koppeling

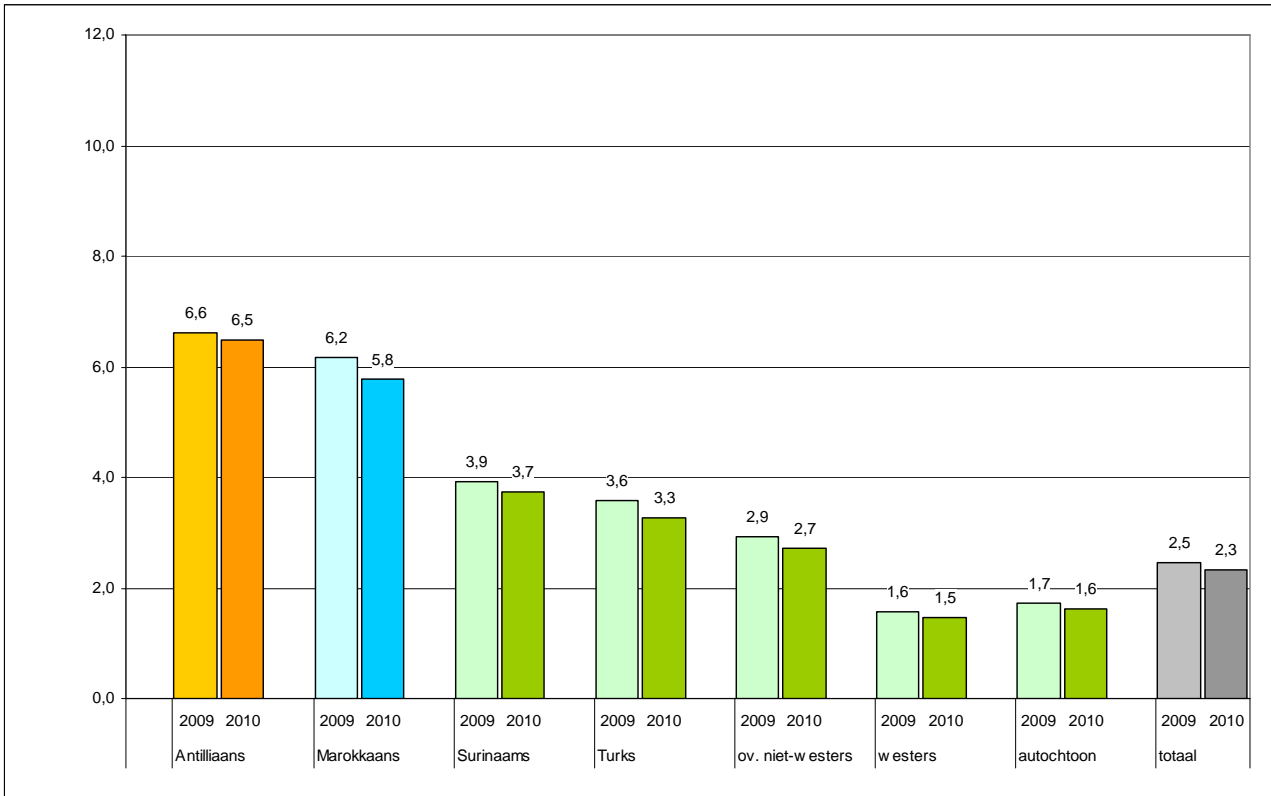
Geregistreerde verdachten in 2010 zijn op basis van het versleutelde persoonsnummer gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari 2010. Indien het persoonsnummer in de verdachtenregistratie niet bekend is, kan er per definitie geen koppeling worden gemaakt met het bevolkingsbestand. Verdachten zonder valide persoonsnummer zijn in onderstaande tabellen dus niet opgenomen. Ook verdachten die in de loop van 2010 vanuit een niet in het onderzoek betrokken gemeente in een van de betrokken gemeenten zijn komen wonen, vallen buiten onderstaande analyses. De gepresenteerde verdachtenpercentages en aantallen kunnen daardoor verschillen van de door de Dienst IPOL gepresenteerde cijfers. Voor meer informatie over het HKS verwijzen we naar de begrippenlijst en technische toelichting in de bijlagen.

5.3 Verdachten 2010

In deze paragraaf gaan we in op verdachten van 12 jaar en ouder. Per 1 januari 2010 telt Den Haag 419.148 inwoners van 12 jaar of ouder. In het jaar 2010 komen er hiervan 9.704 (2,3 procent) in aanraking met de politie op verdenking van een misdrijf en worden als verdachte in het HKS geregistreerd (zie figuur 5.1a en tabel 5.1). Het percentage verdachten is ten opzichte van 2009 (2,5 procent) gedaald.

Van de 9.545 Antilliaanse Nederlanders van 12 jaar of ouder worden er 619 (6,5 procent) verdacht van een misdrijf. Dit is iets minder dan in 2009. Toen werd 6,6 procent verdacht van een misdrijf.

Van de 19.837 Marokkaanse Nederlanders van 12 jaar en ouder worden 1.148 (5,8 procent) personen verdacht. Het percentage verdachten onder Marokkaanse Nederlanders is lager dan in 2009, toen 6,2 procent werd verdacht van een misdrijf.

Figuur 5.1a: Verdachten (12 jaar en ouder), in 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep per 1 januari)

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Oververtegenwoordiging

De oververtegenwoordiging geeft aan in welke mate het verdachtenpercentage van Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders afwijkt van dat van de hele bevolking in de gemeente. De oververtegenwoordiging wordt berekend door het verschil tussen het aandeel verdachten in de totale groep en het aandeel Antilliaanse (of Marokkaanse) Nederlandse verdachten te delen door het aandeel verdachten in de totale groep.¹⁵ In tabel 5.1 is per herkomstgroep het aantal en aandeel verdachten van 12 jaar en ouder en het percentage oververtegenwoordiging weergegeven. Van alle personen van 12 jaar en ouder staat 2,3 procent geregistreerd als verdachte. Van de Antilliaanse Nederlanders van 12 jaar en ouder is 6,5 procent verdacht. De oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse verdachten van 12 jaar en ouder komt uit op 180 procent.¹⁶ Dat is 11 procentpunten hoger dan de oververtegenwoordiging in 2009 die toen 169 procent bedroeg.

¹⁵ Een rekenvoorbeeld: als van alle personen van 12 jaar en ouder in de gemeente 3% wordt verdacht en van de personen van 12 jaar en ouder in de herkomstgroep 6% dan is de oververtegenwoordiging: $((6-3)/3)*100=100\%$

¹⁶ Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.

Onder de Antilliaans-Nederlandse verdachten gaat het om een toename van 13 personen, onder de totale groep om een afname van 432 personen.

Van Marokkaanse Nederlanders van 12 jaar en ouder staat 5,8 procent geregistreerd als verdachte. De oververtegenwoordiging voor de Marokkaans-Nederlandse verdachten van 12 jaar en ouder is 150 procent, dat is 2 procentpunten lager dan de oververtegenwoordiging van 152 procent in 2009. Onder Marokkaans-Nederlandse verdachten gaat het om een afname van 41 personen.

Tabel 5.1: Personen (12 jaar en ouder) verdacht van een misdrijf, naar etnische herkomst, 2009 en 2010

	Antilliaans			Marokkaans			totaal		
	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil
bevolking 12 jaar en ouder	9.175	9.545		19.283	19.837		413.517	419.148	
verdacht (N)	606	619	13	1.189	1.148	-41	10.136	9.704	-432
verdacht (%)	6,6	6,5	-0,1	6,2	5,8	-0,4	2,5	2,3	-0,2
oververtegenwoordiging (%)	169	180	11	152	150	-2	nvt	nvt	nvt

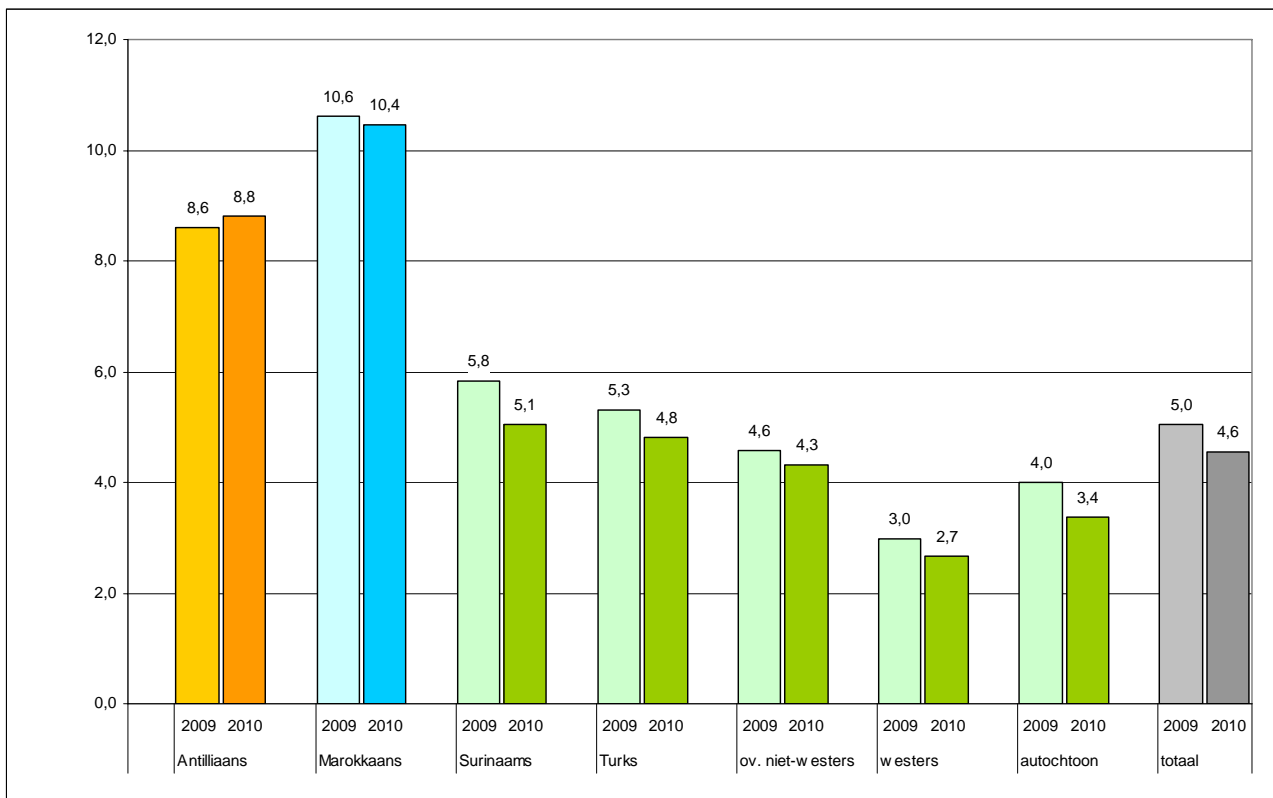
Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Jongeren

In figuur 5.1b is het percentage verdachten onder jongeren opgenomen. Als we deze figuur vergelijken met figuur 5.1a zien we dat het percentage verdachten onder jongeren in het algemeen groter is dan onder ouderen. Er wonen in Den Haag 75.705 jongeren in de leeftijd van 12 t/m 24 jaar (zie ook tabel 5.2). In 2010 worden er daarvan 3.445 verdacht, dat is 4,6 procent. Het aandeel verdachte jongeren is kleiner dan in 2009. Toen werd 5,0 procent van alle 12 t/m 24-jarige jongeren verdacht van een misdrijf.

Van de 2.975 Antilliaans-Nederlandse 12 t/m 24-jarige jongeren worden er 262 (8,8 procent) verdacht. Dat is meer dan de 8,6 procent in 2009.

Van de 6.251 Marokkaans-Nederlandse jongeren worden er 653 (10,4 procent) verdacht. Dat is minder dan het percentage in 2009 (10,6 procent).

Figuur 5.1b: Verdachten (12-24 jaar), in 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep per 1 januari)

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Oververtegenwoordiging

In tabel 5.2 is per herkomstgroep het aantal en aandeel verdachten onder 12 t/m 24-jarigen en het oververtegenwoordigingpercentage weergegeven voor de afgelopen twee jaar. De oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse verdachten van 12 t/m 24 jaar komt uit op 94 procent. Dat is 24 procentpunten hoger dan de oververtegenwoordiging van 70 procent in 2009. Onder de jonge Antilliaans-Nederlandse verdachten gaat het om een toename van 11 personen, onder de totale groep jongeren om een afname van 330 personen.

De oververtegenwoordiging voor de Marokkaans-Nederlandse verdachten van 12 t/m 24 jaar bedraagt 130 procent. Dat is 20 procentpunten hoger dan de oververtegenwoordiging van 110 procent in 2009. Onder jonge Marokkaans-Nederlandse verdachten ging het om een afname van 9 personen.

Tabel 5.2: Personen (12-24 jaar) verdacht van een misdrijf, naar etnische herkomst, 2009 en 2010

	Antilliaans			Marokkaans			totaal		
	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil
jongeren 12 t/m 24 jaar	2.919	2.975		6.238	6.251		74.809	75.705	
verdacht (N)	251	262	11	662	653	-9	3.775	3.445	-330
verdacht (%)	8,6	8,8	0,2	10,6	10,4	-0,2	5,0	4,6	-0,4
oververtegenwoordiging (%)	70	94	24	110	130	20	nvt	nvt	nvt

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

In de tabellen b5.4 en b5.5 in de bijlage wordt ook het aantal en het percentage verdachten en de oververtegenwoordiging gepresenteerd voor alle 22 Antillianengemeenten en de 22 gemeenten van het samenwerkingsverband Marokkaanse Nederlanders.

5.3.1 Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse verdachten naar achtergrondkenmerken

In figuur 5.2a en 5.2b wordt het aandeel verdachten uitgesplitst naar subgroepen.

Verdachten naar geslacht

Mannen worden veel vaker verdacht dan vrouwen. Dit geldt voor zowel Antilliaanse als voor de Marokkaanse Nederlanders. Van alle vrouwen van 12 jaar en ouder in Den Haag wordt in 2010 0,9 procent verdacht. Van de mannen wordt 3,8 procent verdacht van een misdrijf (zie figuur 5.2a/b). We zien dat Antilliaans-Nederlandse vrouwen relatief vaak worden verdacht. In 2010 wordt 2,4 procent van de Antilliaans-Nederlandse vrouwen verdacht van een misdrijf.

Dit percentage ligt vier keer hoger dan bij de totale vrouwelijke bevolking van Den Haag. Van de Marokkaans-Nederlandse vrouwen wordt in 2010 1,6 procent verdacht van een misdrijf.

Verdachten naar leeftijd en generatie

Van de minderjarige Antilliaanse Nederlanders wordt 10,7 procent verdacht, van de jongvolwassenen 7,9 procent en van de 25 t/m 44-jarigen 6,5 procent. De criminaliteit onder de Marokkaans-Nederlandse bevolking heeft een andere opbouw. Van de Marokkaans-Nederlandse minderjarigen wordt 8,6 procent verdacht, van de jongvolwassenen 12,0 procent. Onder de groep 25 t/m 44-jarige Marokkaanse Nederlanders is het percentage verdachten 5,0 procent. Daarmee is het aanzienlijk lager dan onder de Marokkaans-Nederlandse minderjarigen (zie figuur 5.2b).

Het percentage verdachten onder eerste en tweede generatie Antilliaanse Nederlanders is nagenoeg gelijk (respectievelijk 6,5 en 6,4 procent).

Onder Marokkaanse Nederlanders lijkt het verschil tussen de eerste en tweede generatie in het percentage verdachten op het eerste gezicht veel groter. Van de eerste generatie Marokkaanse Nederlanders is 3,8 procent verdacht, van de tweede generatie 9,8 procent. Een en ander hangt echter sterk samen met het verschil in leeftijdsopbouw tussen de eerste en tweede generatie Marokkaanse Nederlanders. De tweede generatie is gemiddeld genomen veel jonger en, zoals eerder werd aangegeven, het aandeel verdachten onder jongeren is in het algemeen groter dan onder ouderen. Om te voorkomen dat verschillen in verdachtenpercentages tussen generaties onterecht worden toegeschreven aan een generatie-effect, terwijl er eigenlijk sprake is van een leeftijdseffect, is in figuur 5.2b de analyse nogmaals gemaakt voor Marokkaans-Nederlandse jongeren in de leeftijd van 12 t/m 24 jaar. We zien dat het verschil tussen de generaties na de correctie voor leeftijd veel kleiner is geworden. Het aandeel verdachten onder 12 t/m 24-jarige jongeren van de eerste generatie (10,8 procent) is na leeftijdscorrectie hoger geworden dan het aandeel verdachten onder de tweede generatie (10,4 procent). Er lijkt sprake te zijn van een leeftijdseffect.

Verdachten naar onderwijsniveau en voortijdig schoolverlaten

Schoolgaande jongeren die onderwijs volgen op een laag niveau hebben een grotere kans om in aanraking te komen met de politie op verdenking van een misdrijf dan jongeren die onderwijs volgen op een hoog niveau.¹⁷ Deze

---

¹⁷ De opleidingen zijn gecodeerd in drie onderwijsniveaus. Praktijkonderwijs, vmbo bb, vmbo kb, mbo 1 en mbo 2 zijn gecategoriseerd als laag niveau; onderbouw vo, vmbo-tl, vmbo gl, mbo 3 en mbo 4 als middelbaar niveau; havo, vwo, hbo en wo als hoog niveau.

samenhang zien we zowel bij de totale groep als bij Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse jongeren in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar.

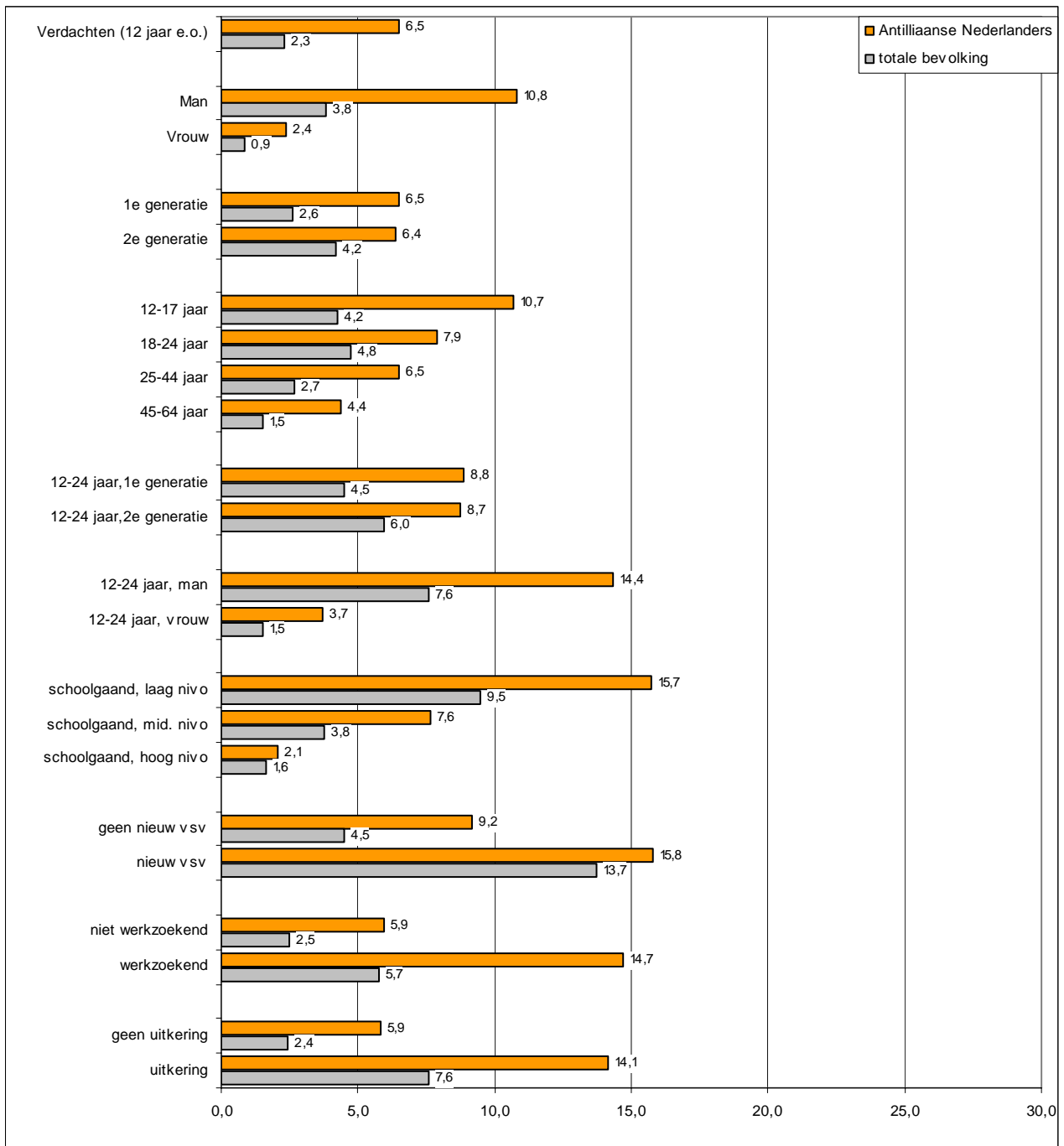
Van de Antilliaans-Nederlandse niet voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) wordt 9,2 procent verdacht en van de Antilliaans-Nederlandse vsv-ers wordt 15,8 procent verdacht. Antilliaans-Nederlandse vsv-ers komen dus vaker in aanraking met de politie dan Antilliaans-Nederlandse jongeren die de school niet voortijdig hebben verlaten. Van de Marokkaans-Nederlandse niet vsv-ers wordt 10,0 procent verdacht, van de Marokkaans-Nederlandse vsv-ers 27,5 procent. Deze samenhang tussen voortijdig schoolverlaten en criminaliteit zien we ook bij alle andere onderscheiden groepen (zie tabel b5.1 in de bijlage).

Verdachten naar werk en uitkeringsafhankelijkheid

Onder zowel de totale bevolking van Den Haag als onder de Antilliaans-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse bevolking zien we dat van de werkzoekenden een groter deel wordt verdacht dan van de niet werkzoekenden.

Personen met een uitkering worden vaker verdacht dan personen zonder uitkering. Dit beeld zien we zowel bij de Antilliaans-Nederlandse bevolking, de Marokkaans-Nederlandse bevolking als de totale bevolking. Van de Antilliaanse Nederlanders met een uitkering wordt 14,1 procent verdacht. Van de Antilliaanse Nederlanders zonder uitkering wordt 5,9 procent verdacht. Van de Marokkaanse Nederlanders met een uitkering wordt 9,7 procent verdacht, van de Marokkaanse Nederlanders zonder uitkering 5,7 procent.

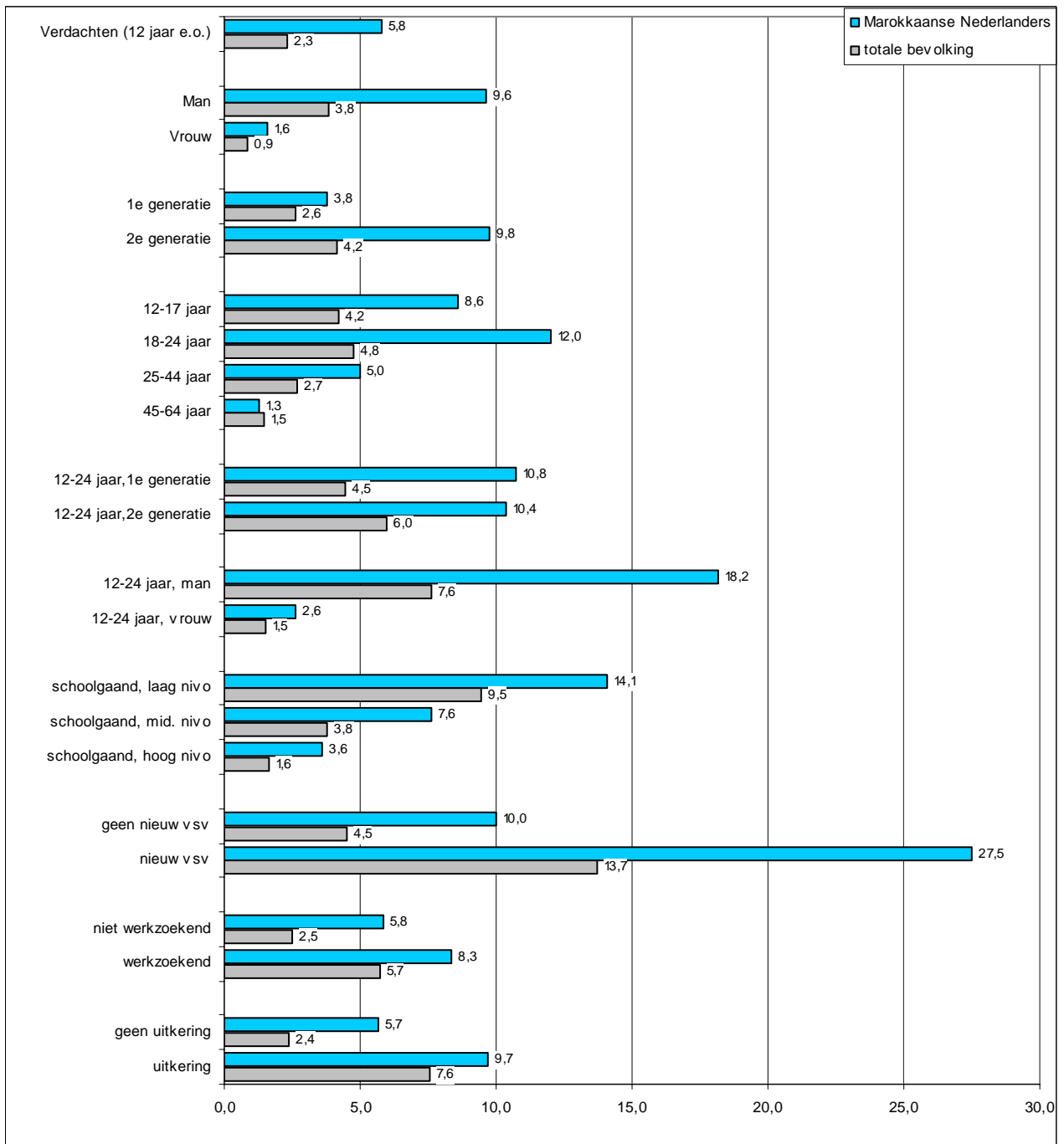
Hoofdstuk 5

Figuur 5.2a: Aandeel Antilliaans-Nederlandse verdachten (12 jaar e.o.) naar achtergrondkenmerken, in 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Criminaliteit

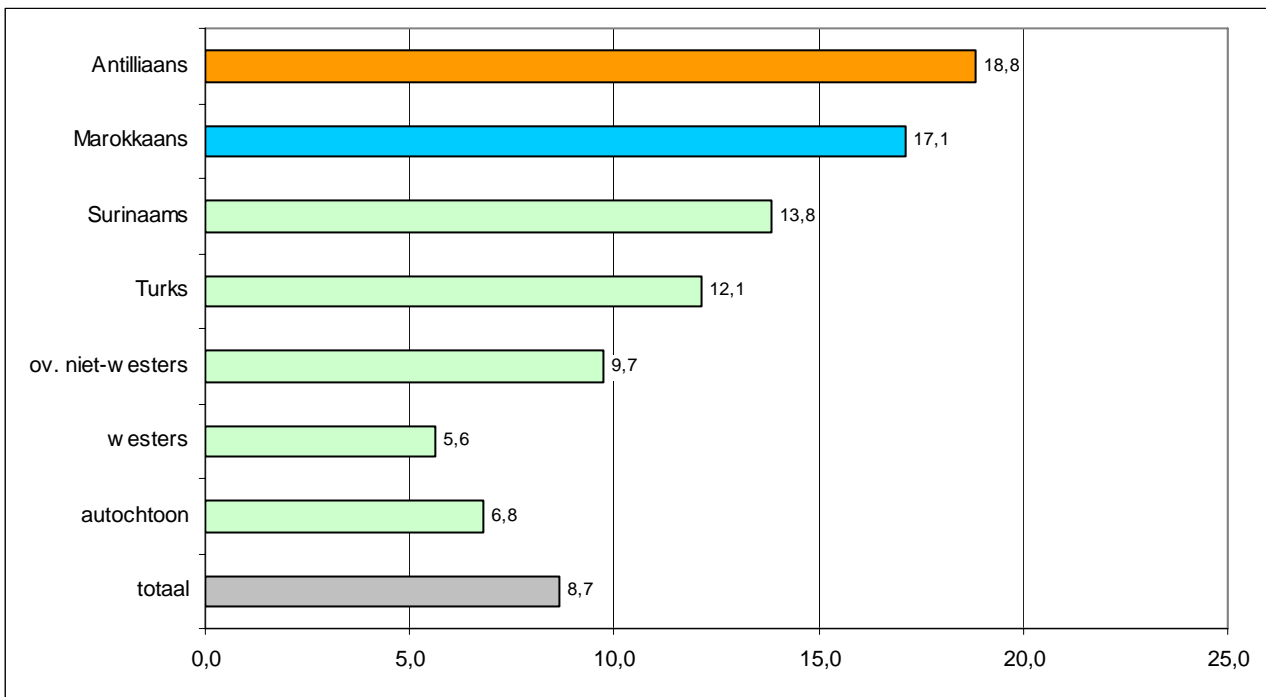

Figuur 5.2b: Aandeel Marokkaans-Nederlandse verdachten (12 jaar e.o.) naar achtergrondkenmerken, in 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

5.4 Verdachten 2006-2010

Tot op heden is ingegaan op de betrokkenheid bij criminaliteit in een specifiek onderzoeksjaar. Er is dus gekeken naar welk deel van de bevolking van Den Haag in 2010 werd verdacht van een delict. In deze paragraaf gaan we na welk deel van de per 1 januari 2010 ingeschreven bevolking op enig moment in de gehele periode 2006-2010 minimaal één keer in aanraking met de politie is gekomen op verdenking van een misdrijf.

Figuur 5.3: Verdachten 12 jaar en ouder in de periode 2006-2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep per 1 januari 2010)

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

In figuur 5.3 zien we dat van de gehele bevolking van twaalf jaar en ouder die per 1 januari 2010 in Den Haag woont in de periode 2006-2010 8,7 procent minimaal één keer in aanraking is gekomen met de politie op verdenking van een misdrijf.

Dit percentage ligt onder de Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders veel hoger dan het gemiddelde. Van de Antilliaanse Nederlanders van twaalf jaar en ouder die per 1 januari 2010 in Den Haag wonen, is in de periode 2006-2010 18,8 procent minimaal één keer in aanraking gekomen met de politie op verdenking van een misdrijf. Van de Marokkaanse Nederlanders van twaalf jaar

en ouder is 17,1 procent in de afgelopen vijf jaar minimaal één keer in aanraking gekomen met de politie (zie figuur 5.3).

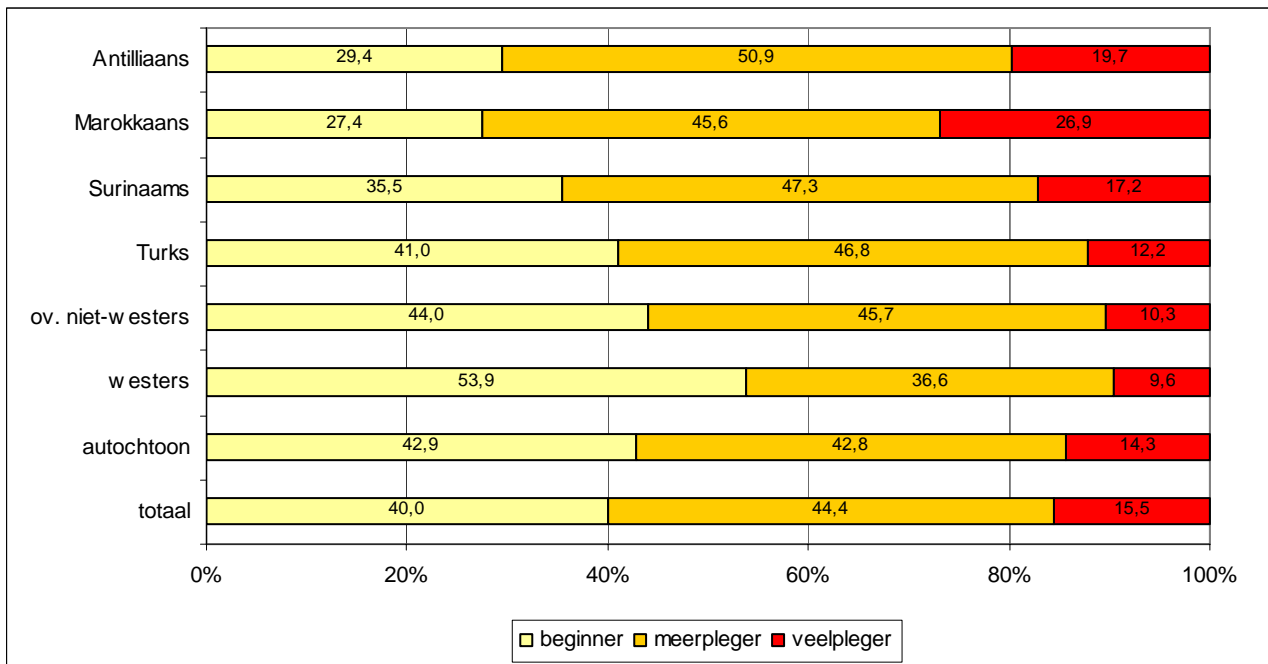
Uitsplitsing van dit gegeven naar leeftijd en geslacht laat zien dat voor bepaalde subgroepen dit cijfer nog aanzienlijk hoger ligt (zie tabel b5.2 in de bijlage). Van de 12-24-jarige Antilliaans-Nederlandse mannen is in de periode 2006-2010 28,9 procent één keer of meer in aanraking gekomen met de politie, van de Marokkaans-Nederlandse mannen in deze leeftijdsgroep ligt dit percentage nog hoger (41,0 procent). Van alle 12-24 jarige mannen in Den Haag is in de periode 2006-2010 21,2 procent in aanraking gekomen met de politie.

5.5 Pleegcarrière

In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de pleegcarrière van verdachten. Hierbij gaat het erom of een verdachte eenmalig of vaker verdacht is geweest van een misdrijf. Verdachten worden onderscheiden naar beginners, meerplegers en veelplegers. Het indelen van verdachten in deze categorieën gebeurt aan de hand van het aantal processen-verbaal van aanhouding dat tegen hen is opgemaakt. Een beginner is een verdachte tegen wie niet eerder een proces-verbaal van aanhouding is opgemaakt.¹⁸ Een meerpleger is een verdachte tegen wie 2-5 processen-verbaal (voor strafrechtelijk minderjarigen) of 2-10 processen-verbaal (voor strafrechtelijk meerderjarigen) zijn opgemaakt en een veelpleger is een verdachte tegen wie meer dan 5 processen-verbaal (voor strafrechtelijk minderjarigen) of meer dan 10 processen-verbaal (voor strafrechtelijk meerderjarigen) zijn opgemaakt.

---

¹⁸ Wanneer iemand in een bepaald kalenderjaar voor het eerst als verdachte wordt aangehouden en in hetzelfde jaar nogmaals, dan wordt hij in de jaarcijfers als meerpleger gecategoriseerd.

Figuur 5.4: Verdachten (12 jaar e.o.) naar pleegcarrière, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Wanneer we in figuur 5.4 de pleegcarrière van alle verdachten uit Den Haag bekijken zien we dat 40,0 procent beginner is, 44,4 procent meerpleger en meer dan één op de zeven (15,5 procent) veelpleger. Voor de Antilliaans-Nederlandse verdachten valt op dat een relatief kleiner deel beginner is (29,4 procent), meer dan de helft (50,9 procent) meerpleger en ongeveer één op de vijf is verdachten veelpleger (19,7 procent).

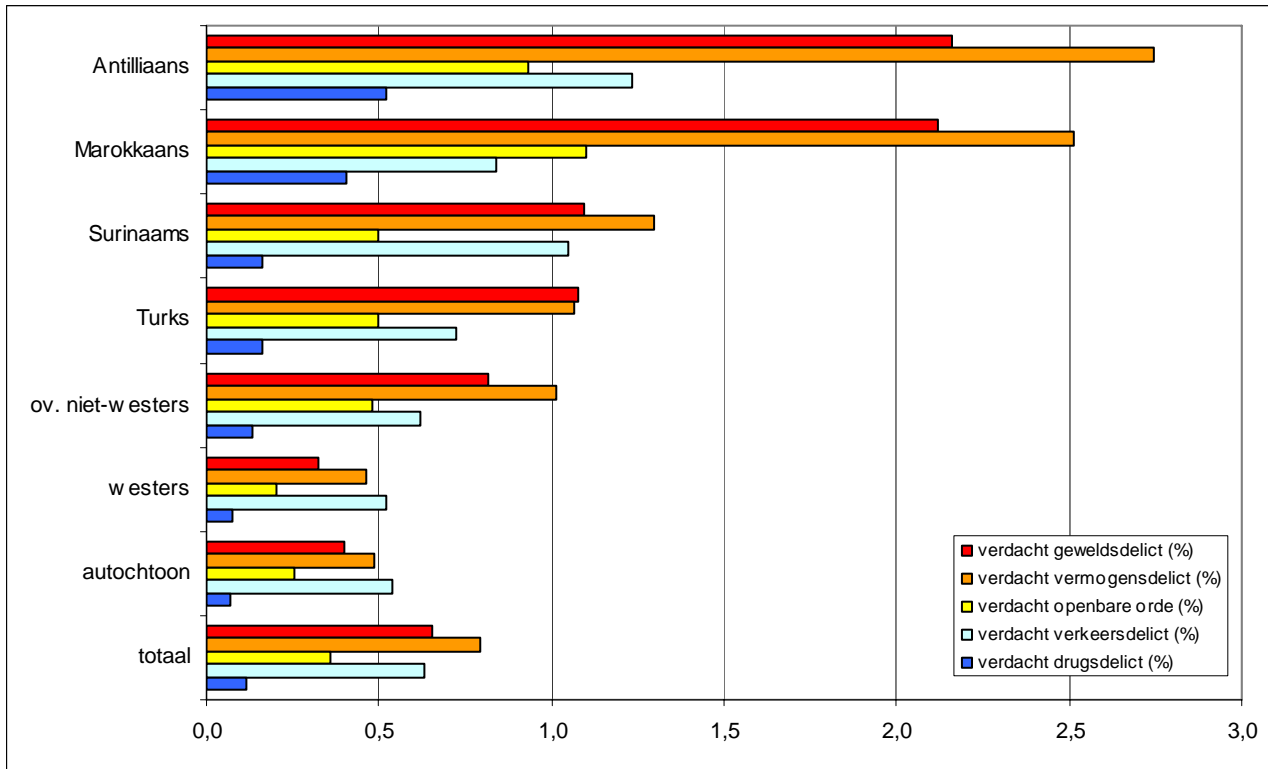
Bij de Marokkaans-Nederlandse verdachten valt op dat een relatief klein deel beginner is (27,4 procent). Het percentage meerpleger komt ongeveer met gemiddeld in Den Haag. Het aandeel veelpleger is echter veel groter dan gemiddeld. Onder de Marokkaans-Nederlandse verdachten is meer dan één op de vier van de verdachten veelpleger (26,9 procent).

5.6 Aard van de criminaliteit

Tot op heden is ingegaan op de vraag of en in welke mate personen worden verdacht van criminaliteit. In paragraaf 5.1 is het verschil uitgelegd tussen verdachten, antecedenten en misdrijven. Het gegeven dat van één verdachte meerdere misdrijven kunnen worden geregistreerd, maakt de analyse en de interpretatie van de aard van de criminaliteit aanzienlijk complexer dan de analyse van de omvang van de criminaliteit. Er zijn verschillende mogelijkheden

om de aard van de criminaliteit in kaart te brengen. Vaak wordt dit gedaan op het niveau van het delict. Daarbij wordt de omvang van een bepaald type delict gerelateerd aan het totale aantal gepleegde delicten. Omdat een dergelijke analyse op het niveau van het delict uitsluitend ingaat op de door de verdachten gepleegde delicten raakt de relatie met de relatieve omvang van de criminaliteit uit beeld. We presenteren daarom een analyse van de aard van de criminaliteit waarin ook deze relatieve omvang van de criminaliteit is verdisconteerd. In deze analyse wordt het aantal verdachten van een bepaald type delict gerelateerd aan de bevolking. Daarbij wordt een uitsplitsing gemaakt naar herkomstgroep. In figuur 5.5 is deze analyse grafisch weergegeven. Ten opzichte van de totale bevolking zijn Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders oververtegenwoordigd op elke onderscheiden delictcategorie. Onder de Antilliaans- en Marokkaans-Nederlandse bevolking komen vermogensdelicten en geweldsdelicten opvallend veel voor.

Figuur 5.5: Verdachten (12 jaar e.o.) en delicttype, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)
 Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Bijlage bij hoofdstuk 2

Tabel b2.1: Demografische kerncijfers bevolking, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep en absolute aantallen)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Bevolkingsomvang (N)	11.233		26.780		46.189		35.855		43.510		70.417		255.287		489.271	
Aandeel in de bevolking (%)		2,3		5,5		9,4		7,3		8,9		14,4		52,2		100,0
Geslacht																
Man	5.540	49,3	13.989	52,2	22.006	47,6	18.982	52,9	22.211	51,0	33.780	48,0	124.703	48,8	241.211	49,3
Vrouw	5.693	50,7	12.791	47,8	24.183	52,4	16.873	47,1	21.299	49,0	36.637	52,0	130.584	51,2	248.060	50,7
Generatie																
1e generatie	7.954	70,8	13.403	50,0	27.754	60,1	20.010	55,8	30.089	69,2	40.904	58,1	-	-	140.114	59,9
2e generatie	3.279	29,2	13.377	50,0	18.435	39,9	15.845	44,2	13.421	30,8	29.513	41,9	-	-	93.870	40,1
Leeftijd																
0-11 jaar	1.688	15,0	6.943	25,9	6.043	13,1	8.038	22,4	8.497	19,5	7.578	10,8	31.336	12,3	70.123	14,3
12-17 jaar	981	8,7	2.886	10,8	3.668	7,9	3.884	10,8	3.362	7,7	2.997	4,3	12.853	5,0	30.631	6,3
18-24 jaar	1.994	17,8	3.365	12,6	5.468	11,8	4.577	12,8	5.053	11,6	6.238	8,9	18.379	7,2	45.074	9,2
25-44 jaar	4.036	35,9	8.900	33,2	15.726	34,0	13.243	36,9	17.176	39,5	26.673	37,9	72.902	28,6	158.656	32,4
45-64 jaar	2.129	19,0	3.690	13,8	12.408	26,9	5.143	14,3	8.283	19,0	17.644	25,1	71.480	28,0	120.777	24,7
65 jaar e.o.	405	3,6	996	3,7	2.876	6,2	970	2,7	1.139	2,6	9.287	13,2	48.337	18,9	64.010	13,1
Leeftijd, generatie																
0-11 jaar, 1e generatie	283	16,8	152	2,2	176	2,9	410	5,1	1.099	12,9	2.561	33,8	-	-	4.681	12,1
0-11 jaar, 2e generatie	1.405	83,2	6.791	97,8	5.867	97,1	7.628	94,9	7.398	87,1	5.017	66,2	-	-	34.106	87,9
12-17 jaar, 1e generatie	507	51,7	275	9,5	379	10,3	718	18,5	1.136	33,8	1.360	45,4	-	-	4.375	24,6
12-17 jaar, 2e generatie	474	48,3	2.611	90,5	3.289	89,7	3.166	81,5	2.226	66,2	1.637	54,6	-	-	13.403	75,4
18-24 jaar, 1e generatie	1.449	72,7	1.026	30,5	1.210	22,1	1.922	42,0	3.244	64,2	4.054	65,0	-	-	12.905	48,3
18-24 jaar, 2e generatie	545	27,3	2.339	69,5	4.258	77,9	2.655	58,0	1.809	35,8	2.184	35,0	-	-	13.790	51,7
25-44 jaar, 1e generatie	3.238	80,2	7.265	81,6	10.952	69,6	10.853	82,0	15.420	89,8	17.597	66,0	-	-	65.325	76,2
25-44 jaar, 2e generatie	798	19,8	1.635	18,4	4.774	30,4	2.390	18,0	1.756	10,2	9.076	34,0	-	-	20.429	23,8
45-64 jaar, 1e generatie	2.082	97,8	3.689	100,0	12.213	98,4	5.142	100,0	8.111	97,9	9.553	54,1	-	-	40.790	82,7
45-64 jaar, 2e generatie	47	2,2	1	0,0	195	1,6	1	0,0	172	2,1	8.091	45,9	-	-	8.507	17,3
65 jaar e.o., 1e generatie	395	97,5	996	100,0	2.824	98,2	965	99,5	1.079	94,7	5.779	62,2	-	-	12.038	76,8
65 jaar e.o., 2e generatie	10	2,5	0	0,0	52	1,8	5	0,5	60	5,3	3.508	37,8	-	-	3.635	23,2
Burgerlijke staat																
Ongehuwd	6.352	71,4	6.290	35,1	16.926	44,8	8.269	32,8	17.154	52,4	30.257	49,7	87.422	40,6	172.670	43,3
Gehuwd	1.560	17,5	10.170	56,7	11.457	30,3	13.896	55,2	11.721	35,8	21.368	35,1	86.282	40,0	156.454	39,2
Gescheiden	916	10,3	1.244	6,9	8.258	21,9	2.678	10,6	3.384	10,3	6.223	10,2	24.284	11,3	46.987	11,8
Weduwstaat	71	0,8	224	1,2	1.151	3,0	343	1,4	494	1,5	2.986	4,9	17.453	8,1	22.722	5,7

Bron: GBA, bewerking Risbo

Tabel b2.1a: Demografische kerncijfers bevolking, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Aandeel in de bevolking (%)	2,3	2,3	5,4	5,5	9,5	9,4	7,3	7,3	8,8	8,9	14,0	14,4	52,7	52,2	100,0	100,0
Geslacht																
Man	49,6	49,3	52,4	52,2	47,7	47,6	53,0	52,9	51,3	51,0	48,0	48,0	48,7	48,8	49,3	49,3
Vrouw	50,4	50,7	47,6	47,8	52,3	52,4	47,0	47,1	48,7	49,0	52,0	52,0	51,3	51,2	50,7	50,7
Generatie																
1e generatie	69,6	70,8	51,0	50,0	60,2	60,1	56,1	55,8	69,0	69,2	56,8	58,1	0,0	-	59,6	59,9
2e generatie	30,4	29,2	49,0	50,0	39,8	39,9	43,9	44,2	31,0	30,8	43,2	41,9	0,0	-	40,4	40,1
Leeftijd																
0-11 jaar	16,9	15,0	26,2	25,9	13,8	13,1	23,2	22,4	20,6	19,5	10,5	10,8	11,8	12,3	14,3	14,3
12-17 jaar	8,9	8,7	10,8	10,8	8,2	7,9	10,8	10,8	7,9	7,7	4,3	4,3	5,1	5,0	6,3	6,3
18-24 jaar	17,5	17,8	13,0	12,6	12,0	11,8	13,0	12,8	12,0	11,6	8,6	8,9	7,0	7,2	9,2	9,2
25-44 jaar	34,7	35,9	33,0	33,2	34,3	34,0	37,0	36,9	38,7	39,5	37,7	37,9	29,1	28,6	32,6	32,4
45-64 jaar	18,7	19,0	13,5	13,8	25,8	26,9	13,5	14,3	18,3	19,0	25,2	25,1	28,0	28,0	24,5	24,7
65 jaar e.o.	3,3	3,6	3,5	3,7	5,8	6,2	2,5	2,7	2,5	2,6	13,7	13,2	19,0	18,9	13,1	13,1
Leeftijd, generatie																
0-11 jaar, 1e generatie	17,9	16,8	2,3	2,2	3,1	2,9	5,2	5,1	14,0	12,9	32,3	33,8	-	-	11,8	12,1
0-11 jaar, 2e generatie	82,1	83,2	97,7	97,8	96,9	97,1	94,8	94,9	86,0	87,1	67,7	66,2	-	-	88,2	87,9
12-17 jaar, 1e generatie	50,4	51,7	11,2	9,5	11,2	10,3	18,8	18,5	35,2	33,8	41,4	45,4	-	-	24,5	24,6
12-17 jaar, 2e generatie	49,6	48,3	88,8	90,5	88,8	89,7	81,2	81,5	64,8	66,2	58,6	54,6	-	-	75,5	75,4
18-24 jaar, 1e generatie	72,3	72,7	35,3	30,5	23,0	22,1	46,4	42,0	66,9	64,2	62,0	65,0	-	-	49,3	48,3
18-24 jaar, 2e generatie	27,7	27,3	64,7	69,5	77,0	77,9	53,6	58,0	33,1	35,8	38,0	35,0	-	-	50,7	51,7
25-44 jaar, 1e generatie	80,4	80,2	83,9	81,6	72,5	69,6	83,4	82,0	90,7	89,8	63,7	66,0	-	-	76,6	76,2
25-44 jaar, 2e generatie	19,6	19,8	16,1	18,4	27,5	30,4	16,6	18,0	9,3	10,2	36,3	34,0	-	-	23,4	23,8
45-64 jaar, 1e generatie	98,0	97,8	100,0	100,0	98,6	98,4	100,0	100,0	97,9	97,9	54,0	54,1	-	-	82,5	82,7
45-64 jaar, 2e generatie	2,0	2,2	0,0	0,0	1,4	1,6	0,0	0,0	2,1	2,1	46,0	45,9	-	-	17,5	17,3
65 jaar e.o., 1e generatie	97,5	97,5	100,0	100,0	98,1	98,2	99,4	99,5	94,4	94,7	63,2	62,2	-	-	76,7	76,8
65 jaar e.o., 2e generatie	2,5	2,5	0,0	0,0	1,9	1,8	0,6	0,5	5,6	5,3	36,8	37,8	-	-	23,3	23,2
Burgerlijke staat																
Ongehuwd	70,7	71,4	35,1	35,1	44,6	44,8	32,0	32,8	52,1	52,4	49,3	49,7	40,0	40,6	42,8	43,3
Gehuwd	17,8	17,5	57,2	56,7	30,2	30,3	56,3	55,2	35,7	35,8	35,2	35,1	40,3	40,0	39,5	39,2
Gescheiden	10,7	10,3	6,6	6,9	22,1	21,9	10,4	10,6	10,6	10,3	10,4	10,2	11,3	11,3	11,8	11,8
Weduwstaat	0,8	0,8	1,2	1,2	3,1	3,0	1,3	1,4	1,6	1,5	5,2	4,9	8,4	8,1	5,9	5,7

Bron: GBA, bewerking Risbo

Bijlage bij hoofdstuk 3

Tabel b3.1: Leerlingen (12-22 jaar) in het voortgezet onderwijs, mbo en hoger onderwijs naar etnische herkomst, 1 januari 2010 (in procenten)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Schoolsoort																
vo	699	40,1	2.105	53,9	2.881	50,1	2.838	56,3	2.608	54,8	2.171	52,4	10.525	56,5	23.827	54,2
mbo	542	31,1	1.341	34,4	1.662	28,9	1.673	33,2	1.010	21,2	542	13,1	3.408	18,3	10.178	23,1
ho	502	28,8	457	11,7	1.213	21,1	531	10,5	1.139	23,9	1.432	34,5	4.688	25,2	9.962	22,7
Voortgezet onderwijs																
praktijkonderwijs	79	11,3	134	6,4	130	4,5	289	10,2	101	3,9	33	1,5	258	2,5	1.024	4,3
vo leerjaar 1-2, alg, lj 3	288	41,2	1.001	47,6	1.162	40,3	1.314	46,3	1.150	44,1	942	43,4	4.334	41,2	10.191	42,8
vmbo bb, leerjaar 3-4	68	9,7	253	12,0	177	6,1	340	12,0	132	5,1	42	1,9	399	3,8	1.411	5,9
vmbo kb, leerjaar 3-4	66	9,4	199	9,5	235	8,2	238	8,4	164	6,3	84	3,9	541	5,1	1.527	6,4
vmbo tl-gl, leerjaar 3-4	82	11,7	199	9,5	337	11,7	260	9,2	249	9,5	151	7,0	1.087	10,3	2.365	9,9
havo, leerjaar 3-5	55	7,9	190	9,0	430	14,9	214	7,5	328	12,6	261	12,0	1.552	14,7	3.030	12,7
vwo, leerjaar 3-6	42	6,0	95	4,5	297	10,3	117	4,1	333	12,8	456	21,0	2.089	19,8	3.429	14,4
overig vo	19	2,7	34	1,6	113	3,9	66	2,3	151	5,8	202	9,3	265	2,5	850	3,6
Mbo																
mbo niveau 1	53	9,8	100	7,5	55	3,3	82	4,9	72	7,1	22	4,1	90	2,6	474	4,7
mbo niveau 2	179	33,0	430	32,1	384	23,1	564	33,7	304	30,1	149	27,5	890	26,1	2.900	28,5
mbo niveau 3	139	25,6	305	22,7	453	27,3	431	25,8	213	21,1	100	18,5	937	27,5	2.578	25,3
mbo niveau 4	171	31,5	506	37,7	770	46,3	596	35,6	421	41,7	271	50,0	1.491	43,8	4.226	41,5
Hoger onderwijs																
hbo	409	81,5	362	79,2	862	71,1	408	76,8	822	72,2	1.153	80,5	3.568	76,1	7.584	76,1
wo	93	18,5	95	20,8	351	28,9	123	23,2	317	27,8	279	19,5	1.120	23,9	2.378	23,9

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

Tabel b3.1a: Leerlingen (12-22 jaar) in het voortgezet onderwijs, mbo en hoger onderwijs naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Schoolsoort																
vo	41,9	40,1	54,3	53,9	50,6	50,1	57,2	56,3	56,2	54,8	53,0	52,4	58,2	56,5	55,4	54,2
mbo	31,8	31,1	34,5	34,4	29,6	28,9	32,9	33,2	22,6	21,2	13,2	13,1	18,4	18,3	23,5	23,1
ho	26,3	28,8	11,2	11,7	19,8	21,1	9,9	10,5	21,2	23,9	33,8	34,5	23,4	25,2	21,2	22,7
Voortgezet onderwijs																
praktijkonderwijs	11,0	11,3	7,8	6,4	4,6	4,5	10,6	10,2	4,4	3,9	1,6	1,5	2,6	2,5	4,6	4,3
vo leerjaar 1-2, alg, lj 3	43,0	41,2	43,2	47,6	40,1	40,3	44,0	46,3	44,4	44,1	41,3	43,4	40,6	41,2	41,7	42,8
vmbo bb, leerjaar 3-4	11,0	9,7	12,1	12,0	6,3	6,1	12,8	12,0	5,6	5,1	2,8	1,9	4,6	3,8	6,6	5,9
vmbo kb, leerjaar 3-4	8,7	9,4	11,5	9,5	7,5	8,2	8,7	8,4	6,3	6,3	3,4	3,9	5,3	5,1	6,5	6,4
vmbo tl-gl, leerjaar 3-4	9,0	11,7	9,8	9,5	11,4	11,7	9,6	9,2	8,4	9,5	7,4	7,0	9,8	10,3	9,6	9,9
havo, leerjaar 3-5	9,0	7,9	8,5	9,0	15,5	14,9	7,6	7,5	11,7	12,6	13,0	12,0	14,5	14,7	12,7	12,7
vwo, leerjaar 3-5	6,7	6,0	5,5	4,5	11,7	10,3	4,8	4,1	13,3	12,8	21,9	21,0	20,4	19,8	15,2	14,4
overig vo	1,5	2,7	1,5	1,6	2,9	3,9	1,9	2,3	5,8	5,8	8,7	9,3	2,2	2,5	3,1	3,6
Mbo																
mbo niveau 1	6,7	9,8	5,4	7,5	2,7	3,3	5,1	4,9	7,2	7,1	4,4	4,1	1,8	2,6	3,9	4,7
mbo niveau 2	36,7	33,0	32,7	32,1	24,9	23,1	33,9	33,7	29,2	30,1	24,2	27,5	27,5	26,1	29,2	28,5
mbo niveau 3	22,4	25,6	24,9	22,7	28,0	27,3	27,5	25,8	23,6	21,1	21,7	18,5	27,8	27,5	26,4	25,3
mbo niveau 4	34,2	31,5	37,0	37,7	44,3	46,3	33,5	35,6	40,0	41,7	49,7	50,0	42,9	43,8	40,5	41,5
Hoger onderwijs																
hbo	79,4	81,5	81,8	79,2	72,9	71,1	77,7	76,8	70,7	72,2	80,7	80,5	78,3	76,1	77,4	76,1
wo	20,6	18,5	18,2	20,8	27,1	28,9	22,3	23,2	29,3	27,8	19,3	19,5	21,7	23,9	22,6	23,9

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

Tabel b3.2: Nieuwe vsv-ers (12-22 jaar) naar achtergrondkenmerken, in schooljaar 2009/2010 (absolute aantallen en in procenten van betreffende deelpopulatie)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov. niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.	vsv	09/10	pop.	vsv	09/10	pop.	vsv	09/10	pop.	vsv	09/10	pop.	vsv	09/10	pop.	vsv	09/10	pop.	vsv	09/10	pop.	vsv	09/10
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Leerlingen vo/mbo	1165	76	6,5	3303	178	5,4	4382	186	4,2	4186	200	4,8	3508	142	4,0	2675	109	4,1	13648	524	3,8	32867	1415	4,3
Geslacht																								
Man	579	48	8,3	1598	128	8,0	2128	111	5,2	2115	144	6,8	1763	85	4,8	1343	57	4,2	6919	297	4,3	16445	870	5,3
Vrouw	586	28	4,8	1705	50	2,9	2254	75	3,3	2071	56	2,7	1745	57	3,3	1332	52	3,9	6729	227	3,4	16422	545	3,3
Generatie																								
1e generatie	664	43	6,5	453	31	6,8	564	37	6,6	890	56	6,3	1318	70	5,3	947	43	4,5	-	-	-	4836	280	5,8
2e generatie	501	33	6,6	2850	147	5,2	3818	149	3,9	3296	144	4,4	2190	72	3,3	1728	66	3,8	-	-	-	14383	611	4,2
Leeftijd																								
12-16 jaar	573	12	2,1	1901	29	1,5	2489	21	0,8	2357	31	1,3	2103	27	1,3	1746	26	1,5	9121	124	1,4	20290	270	1,3
17-19 jaar	347	41	11,8	993	104	10,5	1385	122	8,8	1285	117	9,1	1007	89	8,8	732	74	10,1	3551	321	9,0	9300	868	9,3
20-22 jaar	245	23	9,4	409	45	11,0	508	43	8,5	544	52	9,6	398	26	6,5	197	9	4,6	976	79	8,1	3277	277	8,5
Schoolsoort																								
vo	620	14	2,3	1970	31	1,6	2749	31	1,1	2548	40	1,6	2504	41	1,6	2138	49	2,3	10267	169	1,6	22796	375	1,6
mbo	534	51	9,6	1318	132	10,0	1622	144	8,9	1623	145	8,9	990	87	8,8	535	58	10,8	3339	313	9,4	9961	930	9,3

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b3.2a: Nieuwe vsv-ers (12-22 jaar) naar achtergrondkenmerken, schooljaar 2008/2009 en 2009/2010 (in procenten van de betreffende deelpopulatie)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	percentage vsv	08/09	percentage vsv	08/09	percentage vsv	08/09	percentage vsv	08/09	percentage vsv	08/09	percentage vsv	08/09	percentage vsv	08/09	percentage vsv	08/09
	08/09	09/10	08/09	09/10	08/09	09/10	08/09	09/10	08/09	09/10	08/09	09/10	08/09	09/10	08/09	09/10
Leerlingen vo/mbo	7,8	6,5	5,4	5,4	5,3	4,2	5,1	4,8	4,6	4,0	3,5	4,1	4,5	3,8	4,8	4,3
Geslacht																
Man	9,7	8,3	7,6	8,0	6,6	5,2	6,6	6,8	5,4	4,8	4,1	4,2	5,0	4,3	5,8	5,3
Vrouw	5,9	4,8	3,4	2,9	4,1	3,3	3,7	2,7	3,7	3,3	2,9	3,9	4,0	3,4	3,8	3,3
Generatie																
1e generatie	8,3	6,5	7,7	6,8	7,8	6,6	7,0	6,3	5,4	5,3	4,1	4,5	.	.	6,4	5,8
2e generatie	7,2	6,6	5,0	5,2	4,9	3,9	4,6	4,4	4,1	3,3	3,2	3,8	.	.	4,6	4,2
Leeftijd																
12-16 jaar	3,4	2,1	1,4	1,5	1,1	0,8	1,5	1,3	1,5	1,3	1,3	1,5	1,5	1,4	1,5	1,3
17-19 jaar	10,4	11,8	11,1	10,5	9,9	8,8	10,4	9,1	9,7	8,8	7,7	10,1	10,6	9,0	10,2	9,3
20-22 jaar	15,4	9,4	9,7	11,0	13,5	8,5	8,4	9,6	7,5	6,5	8,2	4,6	9,7	8,1	10,2	8,5
Schoolsoort																
vo	2,5	2,3	1,7	1,6	1,4	1,1	1,8	1,6	1,9	1,6	1,3	2,3	1,9	1,6	1,8	1,6
mbo	13,5	9,6	9,7	10,0	11,1	8,9	9,6	8,9	10,5	8,8	11,3	10,8	11,4	9,4	10,8	9,3

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b3.3: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar) in de 22 gemeenten, schooljaar 2009/2010 (absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))

	12 t/m 22 jaar						
	totaal			Antilliaans			
	populatie	voortijdig schoolverlaters		populatie	voortijdig schoolverlaters		ovvt
N	N	%	N	N	%	%	
Rotterdam	43.607	2.371	5,4	2.533	232	9,2	68
Amsterdam	45.362	2.391	5,3	1.001	78	7,8	48
Den Haag	32.867	1.415	4,3	1.165	76	6,5	52
Almere	18.076	788	4,4	578	40	6,9	59
Tilburg	14.704	605	4,1	508	44	8,7	111
Groningen	10.524	413	3,9	380	22	5,8	48
Dordrecht	9.746	487	5,0	396	39	9,8	97
Zoetermeer	10.734	481	4,5	340	23	6,8	51
Eindhoven	14.155	637	4,5	259	22	8,5	89
Breda	12.673	439	3,5	261	21	8,0	132
Nijmegen	10.396	416	4,0	219	10	4,6	14
Capelle a/d IJssel	5.395	200	3,7	266	20	7,5	103
Spijkenisse	6.041	269	4,5	230	17	7,4	66
Lelystad	5.915	308	5,2	232	15	6,5	24
Schiedam	5.866	249	4,2	225	13	5,8	36
Amersfoort	11.630	403	3,5	220	15	6,8	97
Zwolle	9.240	323	3,5	185	22	11,9	240
Vlaardingen	5.416	195	3,6	141	8	5,7	58
Den Helder	4.453	183	4,1	147	10	6,8	66
Leeuwarden	7.219	307	4,3	106	10	9,4	122
Vlissingen	3.411	116	3,4	104	5	4,8	41
Hellevoetsluis	3.282	128	3,9	89	4	4,5	15
Totaal 22 AG	290.712	13.124	4,5	9.585	746	7,8	72

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b3.3a: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar) in de 22 gemeenten, schooljaar 2008/2009 en 2009/2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	12 t/m 22 jaar						
	totaal		Antilliaans		oververtegenwoordiging		
	2008/2009	2009/2010	08/09	09/10	08/09	09/10	verschil
Rotterdam	5,8	5,4	9,1	9,2	58	68	10
Amsterdam	4,7	5,3	7,0	7,8	47	48	1
Den Haag	4,8	4,3	7,8	6,5	61	52	-9
Almere	4,6	4,4	5,6	6,9	23	59	36
Tilburg	5,1	4,1	9,6	8,7	90	111	21
Groningen	3,8	3,9	3,6	5,8	-7	48	55
Dordrecht	5,2	5,0	8,6	9,8	65	97	32
Zoetermeer	3,6	4,5	5,6	6,8	54	51	-3
Eindhoven	4,0	4,5	5,8	8,5	44	89	45
Breda	4,1	3,5	8,0	8,0	92	132	40
Nijmegen	4,1	4,0	8,3	4,6	102	14	-88
Capelle a/d IJssel	4,1	3,7	9,3	7,5	126	103	-23
Spijkenisse	4,6	4,5	8,3	7,4	80	66	-14
Lelystad	5,1	5,2	7,8	6,5	53	24	-29
Schiedam	4,5	4,2	5,5	5,8	23	36	13
Amersfoort	3,4	3,5	4,7	6,8	40	97	57
Zwolle	3,3	3,5	6,3	11,9	91	240	149
Vlaardingen	3,8	3,6	9,4	5,7	149	58	-91
Den Helder	4,8	4,1	7,3	6,8	53	66	13
Leeuwarden	3,7	4,3	8,7	9,4	137	122	-15
Vlissingen	4,3	3,4	10,6	4,8	146	41	-105
Hellevoetsluis	3,9	3,9	5,7	4,5	47	15	-32
Totaal 22 AG	4,6	4,5	7,7	7,8	68	72	4

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b3.4: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar) in de 22 gemeenten, in schooljaar 2009/2010 (absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))

	12 t/m 22 jaar						
	totaal			Marokkaans			
	populatie	voortijdig schoolverlaters		populatie	voortijdig schoolverlaters		ovvt
N	N	%	N	N	%	%	
Amsterdam	45.362	2.391	5,3	8.738	528	6,0	15
Rotterdam	43.607	2.371	5,4	5.036	307	6,1	12
Utrecht	16.565	722	4,4	3.241	214	6,6	51
Den Haag	32.867	1.415	4,3	3.303	178	5,4	25
Gouda	5.925	216	3,6	791	58	7,3	101
Eindhoven	14.155	637	4,5	668	50	7,5	66
Tilburg	14.704	605	4,1	639	38	5,9	45
Leiden	7.319	305	4,2	623	38	6,1	46
's-Hertogenbosch	10.122	392	3,9	542	38	7,0	81
Amersfoort	11.630	403	3,5	479	25	5,2	51
Roosendaal	6.242	200	3,2	462	29	6,3	96
Helmond	6.729	292	4,3	375	20	5,3	23
Nijmegen	10.396	416	4,0	455	24	5,3	32
Zeist	4.447	155	3,5	391	24	6,1	76
Veenendaal	5.514	164	3,0	405	14	3,5	16
Ede	9.611	295	3,1	341	20	5,9	91
Lelystad	5.915	308	5,2	255	15	5,9	13
Schiedam	5.866	249	4,2	247	15	6,1	43
Culemborg	2.527	79	3,1	255	16	6,3	101
Gorinchem	2.794	104	3,7	222	20	9,0	142
Oosterhout	4.461	130	2,9	182	9	4,9	70
Maassluis	2.505	86	3,4	210	9	4,3	25
Totaal 22 MG	269.263	11.935	4,4	27.860	1.689	6,1	37

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b3.4a: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar) in de 22 gemeenten, schooljaar 2008/2009 en 2009/2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	12 t/m 22 jaar						
	totaal		Marokkaans		oververtegenwoordiging		
	2008/2009	2009/2010	08/09	09/10	08/09	09/10	verschil
Amsterdam	4,7	5,3	5,0	6,0	6	15	9
Rotterdam	5,8	5,4	6,4	6,1	11	12	1
Utrecht	4,9	4,4	6,8	6,6	40	51	11
Den Haag	4,8	4,3	5,4	5,4	12	25	13
Gouda	3,5	3,6	6,0	7,3	73	101	28
Eindhoven	4,0	4,5	6,8	7,5	70	66	-4
Tilburg	5,1	4,1	5,8	5,9	15	45	30
Leiden	4,5	4,2	4,4	6,1	-2	46	48
's-Hertogenbosch	4,5	3,9	9,2	7,0	105	81	-24
Amersfoort	3,4	3,5	6,7	5,2	99	51	-48
Roosendaal	3,9	3,2	6,1	6,3	56	96	40
Helmond	4,2	4,3	4,4	5,3	5	23	18
Nijmegen	4,1	4,0	7,6	5,3	84	32	-52
Zeist	3,9	3,5	8,7	6,1	123	76	-47
Veenendaal	3,5	3,0	4,2	3,5	20	16	-4
Ede	3,4	3,1	7,5	5,9	118	91	-27
Lelystad	5,1	5,2	5,3	5,9	4	13	9
Schiedam	4,5	4,2	6,9	6,1	54	43	-11
Culemborg	3,4	3,1	5,6	6,3	64	101	37
Gorinchem	4,0	3,7	3,7	9,0	-8	142	150
Oosterhout	3,9	2,9	6,9	4,9	75	70	-5
Maassluis	3,3	3,4	2,4	4,3	-28	25	53
Totaal 22 MG	4,6	4,4	5,8	6,1	27	37	10

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Bijlage bij hoofdstuk 4

Tabel b4.1: Personen (15-64 jaar), die per 1 januari 2010 in de gemeente wonen en als werkzoekende staan geregistreerd (absolute aantallen en in procenten van betreffende deelpopulatie)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov.niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.		NWW	pop.		NWW	pop.		NWW	pop.		NWW	pop.		NWW	pop.		NWW	pop.		NWW	pop.		NWW
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Totale bevolking (15-64)	8667	824	9,5	17391	1826	10,5	35537	2394	6,7	24844	2137	8,6	32185	3388	10,5	52056	1840	3,5	169306	5553	3,3	339986	17962	5,3
Geslacht																								
Man	4240	383	9,0	9037	1061	11,7	16860	1179	7,0	13173	1117	8,5	16496	1812	11,0	25439	952	3,7	86204	3051	3,5	171449	9555	5,6
Vrouw	4427	441	10,0	8354	765	9,2	18677	1215	6,5	11671	1020	8,7	15689	1576	10,0	26617	888	3,3	83102	2502	3,0	168537	8407	5,0
Generatie																								
1e generatie	7045	746	10,6	12131	1530	12,6	24608	1828	7,4	18331	1820	9,9	27423	3256	11,9	31855	1058	3,3	-	-	-	121393	10238	8,4
2e generatie	1622	78	4,8	5260	296	5,6	10929	566	5,2	6513	317	4,9	4762	132	2,8	20201	782	3,9	-	-	-	49287	2171	4,4
Leeftijd																								
15-24 jaar	2502	105	4,2	4801	225	4,7	7403	256	3,5	6458	232	3,6	6726	268	4,0	7739	107	1,4	24924	439	1,8	60553	1632	2,7
25-34 jaar	2433	221	9,1	4970	575	11,6	7206	538	7,5	7210	579	8,0	9401	968	10,3	13761	369	2,7	34557	1006	2,9	79538	4256	5,4
35-44 jaar	1603	205	12,8	3930	560	14,2	8520	636	7,5	6033	698	11,6	7775	974	12,5	12912	495	3,8	38345	1285	3,4	79118	4853	6,1
45-54 jaar	1306	183	14,0	2314	350	15,1	7583	650	8,6	3682	508	13,8	5750	837	14,6	9822	469	4,8	36420	1468	4,0	66877	4465	6,7
55-64 jaar	823	110	13,4	1376	116	8,4	4825	314	6,5	1461	120	8,2	2533	341	13,5	7822	400	5,1	35060	1355	3,9	53900	2756	5,1
Leeftijd, generatie																								
15-24 jaar, 1e generatie	1725	76	4,4	1177	82	7,0	1443	53	3,7	2336	96	4,1	3892	230	5,9	4705	53	1,1	-	-	-	15278	590	3,9
15-24 jaar, 2e generatie	777	29	3,7	3624	143	3,9	5960	203	3,4	4122	136	3,3	2834	38	1,3	3034	54	1,8	-	-	-	20351	603	3,0
25-34 jaar, 1e generatie	1947	195	10,0	3457	434	12,6	3248	242	7,5	5126	420	8,2	7934	894	11,3	9646	234	2,4	-	-	-	31358	2419	7,7
25-34 jaar, 2e generatie	486	26	5,3	1513	141	9,3	3958	296	7,5	2084	159	7,6	1467	74	5,0	4115	135	3,3	-	-	-	13623	831	6,1
35-44 jaar, 1e generatie	1291	187	14,5	3808	548	14,4	7704	577	7,5	5727	676	11,8	7486	966	12,9	7951	280	3,5	-	-	-	33967	3234	9,5
35-44 jaar, 2e generatie	312	18	5,8	122	12	9,8	816	59	7,2	306	22	7,2	289	8	2,8	4961	215	4,3	-	-	-	6806	334	4,9

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.1a: Personen (15-64 jaar) die als werkzoekende staan geregistreerd, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	werkzoekend (%)		werkzoekend (%)		werkzoekend (%)		werkzoekend (%)		werkzoekend (%)		werkzoekend (%)		werkzoekend (%)		werkzoekend (%)	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Totale bevolking (15-64)	8,4	9,5	10,0	10,5	5,5	6,7	8,0	8,6	9,7	10,5	2,8	3,5	2,7	3,3	4,6	5,3
Geslacht																
Man	7,0	9,0	10,6	11,7	5,0	7,0	6,7	8,5	9,3	11,0	2,6	3,7	2,7	3,5	4,4	5,6
Vrouw	9,8	10,0	9,3	9,2	5,9	6,5	9,4	8,7	10,2	10,0	3,0	3,3	2,7	3,0	4,8	5,0
Generatie																
1e generatie	9,7	10,6	12,5	12,6	6,5	7,4	9,7	9,9	11,1	11,9	2,7	3,3	.	.	7,9	8,4
2e generatie	2,9	4,8	3,7	5,6	3,0	5,2	2,9	4,9	1,7	2,8	3,0	3,9	.	.	2,9	4,4
Leeftijd																
15-24 jaar	3,6	4,2	3,6	4,7	1,8	3,5	1,9	3,6	3,5	4,0	0,9	1,4	1,1	1,8	1,8	2,7
25-34 jaar	6,1	9,1	9,5	11,6	4,2	7,5	7,0	8,0	8,0	10,3	1,6	2,7	1,6	2,9	3,7	5,4
35-44 jaar	10,6	12,8	15,2	14,2	6,3	7,5	11,7	11,6	12,1	12,5	2,6	3,8	2,7	3,4	5,4	6,1
45-54 jaar	14,7	14,0	15,9	15,1	8,7	8,6	14,9	13,8	14,5	14,6	4,4	4,8	3,6	4,0	6,4	6,7
55-64 jaar	15,5	13,4	10,5	8,4	6,9	6,5	8,9	8,2	15,3	13,5	4,9	5,1	4,1	3,9	5,4	5,1
Leeftijd, generatie																
15-24 jaar, 1e generatie	3,8	4,4	5,9	7,0	1,1	3,7	2,4	4,1	5,1	5,9	0,9	1,1	.	.	3,0	3,9
15-24 jaar, 2e generatie	3,1	3,7	2,7	3,9	2,0	3,4	1,5	3,3	1,2	1,3	0,9	1,8	.	.	1,8	3,0
25-34 jaar, 1e generatie	7,0	10,0	10,7	12,6	4,2	7,5	7,5	8,2	9,0	11,3	1,5	2,4	.	.	6,1	7,7
25-34 jaar, 2e generatie	2,6	5,3	6,2	9,3	4,2	7,5	5,4	7,6	2,3	5,0	1,9	3,3	.	.	3,6	6,1
35-44 jaar, 1e generatie	12,2	14,5	15,4	14,4	6,4	7,5	12,0	11,8	12,4	12,9	2,5	3,5	.	.	9,0	9,5
35-44 jaar, 2e generatie	3,5	5,8	9,4	9,8	5,4	7,2	5,7	7,2	3,6	2,8	2,9	4,3	.	.	3,4	4,9

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.2: Personen (15-64 jaar), die per 1 januari 2010 in de gemeente wonen met een WWB, WIJ of IOA uitkering (absolute aantallen en in procenten van betreffende deelpopulatie)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov.niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.	uitkering	%	pop.	uitkering	%	pop.	uitkering	%	pop.	uitkering	%	pop.	uitkering	%	pop.	uitkering	%	pop.	uitkering	%	pop.	uitkering	%
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Totale bevolking (15-64)	8667	948	10,9	17391	1875	10,8	35537	2709	7,6	24844	1733	7,0	32185	3483	10,8	52056	1430	2,7	169306	5869	3,5	339986	18047	5,3
Geslacht																								
Man	4240	413	9,7	9037	1137	12,6	16860	1142	6,8	13173	778	5,9	16496	1773	10,7	25439	681	2,7	86204	2732	3,2	171449	8656	5,0
Vrouw	4427	535	12,1	8354	738	8,8	18677	1567	8,4	11671	955	8,2	15689	1710	10,9	26617	749	2,8	83102	3137	3,8	168537	9391	5,6
Generatie																								
1e generatie	7045	881	12,5	12131	1605	13,2	24608	2251	9,1	18331	1531	8,4	27423	3364	12,3	31855	748	2,3	-	-	-	121393	10380	8,6
2e generatie	1622	67	4,1	5260	270	5,1	10929	458	4,2	6513	202	3,1	4762	119	2,5	20201	682	3,4	-	-	-	49287	1798	3,6
Leeftijd																								
15-24 jaar	2502	89	3,6	4801	183	3,8	7403	188	2,5	6458	104	1,6	6726	265	3,9	7739	64	0,8	24924	306	1,2	60553	1199	2,0
25-34 jaar	2433	223	9,2	4970	501	10,1	7206	421	5,8	7210	368	5,1	9401	899	9,6	13761	185	1,3	34557	698	2,0	79538	3295	4,1
35-44 jaar	1603	216	13,5	3930	512	13,0	8520	650	7,6	6033	560	9,3	7775	954	12,3	12912	293	2,3	38345	1210	3,2	79118	4395	5,6
45-54 jaar	1306	233	17,8	2314	387	16,7	7583	827	10,9	3682	449	12,2	5750	868	15,1	9822	413	4,2	36420	1679	4,6	66877	4856	7,3
55-64 jaar	823	187	22,7	1376	292	21,2	4825	623	12,9	1461	252	17,2	2533	497	19,6	7822	475	6,1	35060	1976	5,6	53900	4302	8,0
Leeftijd, generatie																								
15-24 jaar,1e generatie	1725	68	3,9	1177	70	5,9	1443	37	2,6	2336	40	1,7	3892	228	5,9	4705	26	0,6	-	-	-	15278	469	3,1
15-24 jaar,2e generatie	777	21	2,7	3624	113	3,1	5960	151	2,5	4122	64	1,6	2834	37	1,3	3034	38	1,3	-	-	-	20351	424	2,1
25-34 jaar,1e generatie	1947	196	10,1	3457	357	10,3	3248	176	5,4	5126	244	4,8	7934	838	10,6	9646	100	1,0	-	-	-	31358	1911	6,1
25-34 jaar,2e generatie	486	27	5,6	1513	144	9,5	3958	245	6,2	2084	124	6,0	1467	61	4,2	4115	85	2,1	-	-	-	13623	686	5,0
35-44 jaar,1e generatie	1291	198	15,3	3808	499	13,1	7704	597	7,7	5727	547	9,6	7486	942	12,6	7951	142	1,8	-	-	-	33967	2925	8,6
35-44 jaar,2e generatie	312	18	5,8	122	13	10,7	816	53	6,5	306	13	4,2	289	12	4,2	4961	151	3,0	-	-	-	6806	260	3,8

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Tabel b4.2a: Personen (15-64 jaar) met een WWB, WIJ of IOA uitkering, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

	Antilliaans uitkering (%)		Marokkaans uitkering (%)		Surinaams uitkering (%)		Turks uitkering (%)		ov. niet-westers uitkering (%)		westers uitkering (%)		autochtoon uitkering (%)		totaal uitkering (%)	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Totale bevolking (15-64)	9,5	10,9	9,8	10,8	6,8	7,6	6,4	7,0	9,5	10,8	2,5	2,7	3,3	3,5	4,8	5,3
Geslacht																
Man	7,6	9,7	11,1	12,6	5,6	6,8	5,0	5,9	8,9	10,7	2,3	2,7	2,9	3,2	4,3	5,0
Vrouw	11,5	12,1	8,3	8,8	7,9	8,4	7,9	8,2	10,1	10,9	2,7	2,8	3,7	3,8	5,3	5,6
Generatie																
1e generatie	11,1	12,5	12,3	13,2	8,4	9,1	7,8	8,4	10,8	12,3	2,2	2,3	.	.	7,8	8,6
2e generatie	2,9	4,1	3,5	5,1	3,0	4,2	2,2	3,1	1,6	2,5	3,0	3,4	.	.	2,8	3,6
Leeftijd																
15-24 jaar	2,8	3,6	2,5	3,8	1,7	2,5	1,0	1,6	3,5	3,9	0,5	0,8	1,0	1,2	1,5	2,0
25-34 jaar	7,0	9,2	8,3	10,1	4,3	5,8	4,8	5,1	7,4	9,6	1,0	1,3	1,7	2,0	3,3	4,1
35-44 jaar	10,8	13,5	12,8	13,0	6,8	7,6	8,6	9,3	11,0	12,3	2,1	2,3	3,1	3,2	5,1	5,6
45-54 jaar	17,1	17,8	16,4	16,7	10,3	10,9	11,4	12,2	13,6	15,1	4,0	4,2	4,4	4,6	6,8	7,3
55-64 jaar	23,2	22,7	21,8	21,2	13,7	12,9	17,5	17,2	19,8	19,6	5,7	6,1	5,6	5,6	7,9	8,0
Leeftijd, generatie																
15-24 jaar, 1e generatie	3,3	3,9	4,6	5,9	1,3	2,6	1,3	1,7	5,2	5,9	0,4	0,6	.	.	2,6	3,1
15-24 jaar, 2e generatie	1,6	2,7	1,7	3,1	1,8	2,5	0,9	1,6	0,7	1,3	0,7	1,3	.	.	1,3	2,1
25-34 jaar, 1e generatie	7,6	10,1	8,4	10,3	3,9	5,4	4,8	4,8	8,3	10,6	0,7	1,0	.	.	4,9	6,1
25-34 jaar, 2e generatie	4,5	5,6	7,9	9,5	4,7	6,2	4,8	6,0	2,6	4,2	1,9	2,1	.	.	3,9	5,0
35-44 jaar, 1e generatie	12,3	15,3	12,9	13,1	7,0	7,7	8,8	9,6	11,3	12,6	1,7	1,8	.	.	7,9	8,6
35-44 jaar, 2e generatie	3,8	5,8	9,4	10,7	4,7	6,5	3,7	4,2	3,2	4,2	2,8	3,0	.	.	3,2	3,8

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Tabel b4.3: Werkzoekenden (15-64 jaar) naar duur, opleidings- en beroepsniveau en etnische herkomst, per 1 januari 2010 (absolute aantallen en procenten)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Werkloosheidsduur																
0-6 maanden	395	47,9	658	36,0	997	41,7	921	43,1	1.158	34,2	931	50,6	2.475	44,6	7.535	42,0
7-12 maanden	108	13,1	244	13,4	421	17,6	240	11,2	451	13,3	265	14,4	921	16,6	2.650	14,8
1-2 jaar	97	11,8	215	11,8	291	12,2	233	10,9	562	16,6	194	10,5	581	10,5	2.173	12,1
2-5 jaar	105	12,7	323	17,7	317	13,2	361	16,9	620	18,3	222	12,1	720	13,0	2.668	14,9
meer dan 5 jaar	119	14,4	386	21,1	367	15,3	382	17,9	597	17,6	228	12,4	856	15,4	2.935	16,3
Opleidingsniveau (NWW)																
<vmbo	195	23,7	927	50,8	537	22,4	1.320	61,8	1.820	53,7	388	21,1	878	15,8	6.065	33,8
vmbo	301	36,5	462	25,3	790	33,0	453	21,2	584	17,2	395	21,5	1.661	29,9	4.646	25,9
havo/vwo/mbo	260	31,6	360	19,7	867	36,2	282	13,2	585	17,3	581	31,6	1.781	32,1	4.716	26,3
hbo/wo	68	8,3	77	4,2	200	8,4	80	3,7	399	11,8	476	25,9	1.231	22,2	2.531	14,1
Beroepsniveau (NWW)																
Elementair	270	32,8	884	48,5	629	26,4	860	40,3	1.826	54,2	383	20,9	733	13,3	5.585	31,2
Lager	310	37,7	594	32,6	919	38,5	980	46,0	775	23,0	510	27,8	2.039	36,9	6.127	34,3
Middelbaar	194	23,6	273	15,0	652	27,3	230	10,8	540	16,0	511	27,9	1.563	28,3	3.963	22,2
Hoger/wetenschappelijk	49	6,0	71	3,9	185	7,8	62	2,9	228	6,8	430	23,4	1.184	21,5	2.209	12,4

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.3a: Werkzoekenden (15-64 jaar) naar duur, opleidings- en beroepsniveau en etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Werkloosheidsduur																
0-6 maanden	30,9	47,9	29,2	36,0	31,1	41,7	34,1	43,1	27,6	34,2	33,2	50,6	30,5	44,6	30,6	42,0
7-12 maanden	15,8	13,1	13,3	13,4	14,2	17,6	13,1	11,2	15,3	13,3	16,4	14,4	12,1	16,6	13,8	14,8
1-2 jaar	11,4	11,8	11,3	11,8	12,1	12,2	11,4	10,9	13,1	16,6	11,3	10,5	12,5	10,5	12,1	12,1
2-5 jaar	24,3	12,7	23,7	17,7	19,9	13,2	21,5	16,9	22,5	18,3	20,4	12,1	22,5	13,0	22,1	14,9
meer dan 5 jaar	17,6	14,4	22,4	21,1	22,6	15,3	19,9	17,9	21,5	17,6	18,7	12,4	22,5	15,4	21,4	16,3
Opleidingsniveau (NWW)																
<vmbo	31,4	23,7	58,1	50,8	28,7	22,4	68,9	61,8	55,0	53,7	22,9	21,1	19,8	15,8	39,1	33,8
vmbo	37,6	36,5	23,5	25,3	36,4	33,0	19,7	21,2	18,3	17,2	24,9	21,5	33,9	29,9	27,6	25,9
havo/vwo/mbo	26,3	31,6	15,0	19,7	28,3	36,2	8,9	13,2	15,1	17,3	29,0	31,6	27,9	32,1	21,6	26,3
hbo/wo	4,7	8,3	3,4	4,2	6,7	8,4	2,5	3,7	11,6	11,8	23,2	25,9	18,4	22,2	11,7	14,1
Beroepsniveau (NWW)																
Elementair	34,9	32,8	49,8	48,5	30,7	26,4	46,9	40,3	55,7	54,2	22,3	20,9	16,5	13,3	35,0	31,2
Lager	37,6	37,7	34,8	32,6	38,5	38,5	42,9	46,0	22,7	23,0	31,2	27,8	38,5	36,9	34,8	34,3
Middelbaar	24,4	23,6	12,9	15,0	24,3	27,3	7,9	10,8	15,4	16,0	25,7	27,9	26,5	28,3	20,0	22,2
Hoger/wetenschappelijk	3,1	6,0	2,5	3,9	6,5	7,8	2,4	2,9	6,2	6,8	20,8	23,4	18,4	21,5	10,2	12,4

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.4: Personen (15-64 jaar) met een WWB, WIJ of IOA uitkering naar uitkeringsduur, per 1 januari 2010 (absolute aantallen en procenten)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Uitkeringsduur																
0-6 maanden	0,0	5,7	0,0	3,8	0,0	3,9	0,0	4,0	0,0	3,5	0,0	4,6	0,0	3,4	0,0	3,8
7-12 maanden	0,0	10,7	0,0	7,8	0,0	6,8	0,0	5,8	0,0	7,9	0,0	6,2	0,0	4,9	0,0	6,5
1-2 jaar	25,7	20,0	20,3	15,8	18,0	15,5	17,6	15,1	28,1	21,6	23,1	16,8	16,2	12,5	20,2	16,0
2-5 jaar	27,8	26,2	29,9	25,4	26,3	24,4	31,6	26,8	34,1	32,6	27,3	28,1	23,3	22,1	27,7	26,0
meer dan 5 jaar	46,5	37,4	49,8	47,1	55,6	49,4	50,8	48,2	37,7	34,4	49,6	44,3	60,5	57,1	52,1	47,6

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Tabel b4.5: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 22 gemeenten, per 1 januari 2010 (absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar						
	totaal			Antilliaans				totaal			Antilliaans			
	populatie	werkzoekend		populatie	werkzoekend	ovvt		populatie	werkzoekend		populatie	werkzoekend	ovvt	
	N	N	%	N	N	%	%	N	N	%	N	N	%	%
Rotterdam	410.714	32.636	7,9	15.249	1.970	12,9	63	82.198	2.416	2,9	4.608	234	5,1	73
Amsterdam	561.854	41.084	7,3	9.059	831	9,2	25	98.963	2.478	2,5	2.058	109	5,3	112
Den Haag	339.986	17.962	5,3	8.667	824	9,5	80	60.553	1.632	2,7	2.502	105	4,2	56
Almere	133.298	7.015	5,3	3.379	364	10,8	105	25.747	852	3,3	917	63	6,9	108
Tilburg	143.257	6.697	4,7	3.138	328	10,5	124	30.832	918	3,0	913	62	6,8	128
Groningen	142.694	8.318	5,8	2.482	363	14,6	151	43.501	676	1,6	812	42	5,2	233
Dordrecht	79.863	3.105	3,9	2.150	234	10,9	180	14.499	352	2,4	617	39	6,3	160
Zoetermeer	84.852	3.931	4,6	1.815	172	9,5	105	16.382	418	2,6	493	27	5,5	115
Eindhoven	147.249	9.013	6,1	1.913	208	10,9	78	28.205	676	2,4	544	41	7,5	214
Breda	117.073	5.967	5,1	1.563	167	10,7	110	23.056	446	1,9	447	19	4,3	120
Nijmegen	117.667	8.464	7,2	1.510	215	14,2	98	28.278	916	3,2	454	32	7,0	118
Capelle a/d IJssel	44.475	1.782	4,0	1.444	116	8,0	100	7.985	127	1,6	437	14	3,2	101
Spijkenisse	50.751	2.236	4,4	1.258	135	10,7	144	9.434	260	2,8	345	13	3,8	37
Lelystad	51.745	2.875	5,6	1.182	162	13,7	147	8.943	266	3,0	345	25	7,2	144
Schiedam	51.549	3.217	6,2	1.224	197	16,1	158	9.097	254	2,8	326	23	7,1	153
Amersfoort	97.575	3.613	3,7	1.228	107	8,7	135	16.299	287	1,8	333	19	5,7	224
Zwolle	81.597	3.657	4,5	1.023	139	13,6	203	15.945	328	2,1	336	19	5,7	175
Vlaardingen	46.151	2.594	5,6	884	146	16,5	194	8.205	182	2,2	215	17	7,9	256
Den Helder	38.998	1.627	4,2	875	112	12,8	207	6.909	170	2,5	239	11	4,6	87
Leeuwarden	65.544	4.257	6,5	681	129	18,9	192	15.464	408	2,6	248	14	5,6	114
Vlissingen	29.531	1.263	4,3	503	46	9,1	114	5.160	119	2,3	155	9	5,8	152
Hellevoetsluis	27.657	814	2,9	425	27	6,4	116	4.632	94	2,0	132	5	3,8	87
Totaal 22 AG	2.864.080	172.127	6,0	61.652	6.992	11,3	89	560.287	14.275	2,5	17.476	942	5,4	112

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.5a: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 22 gemeenten, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar						
	totaal		Antilliaans					totaal		Antilliaans				
	2009	2010	oververtegenwoordiging					2009	2010	oververtegenwoordiging				
			2009	2010	2009	2010	verschil			2009	2010	2009	2010	verschil
Rotterdam	7,2	7,9	11,3	12,9	58	63	5	1,7	2,9	3,4	5,1	96	73	-23
Amsterdam	6,9	7,3	8,4	9,2	22	25	3	2,4	2,5	4,5	5,3	88	112	24
Den Haag	4,6	5,3	8,4	9,5	85	80	-5	1,8	2,7	3,6	4,2	98	56	-42
Almere	4,8	5,3	9,1	10,8	89	105	16	2,7	3,3	5,1	6,9	87	108	21
Tilburg	3,6	4,7	7,7	10,5	111	124	13	1,9	3,0	4,1	6,8	122	128	6
Groningen	5,4	5,8	14,4	14,6	164	151	-13	1,2	1,6	4,8	5,2	320	233	-87
Dordrecht	3,1	3,9	8,9	10,9	191	180	-11	1,4	2,4	4,1	6,3	194	160	-34
Zoetermeer	3,5	4,6	7,3	9,5	108	105	-3	1,4	2,6	3,9	5,5	182	115	-67
Eindhoven	4,1	6,1	5,8	10,9	42	78	36	1,2	2,4	2,4	7,5	100	214	114
Breda	4,0	5,1	9,7	10,7	146	110	-36	1,3	1,9	2,7	4,3	115	120	5
Nijmegen	6,1	7,2	12,6	14,2	104	98	-6	1,8	3,2	5,4	7,0	206	118	-88
Capelle a/d IJssel	3,3	4,0	7,7	8,0	137	100	-37	0,9	1,6	3,2	3,2	272	101	-171
Spijkenisse	2,8	4,4	5,5	10,7	97	144	47	1,0	2,8	2,0	3,8	108	37	-71
Lelystad	4,3	5,6	9,3	13,7	115	147	32	1,9	3,0	2,8	7,2	51	144	93
Schiedam	4,3	6,2	11,3	16,1	161	158	-3	1,5	2,8	3,3	7,1	116	153	37
Amersfoort	3,4	3,7	7,8	8,7	132	135	3	1,3	1,8	2,8	5,7	112	224	112
Zwolle	3,5	4,5	10,7	13,6	208	203	-5	1,3	2,1	5,2	5,7	296	175	-121
Vlaardingen	4,7	5,6	12,1	16,5	157	194	37	1,6	2,2	5,8	7,9	273	256	-17
Den Helder	3,9	4,2	12,5	12,8	217	207	-10	2,2	2,5	6,1	4,6	182	87	-95
Leeuwarden	5,5	6,5	13,9	18,9	153	192	39	1,8	2,6	5,0	5,6	174	114	-60
Vlissingen	3,8	4,3	7,5	9,1	95	114	19	1,8	2,3	4,0	5,8	130	152	22
Hellevoetsluis	2,2	2,9	5,2	6,4	134	116	-18	0,9	2,0	0,8	3,8	-12	87	99
Totaal 22 AG	5,2	6,0	9,6	11,3	84	89	5	1,7	2,5	3,8	5,4	120	112	-8

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.6: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 22 gemeenten, per 1 januari 2010 (absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar						
	totaal			Marokkaans				totaal			Marokkaans			
	populatie	werkzoekend		populatie	werkzoekend	ovvt		populatie	werkzoekend		populatie	werkzoekend	ovvt	
	N	N	%	N	N	%	%	N	N	%	N	N	%	%
Amsterdam	561.854	41.084	7,3	45.489	6.648	14,6	100	98.963	2.478	2,5	12.268	503	4,1	64
Rotterdam	410.714	32.636	7,9	24.773	3.946	15,9	100	82.198	2.416	2,9	6.930	313	4,5	54
Utrecht	225.209	9.326	4,1	16.701	1.726	10,3	150	51.354	654	1,3	4.482	152	3,4	166
Den Haag	339.986	17.962	5,3	17.391	1.826	10,5	99	60.553	1.632	2,7	4.801	225	4,7	74
Gouda	47.436	2.275	4,8	4.144	599	14,5	201	8.720	136	1,6	1.165	36	3,1	98
Eindhoven	147.249	9.013	6,1	3.502	450	12,8	110	28.205	676	2,4	894	34	3,8	59
Tilburg	143.257	6.697	4,7	3.455	362	10,5	124	30.832	918	3,0	880	58	6,6	121
Leiden	85.375	4.018	4,7	3.242	536	16,5	251	18.922	324	1,7	822	42	5,1	198
's-Hertogenbosch	96.628	4.430	4,6	2.979	327	11,0	139	16.390	347	2,1	815	39	4,8	126
Amersfoort	97.575	3.613	3,7	2.771	247	8,9	141	16.299	287	1,8	702	27	3,8	118
Roosendaal	51.374	2.047	4,0	2.302	222	9,6	142	8.883	159	1,8	660	16	2,4	35
Helmond	59.495	4.315	7,3	2.225	355	16,0	120	9.742	423	4,3	544	28	5,1	19
Nijmegen	117.667	8.464	7,2	2.250	443	19,7	174	28.278	916	3,2	618	54	8,7	170
Zeist	38.677	1.230	3,2	2.159	156	7,2	127	7.143	80	1,1	647	12	1,9	66
Veenendaal	40.768	1.668	4,1	1.921	239	12,4	204	7.848	185	2,4	532	29	5,5	131
Ede	70.418	2.191	3,1	1.450	206	14,2	357	14.722	194	1,3	452	23	5,1	286
Lelystad	51.745	2.875	5,6	1.419	162	11,4	105	8.943	266	3,0	352	13	3,7	24
Schiedam	51.549	3.217	6,2	1.359	183	13,5	116	9.097	254	2,8	374	13	3,5	24
Culemborg	18.388	835	4,5	1.134	200	17,6	288	3.204	59	1,8	286	9	3,1	71
Gorinchem	23.020	910	4,0	1.080	88	8,1	106	3.933	91	2,3	329	14	4,3	84
Oosterhout	35.946	1.516	4,2	778	76	9,8	132	5.984	142	2,4	210	10	4,8	101
Maassluis	20.972	879	4,2	799	105	13,1	214	3.573	68	1,9	252	12	4,8	150
Totaal 22 MG	2.735.302	161.201	5,9	143.323	19.102	13,3	126	523.786	12.705	2,4	39.015	1.662	4,3	76

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.6a: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 22 gemeenten, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar						
	totaal		Marokkaans					totaal		Marokkaans				
	2009	2010	oververtegenwoordiging				verschil	2009	2010	oververtegenwoordiging				verschil
			2009	2010	2009	2010				2009	2010	2009	2010	
Amsterdam	6,9	7,3	14,8	14,6	115	100	-15	2,4	2,5	3,8	4,1	61	64	3
Rotterdam	7,2	7,9	15,9	15,9	122	100	-22	1,7	2,9	2,6	4,5	54	54	0
Utrecht	3,3	4,1	9,3	10,3	179	150	-29	1,0	1,3	2,6	3,4	177	166	-11
Den Haag	4,6	5,3	10,0	10,5	119	99	-20	1,8	2,7	3,6	4,7	97	74	-23
Gouda	4,4	4,8	14,7	14,5	235	201	-34	1,1	1,6	2,5	3,1	119	98	-21
Eindhoven	4,1	6,1	10,1	12,8	146	110	-36	1,2	2,4	2,1	3,8	82	59	-23
Tilburg	3,6	4,7	9,0	10,5	147	124	-23	1,9	3,0	4,2	6,6	126	121	-5
Leiden	4,0	4,7	15,6	16,5	286	251	-35	1,0	1,7	3,7	5,1	263	198	-65
's-Hertogenbosch	3,6	4,6	9,6	11,0	167	139	-28	1,4	2,1	2,5	4,8	85	126	41
Amersfoort	3,4	3,7	10,4	8,9	208	141	-67	1,3	1,8	2,8	3,8	113	118	5
Roosendaal	2,9	4,0	7,1	9,6	145	142	-3	1,0	1,8	1,6	2,4	62	35	-27
Helmond	5,9	7,3	14,7	16,0	151	120	-31	2,9	4,3	5,6	5,1	95	19	-76
Nijmegen	6,1	7,2	16,6	19,7	170	174	4	1,8	3,2	6,0	8,7	241	170	-71
Zeist	2,6	3,2	7,8	7,2	201	127	-74	0,7	1,1	1,6	1,9	112	66	-46
Veenendaal	-	4,1	-	12,4	-	204	-	-	2,4	-	5,5	-	131	-
Ede	2,6	3,1	12,6	14,2	378	357	-21	0,9	1,3	2,9	5,1	209	286	77
Lelystad	4,3	5,6	8,6	11,4	100	105	5	1,9	3,0	0,8	3,7	-57	24	81
Schiedam	4,3	6,2	9,4	13,5	117	116	-1	1,5	2,8	3,9	3,5	159	24	-135
Culemborg	3,6	4,5	16,3	17,6	346	288	-58	0,6	1,8	0,7	3,1	27	71	44
Gorinchem	3,2	4,0	6,6	8,1	104	106	2	1,3	2,3	2,1	4,3	63	84	21
Oosterhout	2,9	4,2	7,0	9,8	142	132	-10	1,1	2,4	1,6	4,8	49	101	52
Maassluis	2,9	4,2	10,1	13,1	244	214	-30	0,8	1,9	1,5	4,8	95	150	55
Totaal 22 MG	5,1	5,9	12,8	13,3	152	126	-26	1,6	2,4	3,2	4,3	95	76	-19

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.7: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 22 gemeenten, per 1 januari 2010
(absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar						
	totaal			Antilliaans				totaal			Antilliaans			
	populatie	uitkering		populatie	uitkering	ovvt	populatie	uitkering		populatie	uitkering	ovvt		
N	N	%	N	N	%	%	N	N	%	N	N	%	%	
Rotterdam	410.714	34.464	8,4	15.249	2.571	16,9	101	82.198	1.808	2,2	4.608	248	5,4	145
Amsterdam	561.854	36.343	6,5	9.059	1.037	11,4	77	98.963	786	0,8	2.058	27	1,3	65
Den Haag	339.986	18.047	5,3	8.667	948	10,9	106	60.553	1.199	2,0	2.502	89	3,6	80
Almere	133.298	4.136	3,1	3.379	261	7,7	149	25.747	332	1,3	917	31	3,4	162
Tilburg	143.257	5.141	3,6	3.138	363	11,6	222	30.832	491	1,6	913	45	4,9	210
Groningen	142.694	8.538	6,0	2.482	485	19,5	227	43.501	612	1,4	812	54	6,7	373
Dordrecht	79.863	2.965	3,7	2.150	280	13,0	251	14.499	154	1,1	617	21	3,4	220
Zoetermeer	84.852	2.147	2,5	1.815	121	6,7	163	16.382	194	1,2	493	16	3,2	174
Eindhoven	147.249	5.472	3,7	1.913	181	9,5	155	28.205	336	1,2	544	24	4,4	270
Breda	117.073	3.446	2,9	1.563	130	8,3	183	23.056	243	1,1	447	13	2,9	176
Nijmegen	117.667	5.026	4,3	1.510	145	9,6	125	28.278	288	1,0	454	10	2,2	116
Capelle a/d IJssel	44.475	1.833	4,1	1.444	200	13,9	236	7.985	141	1,8	437	25	5,7	224
Spijkensisse	50.751	1.577	3,1	1.258	111	8,8	184	9.434	100	1,1	345	12	3,5	228
Lelystad	51.745	1.553	3,0	1.182	100	8,5	182	8.943	147	1,6	345	17	4,9	200
Schiedam	51.549	2.038	4,0	1.224	166	13,6	243	9.097	134	1,5	326	12	3,7	150
Amersfoort	97.575	2.302	2,4	1.228	107	8,7	269	16.299	144	0,9	333	13	3,9	342
Zwolle	81.597	2.511	3,1	1.023	126	12,3	300	15.945	172	1,1	336	17	5,1	369
Vlaardingen	46.151	1.545	3,3	884	99	11,2	235	8.205	81	1,0	215	8	3,7	277
Den Helder	38.998	1.260	3,2	875	138	15,8	388	6.909	58	0,8	239	6	2,5	199
Leeuwarden	65.544	3.469	5,3	681	127	18,6	252	15.464	380	2,5	248	16	6,5	163
Vlissingen	29.531	1.341	4,5	503	63	12,5	176	5.160	123	2,4	155	6	3,9	62
Hellevoetsluis	27.657	613	2,2	425	31	7,3	229	4.632	26	0,6	132	2	1,5	170
Totaal 22 AG	2.864.080	145.767	5,1	61.652	7.790	12,6	148	560.287	7.949	1,4	17.476	712	4,1	187

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Tabel b4.7a: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 22 gemeenten, per 1 januari 2009 en 2010
(in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar						
	totaal		Antilliaans					totaal		Antilliaans				
	2009	2010	2009	2010	oververtegenwoordiging	verschil	2009	2010	2009	2010	oververtegenwoordiging	verschil		
Rotterdam	7,2	8,4	15,9	16,9	122	101	-21	1,4	2,2	3,7	5,4	158	145	-13
Amsterdam	6,3	6,5	10,9	11,4	73	77	4	0,7	0,8	1,4	1,3	91	65	-26
Den Haag	4,8	5,3	9,5	10,9	98	106	8	1,5	2,0	2,8	3,6	84	80	-4
Almere	2,6	3,1	6,6	7,7	157	149	-8	1,0	1,3	2,9	3,4	197	162	-35
Tilburg	3,1	3,6	9,6	11,6	207	222	15	1,3	1,6	3,8	4,9	195	210	15
Groningen	5,9	6,0	18,9	19,5	221	227	6	1,1	1,4	6,5	6,7	482	373	-109
Dordrecht	-	3,7	-	13,0	-	251	-	-	1,1	-	3,4	-	220	-
Zoetermeer	3,0	2,5	9,0	6,7	200	163	-37	1,9	1,2	5,9	3,2	213	174	-39
Eindhoven	3,4	3,7	8,6	9,5	153	155	2	1,4	1,2	4,2	4,4	207	270	63
Breda	2,8	2,9	8,8	8,3	215	183	-32	0,9	1,1	2,1	2,9	133	176	43
Nijmegen	4,2	4,3	9,9	9,6	133	125	-8	0,9	1,0	2,5	2,2	175	116	-59
Capelle a/d IJssel	3,3	4,1	10,7	13,9	221	236	15	1,1	1,8	4,5	5,7	295	224	-71
Spijkensisse	2,7	3,1	7,5	8,8	176	184	8	0,8	1,1	1,5	3,5	92	228	136
Lelystad	2,4	3,0	6,0	8,5	146	182	36	0,9	1,6	2,2	4,9	151	200	49
Schiedam	3,6	4,0	12,0	13,6	236	243	7	1,0	1,5	3,0	3,7	202	150	-52
Amersfoort	2,4	2,4	7,5	8,7	212	269	57	0,8	0,9	1,8	3,9	138	342	204
Zwolle	2,8	3,1	11,5	12,3	314	300	-14	0,8	1,1	5,2	5,1	518	369	-149
Vlaardingen	4,2	3,3	16,1	11,2	282	235	-47	1,8	1,0	5,8	3,7	227	277	50
Den Helder	3,2	3,2	15,8	15,8	389	388	-1	1,3	0,8	4,8	2,5	273	199	-74
Leeuwarden	4,5	5,3	12,5	18,6	177	252	75	1,6	2,5	2,9	6,5	84	163	79
Vlissingen	3,9	4,5	9,3	12,5	140	176	36	1,8	2,4	2,7	3,9	48	62	14
Hellevoetsluis	2,0	2,2	9,0	7,3	353	229	-124	0,6	0,6	0,8	1,5	34	170	136
Totaal 22 AG	4,7	5,1	11,7	12,6	147	148	1	1,1	1,4	3,3	4,1	186	187	1

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Tabel b4.8: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse uitkeringsontvangers (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 22 gemeenten, per 1 januari 2010 (absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar						
	totaal			Marokkaans				totaal			Marokkaans			
	populatie	uitkering		populatie	uitkering		ovvt	populatie	uitkering		populatie	uitkering		ovvt
	N	N	%	N	N	%	%	N	N	%	N	N	%	%
Amsterdam	561.854	36.343	6,5	45.489	5.730	12,6	95	98.963	786	0,8	12.268	131	1,1	34
Rotterdam	410.714	34.464	8,4	24.773	5.012	20,2	141	82.198	1.808	2,2	6.930	279	4,0	83
Utrecht	225.209	7.735	3,4	16.701	1.855	11,1	223	51.354	481	0,9	4.482	111	2,5	164
Den Haag	339.986	18.047	5,3	17.391	1.875	10,8	103	60.553	1.199	2,0	4.801	183	3,8	93
Gouda	47.436	1.359	2,9	4.144	447	10,8	277	8.720	50	0,6	1.165	14	1,2	110
Eindhoven	147.249	5.472	3,7	3.502	346	9,9	166	28.205	336	1,2	894	13	1,5	22
Tilburg	143.257	5.141	3,6	3.455	336	9,7	171	30.832	491	1,6	880	32	3,6	128
Leiden	85.375	2.888	3,4	3.242	416	12,8	279	18.922	133	0,7	822	21	2,6	263
's-Hertogenbosch	96.628	2.864	3,0	2.979	264	8,9	199	16.390	167	1,0	815	17	2,1	105
Amersfoort	97.575	2.302	2,4	2.771	193	7,0	195	16.299	144	0,9	702	11	1,6	77
Roosendaal	51.374	1.167	2,3	2.302	179	7,8	242	8.883	72	0,8	660	8	1,2	50
Helmond	59.495	2.167	3,6	2.225	208	9,3	157	9.742	231	2,4	544	24	4,4	86
Nijmegen	117.667	5.026	4,3	2.250	291	12,9	203	28.278	288	1,0	618	24	3,9	281
Zeist	38.677	886	2,3	2.159	163	7,5	230	7.143	45	0,6	647	14	2,2	243
Veenendaal	40.768	1.241	3,0	1.921	248	12,9	324	7.848	101	1,3	532	32	6,0	367
Ede	70.418	1.258	1,8	1.450	144	9,9	456	14.722	96	0,7	452	11	2,4	273
Lelystad	51.745	1.553	3,0	1.419	91	6,4	114	8.943	147	1,6	352	4	1,1	-31
Schiedam	51.549	2.038	4,0	1.359	135	9,9	151	9.097	134	1,5	374	12	3,2	118
Culemborg	18.388	418	2,3	1.134	118	10,4	358	3.204	27	0,8	286	8	2,8	232
Gorinchem	23.020	550	2,4	1.080	60	5,6	133	3.933	38	1,0	329	6	1,8	89
Oosterhout	35.946	546	1,5	778	51	6,6	332	5.984	22	0,4	210	0	0,0	-100
Maassluis	20.972	647	3,1	799	82	10,3	233	3.573	45	1,3	252	8	3,2	152
Totaal 22 MG	2.735.302	134.112	4,9	143.323	18.244	12,7	160	523.786	6.841	1,3	39.015	963	2,5	89

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Tabel b4.8a: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse uitkeringsontvangers (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 22 gemeenten, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar						
	totaal		Marokkaans					totaal		Marokkaans				
	2009	2010	oververtegenwoordiging				verschil	2009	2010	oververtegenwoordiging				verschil
			2009	2010	2009	2010				2009	2010	2009	2010	
Amsterdam	6,3	6,5	12,4	12,6	97	95	-2	0,7	0,8	1,1	1,1	53	34	-19
Rotterdam	7,2	8,4	14,3	20,2	99	141	42	1,4	2,2	2,3	4,0	65	83	18
Utrecht	2,8	3,4	7,9	11,1	185	223	38	0,8	0,9	1,7	2,5	129	164	35
Den Haag	4,8	5,3	9,8	10,8	102	103	1	1,5	2,0	2,5	3,8	68	93	25
Gouda	2,3	2,9	7,6	10,8	226	277	51	0,4	0,6	0,4	1,2	-2	110	112
Eindhoven	3,4	3,7	9,5	9,9	181	166	-15	1,4	1,2	2,7	1,5	99	22	-77
Tilburg	3,1	3,6	7,5	9,7	139	171	32	1,3	1,6	1,1	3,6	-12	128	140
Leiden	3,4	3,4	12,1	12,8	256	279	23	0,6	0,7	1,3	2,6	108	263	155
's-Hertogenbosch	3,1	3,0	10,8	8,9	249	199	-50	0,8	1,0	1,1	2,1	40	105	65
Amersfoort	2,4	2,4	7,8	7,0	226	195	-31	0,8	0,9	1,2	1,6	51	77	26
Roosendaal	1,6	2,3	5,0	7,8	214	242	28	0,3	0,8	0,8	1,2	125	50	-75
Helmond	3,2	3,6	8,2	9,3	154	157	3	1,4	2,4	3,9	4,4	174	86	-88
Nijmegen	4,2	4,3	11,3	12,9	168	203	35	0,9	1,0	2,4	3,9	163	281	118
Zeist	1,8	2,3	6,0	7,5	234	230	-4	0,3	0,6	0,5	2,2	38	243	205
Veenendaal	2,2	3,0	8,9	12,9	300	324	24	0,8	1,3	2,8	6,0	259	367	108
Ede	1,6	1,8	9,0	9,9	452	456	4	0,5	0,7	1,5	2,4	193	273	80
Lelystad	2,4	3,0	5,4	6,4	122	114	-8	0,9	1,6	0,8	1,1	-10	-31	-21
Schiedam	3,6	4,0	8,5	9,9	138	151	13	1,0	1,5	1,1	3,2	15	118	103
Culemborg	2,1	2,3	10,3	10,4	379	358	-21	0,7	0,8	1,8	2,8	173	232	59
Gorinchem	2,0	2,4	3,8	5,6	89	133	44	0,5	1,0	0,6	1,8	16	89	73
Oosterhout	1,6	1,5	6,3	6,6	307	332	25	0,4	0,4	0,0	0,0	-100	-100	0
Maassluis	2,7	3,1	9,6	10,3	261	233	-28	0,8	1,3	1,9	3,2	127	152	25
Totaal 22 MG	4,5	4,9	10,8	12,7	143	160	17	1,0	1,3	1,7	2,5	66	89	23

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Bijlage bij hoofdstuk 5

Tabel b5.1: Verdachten (12 jaar e.o.) naar achtergrondkenmerken, in 2010 (absolute aantallen en in procenten van betreffende deelpopulatie per 1 januari)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov. niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.	verdacht		pop.	verdacht		pop.	verdacht		pop.	verdacht		pop.	verdacht		pop.	verdacht		pop.	verdacht		pop.	verdacht	
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Bevolking (12 jr eo)	9545	619	6,5	19837	1148	5,8	40146	1496	3,7	27817	912	3,3	35013	952	2,7	62839	920	1,5	223951	3657	1,6	419148	9704	2,3
Geslacht																								
Man	4674	504	10,8	10380	999	9,6	18897	1194	6,3	14770	816	5,5	17902	771	4,3	29856	708	2,4	108765	2849	2,6	205244	7841	3,8
Vrouw	4871	115	2,4	9457	149	1,6	21249	302	1,4	13047	96	0,7	17111	181	1,1	32983	212	0,6	115186	808	0,7	213904	1863	0,9
Generatie																								
1e generatie	7671	499	6,5	13251	504	3,8	27578	869	3,2	19600	482	2,5	28990	713	2,5	38343	490	1,3	-	-	-	135433	3557	2,6
2e generatie	1874	120	6,4	6586	644	9,8	12568	627	5,0	8217	430	5,2	6023	239	4,0	24496	430	1,8	-	-	-	59764	2490	4,2
Leeftijd																								
12-17 jaar	981	105	10,7	2886	249	8,6	3668	148	4,0	3884	186	4,8	3362	142	4,2	2997	79	2,6	12853	388	3,0	30631	1297	4,2
18-24 jaar	1994	157	7,9	3365	404	12,0	5468	314	5,7	4577	220	4,8	5053	220	4,4	6238	167	2,7	18379	666	3,6	45074	2148	4,8
25-44 jaar	4036	263	6,5	8900	445	5,0	15726	686	4,4	13243	437	3,3	17176	454	2,6	26673	450	1,7	72902	1487	2,0	158656	4222	2,7
45-64 jaar	2129	93	4,4	3690	48	1,3	12408	330	2,7	5143	64	1,2	8283	132	1,6	17644	194	1,1	71480	936	1,3	120777	1797	1,5
65 jaar e.o.	405	-	-	996	-	-	2876	-	-	970	-	-	1139	-	-	9287	-	-	48337	180	0,4	64010	240	0,4
Leeftijd, generatie																								
12-24 jaar, 1e generatie	1956	173	8,8	1301	140	10,8	1589	78	4,9	2640	91	3,4	4380	173	3,9	5414	117	2,2	-	-	-	17280	772	4,5
12-24 jaar, 2e generatie	1019	89	8,7	4950	513	10,4	7547	384	5,1	5821	315	5,4	4035	189	4,7	3821	129	3,4	-	-	-	27193	1619	6,0
Leeftijd, geslacht																								
12-24 jaar, man	1428	205	14,4	3143	571	18,2	4540	384	8,5	4362	368	8,4	4195	288	6,9	4413	200	4,5	15526	847	5,5	37607	2863	7,6
12-24 jaar, vrouw	1547	57	3,7	3108	82	2,6	4596	78	1,7	4099	38	0,9	4220	74	1,8	4822	46	1,0	15706	207	1,3	38098	582	1,5
Schoolsoort																								
schoolgaand, laag nivo	445	70	15,7	1116	157	14,1	981	78	8,0	1513	118	7,8	773	64	8,3	330	24	7,3	2178	184	8,4	7336	695	9,5
schoolgaand, mid. nivo	667	51	7,6	1975	150	7,6	2701	113	4,2	2575	78	3,0	2033	90	4,4	1490	46	3,1	7239	177	2,4	18680	705	3,8
schoolgaand, hoog nivo	631	13	2,1	812	29	3,6	2074	35	1,7	954	18	1,9	1951	27	1,4	2325	31	1,3	9204	141	1,5	17951	294	1,6
Nieuw vsv																								
geen nieuw vsv	2274	209	9,2	5114	512	10,0	7307	351	4,8	6866	320	4,7	6590	281	4,3	7036	187	2,7	24931	842	3,4	60118	2702	4,5
nieuw vsv	76	12	15,8	178	49	27,5	186	20	10,8	200	28	14,0	142	25	17,6	109	12	11,0	524	48	9,2	1415	194	13,7
Werk																								
niet werkzoekend	7843	465	5,9	15565	907	5,8	33143	1269	3,8	22707	748	3,3	28797	768	2,7	50216	804	1,6	163753	3102	1,9	322024	8063	2,5
werkzoekend	824	121	14,7	1826	152	8,3	2394	174	7,3	2137	88	4,1	3388	136	4,0	1840	64	3,5	5553	297	5,3	17962	1032	5,7
Uitkering																								
geen uitkering	7719	452	5,9	15516	877	5,7	32828	1213	3,7	23111	743	3,2	28702	739	2,6	50626	775	1,5	163437	2930	1,8	321939	7729	2,4
uitkering	948	134	14,1	1875	182	9,7	2709	230	8,5	1733	93	5,4	3483	165	4,7	1430	93	6,5	5869	469	8,0	18047	1366	7,6

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.1a: Verdachten (12 jaar e.o.) naar achtergrondkenmerken, in 2009 en 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie per 1 januari 2009 respectievelijk 2010)

	Antilliaans verdacht (%)		Marokkaans verdacht (%)		Surinaams verdacht (%)		Turks verdacht (%)		ov. niet-westers verdacht (%)		westers verdacht (%)		autochtoon verdacht (%)		totaal verdacht (%)	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Bevolking (12 jr eo)	6,6	6,5	6,2	5,8	3,9	3,7	3,6	3,3	2,9	2,7	1,6	1,5	1,7	1,6	2,5	2,3
Geslacht																
Man	9,8	10,8	10,2	9,6	6,8	6,3	6,0	5,5	4,7	4,3	2,6	2,4	2,8	2,6	4,0	3,8
Vrouw	3,5	2,4	1,7	1,6	1,3	1,4	0,9	0,7	1,1	1,1	0,7	0,6	0,7	0,7	0,9	0,9
Generatie																
1e generatie	6,5	6,5	4,2	3,8	3,1	3,2	2,8	2,5	2,7	2,5	1,4	1,3	.	.	2,8	2,6
2e generatie	7,1	6,4	10,4	9,8	5,6	5,0	5,5	5,2	4,0	4,0	1,9	1,8	.	.	4,4	4,2
Leeftijd																
12-17 jaar	9,2	10,7	9,7	8,6	4,8	4,0	5,4	4,8	4,2	4,2	3,3	2,6	3,6	3,0	4,8	4,2
18-24 jaar	8,3	7,9	11,4	12,0	6,5	5,7	5,3	4,8	4,8	4,4	2,8	2,7	4,3	3,6	5,3	4,8
25-44 jaar	6,6	6,5	5,5	5,0	4,4	4,4	3,4	3,3	2,8	2,6	1,7	1,7	2,1	2,0	2,7	2,7
45-64 jaar	4,9	4,4	1,5	1,3	2,5	2,7	1,7	1,2	1,6	1,6	1,4	1,1	1,4	1,3	1,6	1,5
65 jaar e.o.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,4	0,3	0,4
Leeftijd, generatie																
12-24 jaar, 1e generatie	8,4	8,8	9,7	10,8	5,1	4,9	4,2	3,4	4,7	3,9	2,4	2,2	.	.	4,9	4,5
12-24 jaar, 2e generatie	9,0	8,7	10,9	10,4	6,0	5,1	5,9	5,4	4,4	4,7	3,7	3,4	.	.	6,4	6,0
Leeftijd, geslacht																
12-24 jaar, man	12,3	14,4	18,2	18,2	9,8	8,5	9,1	8,4	7,1	6,9	4,9	4,5	6,2	5,5	8,2	7,6
12-24 jaar, vrouw	5,2	3,7	2,9	2,6	1,9	1,7	1,3	0,9	2,0	1,8	1,1	1,0	1,8	1,3	1,9	1,5
Schoolsoort																
schoolgaand, laag nivo	14,1	15,7	15,7	14,1	8,5	8,0	8,4	7,8	9,5	8,3	11,5	7,3	8,6	8,4	10,2	9,5
schoolgaand, mid. nivo	7,7	7,6	8,1	7,6	5,0	4,2	4,1	3,0	4,2	4,4	3,9	3,1	3,4	2,4	4,5	3,8
schoolgaand, hoog nivo	2,3	2,1	2,6	3,6	2,1	1,7	1,3	1,9	1,7	1,4	1,9	1,3	2,0	1,5	2,0	1,6
Nieuw vsv																
geen nieuw vsv	9,4	9,2	10,5	10,0	5,5	4,8	5,4	4,7	4,2	4,3	3,0	2,7	4,0	3,4	5,1	4,5
nieuw vsv	18,2	15,8	26,7	27,5	14,3	10,8	13,6	14,0	19,1	17,6	12,2	11,0	11,3	9,2	15,0	13,7
Werk																
niet werkzoekend	6,4	5,9	6,1	5,8	4,0	3,8	3,7	3,3	2,9	2,7	1,7	1,6	2,0	1,9	2,7	2,5
werkzoekend	12,7	14,7	8,8	8,3	7,5	7,3	3,8	4,1	3,9	4,0	4,7	3,5	5,9	5,3	5,9	5,7
Uitkering																
geen uitkering	6,1	5,9	6,0	5,7	4,0	3,7	3,6	3,2	2,9	2,6	1,7	1,5	2,0	1,8	2,6	2,4
uitkering	14,5	14,1	9,9	9,7	7,9	8,5	4,6	5,4	4,1	4,7	6,3	6,5	7,6	8,0	7,2	7,6

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.2: Personen (12 jaar e.o.) die per 1 januari 2010 in de gemeente wonen en in de periode 2006-2010 werden verdacht van een delict naar achtergrondkenmerken (absolute aantallen en in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov. niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Bevolking (12 jr eo)	9545	1797	18,8	19837	3392	17,1	40146	5553	13,8	27817	3373	12,1	35013	3410	9,7	62839	3535	5,6	223951	15229	6,8	419148	36289	8,7
Geslacht																								
Man	4674	1305	27,9	10380	2821	27,2	18897	4312	22,8	14770	2911	19,7	17902	2688	15,0	29856	2656	8,9	108765	11656	10,7	205244	28349	13,8
Vrouw	4871	492	10,1	9457	571	6,0	21249	1241	5,8	13047	462	3,5	17111	722	4,2	32983	879	2,7	115186	3573	3,1	213904	7940	3,7
Generatie																								
1e generatie	7671	1469	19,2	13251	1747	13,2	27578	3386	12,3	19600	2069	10,6	28990	2676	9,2	38343	1761	4,6	-	-	-	135433	13108	9,7
2e generatie	1874	328	17,5	6586	1645	25,0	12568	2167	17,2	8217	1304	15,9	6023	734	12,2	24496	1774	7,2	-	-	-	59764	7952	13,3
Leeftijd																								
12-17 jaar	981	166	16,9	2886	488	16,9	3668	335	9,1	3884	383	9,9	3362	284	8,4	2997	165	5,5	12853	868	6,8	30631	2689	8,8
18-24 jaar	1994	458	23,0	3365	1071	31,8	5468	1113	20,4	4577	829	18,1	5053	725	14,3	6238	566	9,1	18379	2812	15,3	45074	7574	16,8
25-44 jaar	4036	845	20,9	8900	1578	17,7	15726	2643	16,8	13243	1693	12,8	17176	1739	10,1	26673	1649	6,2	72902	6206	8,5	158656	16353	10,3
45-64 jaar	2129	316	14,8	3690	243	6,6	12408	1372	11,1	5143	445	8,7	8283	637	7,7	17644	972	5,5	71480	4428	6,2	120777	8413	7,0
65 jaar e.o.	405	-	-	996	-	-	2876	-	-	970	-	-	1139	-	-	9287	-	-	48337	915	1,9	64010	1260	2,0
Leeftijd, generatie																								
12-24 jaar,1e generatie	1956	423	21,6	1301	343	26,4	1589	231	14,5	2640	304	11,5	4380	513	11,7	5414	315	5,8	-	-	-	17280	2129	12,3
12-24 jaar,2e generatie	1019	201	19,7	4950	1216	24,6	7547	1217	16,1	5821	908	15,6	4035	496	12,3	3821	416	10,9	-	-	-	27193	4454	16,4
Leeftijd, geslacht																								
12-24 jaar, man	1428	412	28,9	3143	1289	41,0	4540	1111	24,5	4362	1036	23,8	4195	779	18,6	4413	552	12,5	15526	2783	17,9	37607	7962	21,2
12-24 jaar, vrouw	1547	212	13,7	3108	270	8,7	4596	337	7,3	4099	176	4,3	4220	230	5,5	4822	179	3,7	15706	897	5,7	38098	2301	6,0
Schoolsoort																								
schoolgaand, laag nivo	445	144	32,4	1116	380	34,1	981	217	22,1	1513	308	20,4	773	175	22,6	330	74	22,4	2178	493	22,6	7336	1791	24,4
schoolgaand, mid. nivo	667	115	17,2	1975	355	18,0	2701	323	12,0	2575	231	9,0	2033	214	10,5	1490	116	7,8	7239	542	7,5	18680	1896	10,1
schoolgaand, hoog nivo	631	43	6,8	812	102	12,6	2074	129	6,2	954	60	6,3	1951	108	5,5	2325	117	5,0	9204	463	5,0	17951	1022	5,7
Nieuw vsv																								
geen nieuw vsv	2274	459	20,2	5114	1205	23,6	7307	1043	14,3	6866	936	13,6	6590	759	11,5	7036	532	7,6	24931	2734	11,0	60118	7668	12,8
nieuw vsv	76	38	50,0	178	93	52,2	186	60	32,3	200	74	37,0	142	44	31,0	109	28	25,7	524	141	26,9	1415	478	33,8
Werk																								
niet werkzoekend	7843	1457	18,6	15565	2772	17,8	33143	4759	14,4	22707	2918	12,9	28797	2822	9,8	50216	3062	6,1	163753	13086	8,0	322024	30876	9,6
werkzoekend	824	283	34,3	1826	471	25,8	2394	643	26,9	2137	332	15,5	3388	499	14,7	1840	252	13,7	5553	1084	19,5	17962	3564	19,8
Uitkering																								
geen uitkering	7719	1394	18,1	15516	2715	17,5	32828	4637	14,1	23111	2941	12,7	28702	2777	9,7	50626	2987	5,9	163437	12573	7,7	321939	30024	9,3
uitkering	948	346	36,5	1875	528	28,2	2709	765	28,2	1733	309	17,8	3483	544	15,6	1430	327	22,9	5869	1597	27,2	18047	4416	24,5

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.2a: Personen (12 jaar e.o.) die per 1 januari 2010 in de gemeente wonen en werden verdacht van een delict in de periode 2005-2009 en 2006-2010 naar achtergrondkenmerken (absolute aantallen en in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

	Antilliaans verdacht (%)		Marokkaans verdacht (%)		Surinaams verdacht (%)		Turks verdacht (%)		ov. niet-westers verdacht (%)		westers verdacht (%)		autochtoon verdacht (%)		totaal verdacht (%)	
	05-09	06-10	05-09	06-10	05-09	06-10	05-09	06-10	05-09	06-10	05-09	06-10	05-09	06-10	05-09	06-10
Bevolking (12 jr eo)	19,1	18,8	17,8	17,1	14,4	13,8	12,8	12,1	10,3	9,7	5,8	5,6	6,9	6,8	8,9	8,7
Geslacht																
Man	28,1	27,9	28,1	27,2	24,0	22,8	20,8	19,7	15,8	15,0	9,2	8,9	11,0	10,7	14,3	13,8
Vrouw	10,5	10,1	6,3	6,0	5,8	5,8	3,7	3,5	4,5	4,2	2,7	2,7	3,0	3,1	3,7	3,7
Generatie																
1e generatie	19,4	19,2	14,1	13,2	12,8	12,3	11,2	10,6	9,9	9,2	4,5	4,6	.	-	10,2	9,7
2e generatie	18,1	17,5	25,7	25,0	17,8	17,2	16,9	15,9	12,3	12,2	7,7	7,2	.	-	13,7	13,3
Leeftijd																
12-17 jaar	16,2	16,9	17,9	16,9	10,2	9,1	11,3	9,9	9,7	8,4	5,9	5,5	7,5	6,8	9,6	8,8
18-24 jaar	23,0	23,0	31,9	31,8	21,2	20,4	18,2	18,1	15,5	14,3	9,4	9,1	15,1	15,3	17,1	16,8
25-44 jaar	21,2	20,9	18,1	17,7	17,3	16,8	13,4	12,8	10,5	10,1	6,3	6,2	8,6	8,5	10,5	10,3
45-64 jaar	15,2	14,8	7,0	6,6	11,1	11,1	8,9	8,7	7,9	7,7	5,9	5,5	6,4	6,2	7,1	7,0
65 jaar e.o.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,9	2,0
Leeftijd, generatie																
12-24 jaar,1e generatie	21,0	21,6	25,6	26,4	14,8	14,5	12,3	11,5	13,6	11,7	5,6	5,8	-	-	13,1	12,3
12-24 jaar,2e generatie	20,2	19,7	25,6	24,6	17,1	16,1	16,5	15,6	12,7	12,3	11,6	10,9	-	-	17,2	16,4
Leeftijd, geslacht																
12-24 jaar, man	28,1	28,9	41,4	41,0	25,8	24,5	24,9	23,8	20,2	18,6	13,0	12,5	17,9	17,9	21,8	21,2
12-24 jaar, vrouw	13,9	13,7	9,5	8,7	7,8	7,3	4,7	4,3	6,1	5,5	3,8	3,7	5,9	5,7	6,4	6,0
Schoolsoort																
schoolgaand, laag nivo	30,8	32,4	33,2	34,1	21,9	22,1	20,5	20,4	24,0	22,6	24,7	22,4	21,6	22,6	24,1	24,4
schoolgaand, mid. nivo	15,8	17,2	19,3	18,0	12,5	12,0	10,6	9,0	10,4	10,5	8,6	7,8	8,0	7,5	10,8	10,1
schoolgaand, hoog nivo	7,1	6,8	11,4	12,6	6,4	6,2	6,7	6,3	6,1	5,5	4,8	5,0	4,9	5,0	5,7	5,7
Nieuw vsv																
geen nieuw vsv	20,6	20,2	24,2	23,6	14,7	14,3	15,0	13,6	12,0	11,5	7,8	7,6	11,2	11,0	13,3	12,8
nieuw vsv	34,1	50,0	50,6	52,2	37,1	32,3	35,0	37,0	43,9	31,0	31,1	25,7	26,0	26,9	34,1	33,8
Werk																
niet werkzoekend	19,2	18,6	18,9	17,8	15,2	14,4	13,7	12,9	10,5	9,8	6,4	6,1	8,2	8,0	10,0	9,6
werkzoekend	31,7	34,3	22,7	25,8	25,4	26,9	13,8	15,5	14,1	14,7	15,9	13,7	19,5	19,5	19,1	19,8
Uitkering																
geen uitkering	18,9	18,1	18,4	17,5	15,0	14,1	13,6	12,7	10,4	9,7	6,2	5,9	7,9	7,7	9,8	9,3
uitkering	33,1	36,5	26,7	28,2	25,3	28,2	15,6	17,8	15,2	15,6	21,7	22,9	25,9	27,2	23,0	24,5

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.3: Verdachten (12 jaar e.o.) naar pleegcarrière, antecedenten en delicten van verdachten, in 2010 (absolute aantallen en in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Verdachten (N)	619	100,0	1.148	100,0	1.496	100,0	912	100,0	952	100,0	920	100,0	3.657	100,0	9.704	100,0
Pleegcarrière																
beginner	182	29,4	315	27,4	531	35,5	374	41,0	419	44,0	495	53,9	1568	42,9	3884	40,0
meerpleger	315	50,9	524	45,6	708	47,3	427	46,8	435	45,7	336	36,6	1566	42,8	4311	44,4
veelpleger	122	19,7	309	26,9	257	17,2	111	12,2	98	10,3	88	9,6	523	14,3	1508	15,5
Antecedenten 2010	850		1.640		1.885		1.138		1.188		1.121		4.424		12.246	
Delicten 2010	1.113	100,0	2.341	100,0	2.395	100,0	1.562	100,0	1.538	100,0	1.344	100,0	5.822	100,0	16.115	100,0
<i>waaronder</i>																
gewelddelicten	318	28,6	610	26,1	589	24,6	393	25,2	391	25,4	262	19,5	1.189	20,4	3.752	23,3
vermogensdelicten	404	36,3	918	39,2	812	33,9	570	36,5	525	34,1	403	30,0	1.865	32,0	5.497	34,1
openbare orde	123	11,1	338	14,4	259	10,8	165	10,6	219	14,2	159	11,8	775	13,3	2.038	12,6
verkeer	143	12,8	193	8,2	503	21,0	238	15,2	250	16,3	387	28,8	1.363	23,4	3.077	19,1
drugs	59	5,3	100	4,3	76	3,2	59	3,8	61	4,0	49	3,6	171	2,9	575	3,6
overig	66	5,9	182	7,8	156	6,5	137	8,8	92	6,0	84	6,2	459	7,9	1.176	7,3
verdacht als % bevolking																
verdacht totaal (%)	6,5		5,8		3,7		3,3		2,7		1,5		1,6		2,3	
verdacht gewelddelict (%)	2,2		2,1		1,1		1,1		0,8		0,3		0,4		0,7	
verdacht vermogensdelict (%)	2,7		2,5		1,3		1,1		1,0		0,5		0,5		0,8	
verdacht openbare orde (%)	0,9		1,1		0,5		0,5		0,5		0,2		0,3		0,4	
verdacht verkeersdelict (%)	1,2		0,8		1,0		0,7		0,6		0,5		0,5		0,6	
verdacht drugsdelict (%)	0,5		0,4		0,2		0,2		0,1		0,1		0,1		0,1	
verdacht overig delict (%)	0,6		0,8		0,3		0,4		0,2		0,1		0,2		0,2	

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.3a: Verdachten (12 jaar e.o.) naar pleegcarrière, antecedenten en delicten van verdachten, in 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Verdachten (N)																
Pleegcarrière																
beginner	27,4	29,4	27,1	27,4	33,8	35,5	40,5	41,0	44,4	44,0	54,7	53,9	45,8	42,9	40,9	40,0
meerpleger	52,6	50,9	47,6	45,6	50,8	47,3	48,7	46,8	45,7	45,7	36,7	36,6	40,8	42,8	44,7	44,4
veelpleger	20,0	19,7	25,3	26,9	15,4	17,2	10,8	12,2	10,0	10,3	8,6	9,6	13,5	14,3	14,5	15,5
Antecedenten 2010																
Delicten 2009	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>waaronder</i>																
gewelddelicten	28,2	28,6	28,9	26,1	29,4	24,6	32,3	25,2	25,8	25,4	18,7	19,5	21,7	20,4	25,5	23,3
vermogensdelicten	37,1	36,3	37,3	39,2	29,5	33,9	23,9	36,5	34,1	34,1	31,7	30,0	27,7	32,0	30,6	34,1
openbare orde	11,9	11,1	11,3	14,4	11,5	10,8	12,3	10,6	13,8	14,2	11,7	11,8	15,0	13,3	13,1	12,6
verkeer	13,7	12,8	9,9	8,2	19,4	21,0	19,7	15,2	16,7	16,3	27,7	28,8	24,6	23,4	20,0	19,1
drugs	2,5	5,3	5,5	4,3	3,9	3,2	2,9	3,8	3,0	4,0	3,9	3,6	3,5	2,9	3,7	3,6
overig	6,6	5,9	7,0	7,8	6,1	6,5	8,9	8,8	6,7	6,0	6,3	6,2	7,6	7,9	7,1	7,3
verdacht als % bevolking																
verdacht totaal (%)	6,6	6,5	6,2	5,8	3,9	3,7	3,6	3,3	2,9	2,7	1,6	1,5	1,7	1,6	2,5	2,3
verdacht gewelddelict (%)	2,2	2,2	2,4	2,1	1,3	1,1	1,4	1,1	1,0	0,8	0,3	0,3	0,4	0,4	0,7	0,7
verdacht vermogensdelict (%)	2,9	2,7	2,6	2,5	1,2	1,3	0,9	1,1	1,0	1,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,8	0,8
verdacht openbare orde (%)	1,2	0,9	1,0	1,1	0,6	0,5	0,6	0,5	0,5	0,5	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4
verdacht verkeersdelict (%)	1,3	1,2	1,0	0,8	1,1	1,0	1,0	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	0,7	0,6
verdacht drugsdelict (%)	0,3	0,5	0,6	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
verdacht overig delict (%)	0,8	0,6	0,8	0,8	0,4	0,3	0,5	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.4: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse verdachten (12 jaar en ouder en 12 t/m 24 jaar) in de 22 gemeenten, in 2010 (absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))

	12 jaar en ouder						12 t/m 24 jaar							
	totaal			Antilliaans			totaal			Antilliaans				
	populatie	verdacht		populatie	verdacht	ovvt	populatie	verdacht		populatie	verdacht	ovvt		
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	%	
Rotterdam	513.563	9.357	1,8	16.869	995	5,9	224	100.591	3.702	3,7	5.654	412	7,3	98
Amsterdam	667.339	10.775	1,6	10.081	501	5,0	208	119.008	4.259	3,6	2.491	183	7,3	105
Den Haag	419.148	9.704	2,3	9.545	619	6,5	180	75.705	3.445	4,6	2.975	262	8,8	94
Almere	155.494	2.568	1,7	3.709	190	5,1	210	33.577	1.113	3,3	1.138	77	6,8	104
Tilburg	177.735	1.950	1,1	3.438	143	4,2	279	37.235	882	2,4	1.109	58	5,2	121
Groningen	168.011	2.473	1,5	2.698	241	8,9	507	47.738	1.039	2,2	956	101	10,6	385
Dordrecht	101.935	1.822	1,8	2.412	197	8,2	357	18.653	680	3,6	782	77	9,8	170
Zoetermeer	104.625	1.447	1,4	2.052	96	4,7	238	20.853	656	3,1	628	47	7,5	138
Eindhoven	187.025	2.202	1,2	2.100	96	4,6	288	34.255	824	2,4	657	42	6,4	166
Breda	149.621	1.908	1,3	1.737	101	5,8	356	28.717	752	2,6	559	43	7,7	194
Nijmegen	144.033	2.083	1,4	1.692	98	5,8	300	32.927	776	2,4	549	41	7,5	217
Capelle a/d IJssel	56.497	714	1,3	1.609	91	5,7	348	10.342	299	2,9	546	44	8,1	179
Spijkenisse	63.005	735	1,2	1.445	74	5,1	339	11.955	325	2,7	458	36	7,9	189
Lelystad	62.483	1.084	1,7	1.348	76	5,6	225	11.601	471	4,1	449	33	7,3	81
Schiedam	65.526	996	1,5	1.342	68	5,1	233	11.545	407	3,5	414	24	5,8	64
Amersfoort	120.238	1.405	1,2	1.384	56	4,0	246	21.733	619	2,8	423	31	7,3	157
Zwolle	100.823	1.028	1,0	1.144	87	7,6	646	19.750	499	2,5	415	44	10,6	320
Vlaardingen	61.615	783	1,3	974	57	5,9	361	10.531	306	2,9	277	21	7,6	161
Den Helder	50.301	562	1,1	967	63	6,5	483	8.823	230	2,6	305	26	8,5	227
Leeuwarden	82.310	1.377	1,7	728	73	10,0	499	18.241	506	2,8	283	29	10,2	269
Vlissingen	39.318	709	1,8	565	59	10,4	479	6.608	321	4,9	199	26	13,1	169
Hellevoetsluis	34.419	407	1,2	488	28	5,7	385	6.059	180	3,0	174	15	8,6	190
Totaal 22 AG	3.525.064	56.089	1,6	68.327	4.009	5,9	269	686.447	22.291	3,2	21.441	1.672	7,8	140

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.4a: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse verdachten (12 jaar en ouder en 12 t/m 24 jaar) in de 22 gemeenten, in 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	12 jaar en ouder							12 t/m 24 jaar						
	totaal		Antilliaans		oververtegenwoordiging			totaal		Antilliaans		oververtegenwoordiging		
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	verschil	2009	2010	2009	2010	2009	2010	verschil
	Rotterdam	2,0	1,8	7,2	5,9	250	224	-26	4,2	3,7	8,8	7,3	110	98
Amsterdam	1,8	1,6	5,7	5,0	214	208	-6	4,0	3,6	7,9	7,3	97	105	8
Den Haag	2,5	2,3	6,6	6,5	169	180	11	5,0	4,6	8,6	8,8	70	94	24
Almere	1,8	1,7	6,0	5,1	225	210	-15	3,8	3,3	9,1	6,8	139	104	-35
Tilburg	1,4	1,1	4,8	4,2	255	279	24	2,9	2,4	7,3	5,2	153	121	-32
Groningen	1,6	1,5	9,3	8,9	462	507	45	2,6	2,2	12,3	10,6	381	385	4
Dordrecht	2,0	1,8	8,0	8,2	309	357	48	4,2	3,6	7,1	9,8	69	170	101
Zoetermeer	1,6	1,4	5,6	4,7	254	238	-16	3,8	3,1	8,8	7,5	131	138	7
Eindhoven	1,1	1,2	4,6	4,6	340	288	-52	2,3	2,4	7,1	6,4	214	166	-48
Breda	0,8	1,3	2,5	5,8	207	356	149	1,7	2,6	2,2	7,7	29	194	165
Nijmegen	1,3	1,4	4,9	5,8	267	300	33	2,4	2,4	6,9	7,5	194	217	23
Capelle a/d IJssel	1,4	1,3	6,0	5,7	318	348	30	3,3	2,9	7,2	8,1	118	179	61
Spijkenisse	1,3	1,2	4,6	5,1	239	339	100	3,2	2,7	7,1	7,9	124	189	65
Lelystad	1,8	1,7	6,5	5,6	256	225	-31	4,1	4,1	9,2	7,3	125	81	-44
Schiedam	1,7	1,5	5,3	5,1	206	233	27	3,7	3,5	6,9	5,8	87	64	-23
Amersfoort	1,5	1,2	7,0	4,0	352	246	-106	3,4	2,8	8,4	7,3	146	157	11
Zwolle	1,2	1,0	6,5	7,6	442	646	204	3,0	2,5	10,1	10,6	240	320	80
Vlaardingen	1,5	1,3	7,6	5,9	417	361	-56	3,3	2,9	10,6	7,6	221	161	-60
Den Helder	1,5	1,1	8,9	6,5	480	483	3	3,7	2,6	15,0	8,5	308	227	-81
Leeuwarden	1,6	1,7	8,5	10,0	444	499	55	2,8	2,8	8,7	10,2	211	269	58
Vlissingen	1,7	1,8	10,5	10,4	505	479	-26	4,7	4,9	10,2	13,1	118	169	51
Hellevoetsluis	1,3	1,2	6,8	5,7	424	385	-39	3,5	3,0	12,4	8,6	260	190	-70
Totaal 22 AG	1,7	1,6	6,4	5,9	272	269	-3	3,6	3,2	8,5	7,8	136	140	4

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.5: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse verdachten (12 jaar en ouder en 12 t/m 24 jaar) in de 22 gemeenten, in 2010 (absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))

	12 jaar en ouder							12 t/m 24 jaar						
	totaal			Marokkaans				totaal			Marokkaans			
	populatie	verdacht		populatie	verdacht	ovvt	populatie	verdacht		populatie	verdacht	ovvt		
	N	N	%	N	N	%	%	N	N	%	N	N	%	%
Amsterdam	667.339	10.775	1,6	52.324	2.048	3,9	142	119.008	4.259	3,6	15.891	1.229	7,7	116
Rotterdam	513.563	9.357	1,8	28.481	1.221	4,3	135	100.591	3.702	3,7	9.196	714	7,8	111
Utrecht	263.180	3.869	1,5	19.735	1.044	5,3	260	58.850	1.620	2,8	5.895	625	10,6	285
Den Haag	419.148	9.704	2,3	19.837	1.148	5,8	150	75.705	3.445	4,6	6.251	653	10,4	130
Gouda	60.414	954	1,6	4.923	328	6,7	322	11.338	473	4,2	1.521	211	13,9	233
Eindhoven	187.025	2.202	1,2	4.073	135	3,3	182	34.255	824	2,4	1.167	81	6,9	189
Tilburg	177.735	1.950	1,1	4.009	183	4,6	316	37.235	882	2,4	1.183	121	10,2	332
Leiden	103.009	1.606	1,6	3.783	198	5,2	236	22.171	721	3,3	1.104	127	11,5	254
's-Hertogenbosch	120.630	1.713	1,4	3.400	228	6,7	372	20.874	719	3,4	1.060	136	12,8	272
Amersfoort	120.238	1.405	1,2	3.209	159	5,0	324	21.733	619	2,8	917	101	11,0	287
Roosendaal	67.240	682	1,0	2.697	106	3,9	287	11.701	317	2,7	884	64	7,2	167
Helmond	74.405	1.027	1,4	2.581	93	3,6	161	12.899	382	3,0	714	56	7,8	165
Nijmegen	144.033	2.083	1,4	2.579	147	5,7	294	32.927	776	2,4	790	92	11,6	394
Zeist	51.642	648	1,3	2.463	141	5,7	356	9.246	319	3,5	788	84	10,7	209
Veenendaal	51.734	474	0,9	2.262	97	4,3	368	10.341	228	2,2	695	66	9,5	331
Ede	90.848	1.015	1,1	1.710	111	6,5	481	19.032	500	2,6	588	79	13,4	411
Lelystad	62.483	1.084	1,7	1.625	79	4,9	180	11.601	471	4,1	464	35	7,5	86
Schiedam	65.526	996	1,5	1.518	68	4,5	195	11.545	407	3,5	473	39	8,2	134
Culemborg	23.080	281	1,2	1.384	56	4,0	232	4.344	124	2,9	413	35	8,5	197
Gorinchem	29.585	482	1,6	1.256	77	6,1	276	5.210	229	4,4	419	54	12,9	193
Oosterhout	46.924	634	1,4	930	53	5,7	322	7.990	286	3,6	306	34	11,1	210
Maassluis	27.391	329	1,2	926	47	5,1	323	4.642	150	3,2	344	38	11,0	242
Totaal 22 MG	3.367.172	53.270	1,6	165.705	7.767	4,7	196	643.238	21.453	3,3	51.063	4.674	9,2	174

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.5a: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse verdachten (12 jaar en ouder en 12 t/m 24 jaar) in de 22 gemeenten, in 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	12 jaar en ouder							12 t/m 24 jaar						
	totaal		Marokkaans					totaal		Marokkaans				
					oververtegenwoordiging							oververtegenwoordiging		
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	verschil	2009	2010	2009	2010	2009	2010	verschil
Amsterdam	1,8	1,6	4,5	3,9	147	142	-5	4,0	3,6	8,6	7,7	114	116	2
Rotterdam	2,0	1,8	4,6	4,3	125	135	10	4,2	3,7	8,4	7,8	99	111	12
Utrecht	1,8	1,5	6,6	5,3	259	260	1	3,5	2,8	13,0	10,6	273	285	12
Den Haag	2,5	2,3	6,2	5,8	152	150	-2	5,0	4,6	10,6	10,4	110	130	20
Gouda	1,7	1,6	7,1	6,7	311	322	11	4,3	4,2	13,8	13,9	223	233	10
Eindhoven	1,1	1,2	3,1	3,3	193	182	-11	2,3	2,4	5,8	6,9	157	189	32
Tilburg	1,4	1,1	4,3	4,6	218	316	98	2,9	2,4	9,5	10,2	227	332	105
Leiden	1,7	1,6	5,6	5,2	237	236	-1	3,1	3,3	9,7	11,5	212	254	42
's-Hertogenbosch	1,2	1,4	5,1	6,7	327	372	45	2,6	3,4	9,4	12,8	261	272	11
Amersfoort	1,5	1,2	6,0	5,0	293	324	31	3,4	2,8	11,6	11,0	238	287	49
Roosendaal	1,1	1,0	4,5	3,9	308	287	-21	2,8	2,7	7,9	7,2	180	167	-13
Helmond	1,5	1,4	3,7	3,6	147	161	14	3,4	3,0	7,2	7,8	113	165	52
Nijmegen	1,3	1,4	5,2	5,7	283	294	11	2,4	2,4	9,2	11,6	288	394	106
Zeist	1,6	1,3	6,4	5,7	306	356	50	4,2	3,5	12,5	10,7	202	209	7
Veenendaal	1,2	0,9	4,9	4,3	294	368	74	2,7	2,2	10,1	9,5	273	331	58
Ede	1,1	1,1	6,7	6,5	520	481	-39	2,5	2,6	11,9	13,4	383	411	28
Lelystad	1,8	1,7	5,0	4,9	174	180	6	4,1	4,1	9,4	7,5	130	86	-44
Schiedam	1,7	1,5	5,2	4,5	199	195	-4	3,7	3,5	8,0	8,2	114	134	20
Culemborg	1,1	1,2	2,6	4,0	145	232	87	2,2	2,9	5,7	8,5	159	197	38
Gorinchem	1,6	1,6	6,1	6,1	283	276	-7	4,1	4,4	11,6	12,9	186	193	7
Oosterhout	1,4	1,4	5,5	5,7	294	322	28	4,1	3,6	13,5	11,1	229	210	-19
Maassluis	1,3	1,2	4,0	5,1	203	323	120	3,2	3,2	8,4	11,0	162	242	80
Totaal 22 MG	1,7	1,6	5,1	4,7	196	196	0	3,7	3,3	9,6	9,2	163	174	11

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Begrippenlijst

Allochtoon¹⁹

Een allochtoon is gedefinieerd als een persoon van wie ten minste één van de ouders in het buitenland geboren is. *Definitie conform CBS*

Antilliaanse Nederlander

Een op de Nederlandse Antillen of Aruba geboren persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland geboren is (eerste generatie) of een in Nederland geboren persoon van wie de moeder op de Nederlandse Antillen of Aruba is geboren of, in het geval de moeder in Nederland is geboren, de vader op de Nederlandse Antillen of Aruba is geboren (de tweede generatie). *Definitie conform CBS*

Autochtoon

Persoon van wie de beide ouders in Nederland zijn geboren. *Definitie conform CBS*

Eerste generatie allochtoon

Persoon die in het buitenland is geboren en van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. *Definitie conform CBS*

Beginner

Verdachte van een misdrijf tegen wie voor het eerst een proces-verbaal van aanhouding is opgemaakt.

IOAW

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW).

De wet biedt een inkomensgarantie op het niveau van het sociaal minimum aan oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, van wie het recht op uitkering op grond van de Werkloosheidswet is geëindigd. *Bron: CBS*

---

¹⁹ Voor uitzonderingen en specificaties zie: <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/begrippen/default.htm?ConceptID=315>

IOAZ

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ).

De wet biedt een inkomensgarantie op het niveau van het sociaal minimum aan oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, van wie het inkomen duurzaam minder bedraagt dan het sociaal minimum en die als gevolg daarvan het bedrijf of beroep hebben beëindigd. *Bron: CBS*

Marokkaanse Nederlander

Een in Marokko geboren persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland geboren is (eerste generatie) of een in Nederland geboren persoon van wie de moeder in Marokko is geboren of, in het geval de moeder in Nederland is geboren, de vader in Marokko is geboren (de tweede generatie). *Definitie conform CBS*

Meerpleger

Meerderjarige verdachte van misdrijven tegen wie 2 t/m 10 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. Of een minderjarige verdachte van misdrijven tegen wie 2 t/m 5 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. *Bron: KLPD-Dienst IPOL*

Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)

Het mbo leidt op tot kwalificaties op vier niveaus. Mbo niveau 1 (assistent) ligt op een lager niveau dan de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo en lijkt qua inhoud op de meest eenvoudige opleidingen van het vroegere leerlingwezen. De assistentenopleiding kan sinds 2004/05 ook gevolgd worden door leerlingen van het vmbo die niet in staat zijn de normale basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo te volgen. Mbo niveaus 2-4 (basisberoepsbeoefenaar, zelfstandig beroepsbeoefenaar, middenkaderfunctionaris/specialist) komen overeen met de andere opleidingen van het leerlingwezen en het vroegere (k)mbo. *Bron: CBS*

Misdrijf

Strafbaar feit van de ernstige soort dat als zodanig is omschreven en strafbaar is gesteld in de strafwetten. Voor de indeling van misdrijven zie technische toelichting. *Bron: KLPD-Dienst IPOL*

NWW

Niet-werkende werkzoekende (NWW)

Een niet-werkende werkzoekende is een persoon die bij een vestiging van het UWV WERKbedrijf is ingeschreven als een werkzoekende zonder werk of als werkzoekende die minder dan twaalf uur per week werkt met een inschrijfdatum en geen uitschrijfdatum.

Niet-westerse allochtoon

Tot de niet-westerse allochtonen worden personen gerekend van wie ten minste één ouder is geboren in Turkije, Marokko, Suriname, de Nederlandse Antillen of Aruba, of in een ander land in Azië (m.u.v. Japan en Indonesië), Afrika of Latijns Amerika. Definitie conform CBS.

In deze monitor wordt onder andere gerapporteerd over de vier grote niet-westerse allochtone groepen in Nederland (Antilliaanse, Marokkaanse, Surinaamse en Turkse Nederlanders). Niet-westerse allochtonen uit andere herkomstlanden worden samengenomen tot een groep 'overige niet-westerse allochtonen' veelal afgekort als 'ov-niet westers'.

Nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv-ers)

Onder de nieuwe vsv-ers worden alle leerlingen van 12 t/m 22 jaar verstaan, die in een schooljaar zonder startkwalificatie (diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2) het onderwijs verlaten.

Oververtegenwoordiging

Oververtegenwoordiging is een percentage dat wordt berekend door het verschil tussen het aandeel in de doelgroep en de totale groep te delen door het aandeel in de totale groep. Indien het gevonden percentage in de doelgroep kleiner is dan in de totale groep is er sprake van een negatieve uitkomst, dit wordt aangeduid met ondervertegenwoordiging. Het percentage oververtegenwoordiging wordt berekend op basis van de niet afgeronde percentages.

Potentiële beroepsbevolking

Het deel van de bevolking dat gelet op zijn leeftijd in aanmerking komt voor deelname aan het arbeidsproces. Iedereen van 15 t/m 64 jaar wordt tot de potentiële beroepsbevolking gerekend.

Startkwalificatie

Diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2.

Tweede generatie allochtoon²⁰

Persoon die in Nederland is geboren en van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. *Definitie conform CBS*

Veelpleger

Meerderjarige verdachte van misdrijven tegen wie meer dan 10 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. Of een minderjarige verdachte van misdrijven tegen wie meer dan 5 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. *Bron: KLPD- Dienst IPOL*

Verdachte

Persoon van 12 jaar of ouder tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt, omdat een redelijk vermoeden bestaat dat hij een strafbaar feit heeft gepleegd. *Bron: KLPD- Dienst IPOL*

Vmbo-bb

De basisberoepsgerichte leerweg is te beschouwen als de opvolger van de laagste niveaus van het vbo en is bedoeld als vooropleiding voor de basisberoepsopleiding, niveau 2 van de kwalificatiestructuur van het mbo. *Bron: CBS*

Vmbo-kb

De kaderberoepsgerichte leerweg is te beschouwen als de opvolger van de hoogste niveaus van het vbo en is de minimale vooropleiding voor de vakopleiding en de middenkaderopleiding, respectievelijk op niveau 3 en 4 van de kwalificatiestructuur van het mbo. *Bron: CBS*

Vmbo-gl

De gemengde leerweg is te beschouwen als een tussenvorm van de theoretische leerweg en de beroepsgerichte leerwegen, heeft hetzelfde niveau als de theoretische leerweg, maar heeft ook een beroepsgericht vak. De gemengde leerweg geeft toegang tot de middenkaderopleiding, niveau 4 van de kwalificatiestructuur van het mbo. *Bron: CBS*

---

²⁰ Een tweede generatie allochtoon heeft als herkomstgroepering het geboorteland van de moeder, tenzij dat ook Nederland is. In dat geval is de herkomstgroepering bepaald door het geboorteland van de vader.

Vmbo-tl

De theoretische leerweg is te beschouwen als de opvolger van de mavo en geeft toegang tot de middenkaderopleiding, niveau 4 van de kwalificatiestructuur van het mbo. Het is na diplomering tevens mogelijk door te stromen naar het vierde leerjaar havo. *Bron: CBS*

Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo)

Voortzetting m.i.v. augustus 1999 van het mavo en vbo. Het bereidt voor op het middelbaar beroepsonderwijs, heeft een duur van vier jaar en kent vier leerwegen: de theoretische leerweg, de gemengde leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg en de basisberoepsgerichte leerweg. *Bron: CBS*

WIJ

Wet investeren in jongeren (WIJ).

Jongeren die vanaf 1 oktober 2009 naar het jongerenloket van het UWV WERKbedrijf gaan voor werk, kunnen geen uitkering aanvragen maar krijgen een werkleeraanbod. Dat is een opleiding of werk, of een combinatie daarvan. Op basis van het werkleeraanbod, beoordeelt de gemeente of iemand recht heeft op een (aanvullende) inkomensvoorziening op grond van de WIJ.

WWB

Wet werk en bijstand (WWB).

Wettelijke sociale voorziening die op 1 januari 2004 in werking is getreden ter vervanging van de Algemene bijstandswet (ABW), de Wet inschakeling werkzoekenden (WIW) en het Besluit In- en Doorstroombanen (ID-banen). *Bron: CBS*

Westerse allochtoon

Westerse allochtonen zijn gedefinieerd als personen van wie ten minste één van de ouders geboren is in één van de landen in Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika, Oceanië, Indonesië of Japan. In de tabellen en grafieken is dit veelal afgekort als 'westers'. *Definitie conform CBS*

Technische toelichting

Het doel van het monitorsysteem is betrouwbare en actuele informatie op te leveren over de maatschappelijke positie van Antilliaanse en of Marokkaanse Nederlanders in de betrokken gemeenten om zo de voortgang van de verschillende aanpakken te kunnen monitoren. De informatiebehoefte spitst zich toe op vier basisdimensies te weten: demografie, onderwijs, arbeidsparticipatie en criminaliteit.

Methodiek: koppeling van de diverse registraties

Bovenstaande informatie is niet in een enkele registratie beschikbaar en is afkomstig van verschillende bronnen. Om optimaal in de informatiebehoefte te kunnen voorzien is voor een systeem gekozen waarmee dwarsverbanden kunnen worden gemaakt tussen informatie die beschikbaar is in deze verschillende registratiesystemen. Deze verbanden kunnen alleen worden gemaakt door bestaande registraties op persoonsniveau aan elkaar te koppelen. Dit betekent dat informatie over de demografische en geografische factoren, data over voortijdig school verlaten, gegevens over verdachten en werkzoekenden en uitkeringsontvangers op persoonsniveau met behulp van een unieke versleutelde identificatiesleutel aan elkaar zijn gekoppeld.

Versleuteling

Met het oog op de privacy zijn de persoonsgebonden nummers aan de bron versleuteld zodat ze niet meer terug te herleiden zijn naar personen (zie figuur 1.1 in hoofdstuk 1). Pas na versleuteling van de identificerende persoonsnummers zijn de bestanden met persoonsgegevens geleverd aan Risbo.

Koppeling in 4 stappen

Stap 1 de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) als basis.

Als basis dienen alle in de GBA ingeschreven personen op de gekozen peildatum 1-1-2010. Elke inwoner van Nederland is verplicht ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) van de gemeente waarin men woont.

Stap 2 koppeling van onderwijsgegevens.

In stap 2 wordt informatie gekoppeld over leerlingen en voortijdig schoolverlaters uit de Basisregistratie Onderwijs (BRON). Alle leerlingen in het bekostigd voorgezet en middelbaar beroepsonderwijs staan in BRON geregistreerd. De gegevens zijn aangeleverd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Leerlingen en nieuwe voortijdig schoolverlaters in schooljaar 2009/2010 zijn op basis van het versleutelde burgerservicenummer (BSN) gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari 2010. Indien het nummer in een van de bestanden niet bekend is, kan er geen koppeling worden gemaakt. Jongeren waarvan geen nummer bekend is en jongeren die in de loop van 2010 vanuit een niet in het onderzoek betrokken gemeente in een van de betrokken gemeenten zijn komen wonen, komen in het onderzoeksbestand dus niet voor.

Stap 3 koppeling van niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers.

In stap 3 worden, wederom op basis van het versleutelde BSN, gegevens gekoppeld over werkzoekenden (UWV WERKbedrijf) en uitkeringsgerechtigden (gemeentelijke sociale dienst).

Stap 4 koppeling van verdachtenregistraties in HKS.

In stap 4 worden ten slotte gegevens over verdachten gekoppeld aan het GBA-bestand. In het HKS geregistreerde verdachten zijn op basis van het versleutelde GBA-nummer gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari 2010. Dit GBA-nummer was in het HKS in het verleden niet altijd evengoed ingevuld maar in de laatste jaren is de vulling van het GBA-nummer in het HKS sterk verbeterd. Indien het GBA-nummer in de verdachtenregistratie niet bekend is, kan er per definitie geen koppeling worden gemaakt met het bevolkingsbestand. Verdachten zonder valide GBA-nummer zijn in het onderzoeksbestand dus niet opgenomen. Ook verdachten die in de loop van 2010 vanuit een niet in het onderzoek betrokken gemeente in een van de betrokken gemeenten is komen wonen, vallen buiten de analyse die voor dit rapport zijn gedaan.

Databronnen

Gemeentelijke Basisadministratie (GBA)

Als basis dienen alle in de GBA ingeschreven personen op de gekozen peildatum 1-1-2010. Elke inwoner van Nederland is verplicht ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) van de gemeente waarin men woont. In de GBA wordt een groot aantal

(demografische) kenmerken geregistreerd. In het onderzoeksbestand zijn naast het versleutelde GBA-nummer en het versleutelde burgerservicenummer de volgende kenmerken opgenomen: Geboortejahr, geboorteland, geslacht, geboorteland moeder, geboorteland vader, nationaliteit, jaar inschrijving in de gemeente, land vanwaar ingeschreven, jaar vestiging in Nederland, postcode (eerste vier posities), wijk, buurt, burgerlijke staat, positie in het gezin. Positie in het gezin is geen rubriek in de GBA registratie. Deze moet door de gemeenten worden geconstrueerd op basis van burgerlijke staat, het exacte adres en gegevens over kinderen. Dit is vaak lastig. Positie in het gezin is daardoor niet uniform voor alle gemeenten. Door een aantal gemeenten zijn geen gegevens over de positie in het gezin aangeleverd.

Basisregistratie Onderwijs (BRON)

In de Basisregistratie Onderwijs (BRON) staan alle leerlingen in het bekostigd voorgezet en middelbaar beroepsonderwijs geregistreerd. Deze gegevens zijn aangeleverd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Cijfers schooljaar 2009/2010

In maart is het aantal voortijdig schoolverlaters van voorgaand schooljaar bekend. Deze gegevens hebben de status 'voorlopig' omdat het gaat om gegevens die zijn aangeleverd door de onderwijsinstellingen, maar nog niet zijn gecontroleerd door een accountant. Door de accountantscontrole en door inschrijfmutaties die met terugwerkende kracht worden verwerkt, kunnen er verschillen ontstaan tussen de voorlopige en definitieve cijfers. De definitieve cijfers zijn steeds in oktober bekend. De voorlopige vsv-cijfers van schooljaar 2009/2010 zijn dus in maart 2011 bekend en worden in oktober 2011 definitief vastgesteld.

Informatie niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers

Gegevens over niet-werkende werkzoekenden zijn gebaseerd op registraties afkomstig van het UWV WERKbedrijf. Het UWV WERKbedrijf levert aan veel gemeenten jaarlijks een databestand met niet-werkende werkzoekenden per 31 december. Dit databestand is, met toestemming van het UWV WERKbedrijf, door de gemeenten aan Risbo doorgeleverd. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van het bestand met werkzoekenden die per 31-12-2009 bij het UWV WERKbedrijf stonden ingeschreven. De cijfers over uitkeringen zijn afkomstig van de gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties. De cijfers hebben 1-1-2010 als peildatum.

Het Herkenningsdienstsysteem (HKS)

Voor dit onderzoek maken we gebruik van verdachtenregistraties uit het zogenaamde Herkenningsdienstsysteem (HKS). De gegevens zijn afkomstig van de Dienst IPOL van het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD). De Dienst IPOL verzamelt jaarlijks data vanuit het HKS. In het HKS worden verdachten geregistreerd tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt wegens een misdrijf. In het HKS worden alleen misdrijven en verdachten van misdrijven geregistreerd (voor indeling misdrijven zie onderstaande tabel). Het is de overtuiging van de politie dat het daders zijn. Voor deze personen is proces-verbaal van opsporing gemaakt en verstuurd naar het Openbaar Ministerie. De rechter moet zich er nog over uitspreken. We rapporteren dus over verdachten en niet over veroordeelden. Overtredingen en verdachten van overtredingen worden hierin dus niet geregistreerd.²¹

Indeling delicten

Gewelddelicten	Bedreiging (SR285)	
	Moord en doodslag (poging) (SR287-SR292)	
	Moord en doodslag (voltooid) (SR287-SR292)	
	Mishandeling (SR300-SR306)	
	Diefstal met geweld (SR312)	
	Afpersing (SR317)	
	Verkrachting (SR242)	
	Aanranding (SR246)	
	Vermogensdelicten	Muntmisdrijven (SR208-SR211, SR213-SR214)
		Overige valsheid (SR216-SR232, SR234)
Eenvoudige diefstal (SR310)		
Diefstal verbreking (SR311.)		
Overige gekwalificeerde diefstal (ov. SR311.)		
Verduistering (SR321-SR323)		
Bedrog (SR326-SR337, SR339)		
Heling (SR416, SR417)		
Openbare orde		Tegen openbare orde (SR131-SR136, SR138-SR151A)
		Gemeenengevaarlijke misdrijven (SR157, SR158)
	Tegen openbaar gezag (SR177-SR206)	
	Overige vernieling (SR350-SR354)	
	Schennis eerbaarheid (SR239)	
Verkeersdelicten	Overige seksuele misdrijven (SR243-245, SR247-249)	
	Rijden onder invloed (WVV26, WV8)	
	Verlaten plaats ongeval (WVV30, WV7)	
	Rijden na ontzegging (WVV32, WV9)	
	Weigeren bloedproef (WV163, WVV)	
	Dood/letsel door schuld (WVV36, WV6, WV175)	
	Joyriding (WVV37, WV176.2, WV11)	
	Overig misdrijven WVV	
	Drugsdelicten	Middelenlijst I (harddrugs)
		Middelenlijst II (softdrugs)
Overige opiumwet		
Overige delicten	Overige misdrijven SR	
	Wet Wapens & munitie	
	Misdrijven andere wetten	

²¹ Een misdrijf is daarbij gedefinieerd als een strafbaar feit van de ernstige soort dat als zodanig is omschreven en strafbaar gesteld in de wet (Bron: Landelijke Criminaliteitskaart, 2005).

*Cijfers 2010*²²

De cijfers over het meest recent verlopen jaar (hier dus 2010) zijn altijd voorlopige cijfers. Deze cijfers worden in het eerste kwartaal van het komende jaar (2012) pas definitief. Dit geldt echter voor alle bevolkingsgroepen zodat het vergelijken van verdachtenpercentages wel mogelijk is.

De daderaantallen lopen in vrijwel alle korpsen sinds 2008 terug. Dit wordt mede veroorzaakt door de invoering van het nieuwe bedrijfsprocessensysteem BVH (Basisvoorziening Handhaving).

- Het BVH-systeem heeft de administratieve druk bij de korpsen behoorlijk opgevoerd. In sommige regio's kwam daardoor ook de registratie in HKS onder tijdsdruk te staan met als gevolg registratieachterstanden in HKS. Dit is gemeld door de korpsen IJsselland, Noord Holland Noord, Zaanstreek Waterland en Rotterdam Rijnmond.
- Door het korps van Rotterdam Rijnmond is gemeld dat er problemen zijn bij de geautomatiseerde export van BVH naar HKS. Hierdoor zijn verdachten ten onrechte niet in HKS opgenomen. Het zou kunnen dat dit bij meerdere korpsen aan de orde is. Als dit zo is zouden de HKSbeheerders bij zo'n korps zich daar wellicht niet bewust van zijn en dus ook geen registratieachterstanden in HKS melden. In hoeverre dit het geval is moet nog worden onderzocht.
- In nogal wat korpsen heeft de opsporing daadwerkelijk te lijden gehad onder de toename van administratieve druk (Dit wordt ondersteund door OMcijfers die ook een terugval laten zien). De teruggang die hierdoor is veroorzaakt is dus reëel in andere woorden: er zijn minder boeven gepakt.

Representativiteit en validiteit

Het HKS levert geen complete beschrijving van de criminaliteit in Nederland. SCP zegt daarover in het jaarrapport integratie 2007 het volgende:

*“Volgens de slachtofferenquête van het CBS zijn in 2003 4,8 miljoen delicten ondervonden door burgers van 15 jaar en ouder. Slechts 1,7 miljoen delicten zijn bij de politie gemeld. Dit leidde tot een aantal van bijna 215.000 in het HKS geregistreerde verdachten met in totaal bijna 400.000 delicten. Gemiddeld wordt naar schatting dus minder dan een kwart van de geregistreerde delicten opgehelderd. Delicten die onbekend blijven bij de politie of delicten waarvan geen proces-verbaal is opgemaakt, worden niet in het HKS geregistreerd.”*²³

---

²² Dit is gebaseerd op de toelichting bij de Gemeentetabellen over de Antilliaanse verdachtenpopulaties van 23 gemeenten (Van Tilburg en Beijersbergen van Henegouwen, 2011).

²³ SCP (2007). *Jaarrapport Integratie 2007*, p 230-231.

Ook is het HKS mogelijk enigszins selectief. SCP zegt daarover:

“Al met al mogen we concluderen dat er wellicht enige selectiviteit bestaat in het optreden van de politie, waardoor niet-westerse allochtonen enigszins oververtegenwoordigd zijn in het HKS. Overtuigend bewijs hiervoor ontbreekt echter.”²³